

གཞུང་ལན་ཁྱ་ལྷུང་དགོངས་བྱུང་།

མཛད་པ་པོ། རེ་བཅུན་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་མཛན།

མེད་ལྷུང་རིག་མཛད་ཆེན་མོའི་ཚུལ་ལྷུག་ཁང་།

༡༡། གསུང་ལན་ལྷ་ལྷ་བ་དགོངས་རྒྱན་
བཀྲགས་སོ། །

མཛེད་བཅའ་ཆེན་མོ། རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་བ་དགོངས་རྒྱན་
མཛེད་བཅའ་ཆེན་མོ། རྒྱུ་ལྷ་ལྷ་བ་དགོངས་རྒྱན་

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་མང་།

SJRB-0079

དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་རྒྱ་མོར་བཞག་བྱས་ཡོད།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ཞུ་སྤྲིན་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་སྟོན་རྒྱལ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཅོས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༠༡༥ ལོའི་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་རྒྱ་སྤྲིན་བྱས།

༡༠༡༡ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༡༠ ལ་བསྐྱར་དུ་རྒྱ་སྤྲིན་བྱས།

སེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བཟོ་སྐྱོན་པ་དང་རྒྱ་སྤྲིན་པའི་གསལ་བཤད།

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་རྫོད་གསལ་བཤད་དང་ཞུ་སྤྲིན་པ་སོགས་དཔེ་ཆར་གསལ་བ་ལྟར། པར་རྒྱ་ཆང་རིན་པོ་ཆེས་གནང་སྟེ་འབྲུལ་
དེབ་ཏུ་རྒྱ་སྤྲིན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་ལྟར། འདི་ག་རྒྱ་སྤྲིན་ཁང་གིས་རྒྱ་སྤྲིན་བྱེད་སྐབས་ཤིང་མཆན་ནས་དུས་བསྐྱར་སྤྲིན་
བཞོད། རྒྱ་སྤྲིན་ཁང་གི་སྤྱི་སྐུལ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་མཛུགས་ལྟར་རྒྱ་སྤྲིན་བྱེད་དང་། སྤྱི་མཆུངས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་པ་ལས་གཞན། ཞུས་དག་
སོགས་བཏང་མེད་པར་མ་དཔེ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་རྒྱ་སྤྲིན་བྱས་ཡོད་ན་དོགས་གནད་གང་ཡོད་དེབ་གསལ་ཞུ་སྤྲིན་པར་འབྲེལ་བ་
གནང་རྒྱ་དང་། ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་གཞི་དང་འདི་གའི་གསལ་བསྤྲིན་གྱི་པར་གཞིའི་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་བ་དང་། མཉམ་ཆས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མཆན་
རྟགས་སོགས་ཞུ་སྤྲིན་པའི་པར་གཞི་ལྟར་མ་བྱུང་བ་རྟུམས་དང་། ལྷོ་ལོང་ས་མཆོག་གི་གསུང་འཕྲིན་སོགས་མ་བྱེད་དོས་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་བ་
སོགས་ལ། འདི་ག་རྒྱ་སྤྲིན་ཁང་གིས་ཞུ་སྤྲིན་པ་མཆོག་ལ་བཅོད་གསལ་ཞུ་བ་ཡིན།

དཀར་ཆག

ཡོང་ས་ལྷ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།	ii
རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སློབ་མཛོད་བསྐྱུས།	iv
གསུང་ལན་ལྷ་སྐབ་དགོངས་བྱུང་།	༡
པར་བྱང་སློབ་ཆོག་	༡༩༩

ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བ།

༡༢། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུག་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་
ཤུའི་རྒྱལ་པོས་སྤྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུག་གི་ཕན་བདེའི་ཙུ་བར་བྱུང་པའི་
བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལས་བཞུད་པའི་
རིམ་བ་དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཟབ་
ཅིང་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་ལྷ་དན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་
འཕགས་པ་སྤྱུ་སྐབ་གཙོས་དཔལ་རྣམ་ལུ་ལེ་ལྷའི་པཎ་སྐབ་བཅུ་བདུན་སོགས་ནས་རིགས་བ་དང་སྤྱིང་
བས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ལུང་
རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རི་སྟེད་ཅིག་
བོད་རང་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱིར་དང་རྒྱས་སྤྱན་
སུམ་ཆོགས་པོ་བྱུང་བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱུ་སོགས་སུ་འདྲེན་འགྲོའི་ཞབས་
འདེགས་ལྷ་མེད་བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུག་དང་། སྐབས་དོན་མཛོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཕིན་ཏུ་མང་བ་ལས་
རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་
མཐའ་གཙོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱས་རར་

རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་རིམ་རོ་སྤྲོད་མདོར་བསྟུན།

༡༢༧། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་ནམ་འབྲུལ་རིགས་པའི་དབང་སྒྲུག་ཨ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཆན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་
བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་ཆན་བཙུག་ཅིག་གི་སྒྲོན་རོ་སྤྲོད་བྱང་ཙམ་ཁྱེད།

༡། རྒྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཕྱི་ལོ་(༡༩༥༤)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་
སྐྱོན་བྱས་པའི་རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དེབ་གཟུགས་སྟོད་སྟངས་གཉིས་དང་། དེའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་
སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་བཅས་སུ། སྤྱི་མོར་སེར་བྱེས་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་
དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་དཔེ་རྙིང་
བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆིག་ཞོར་ཙམ་མིན་པར་དོན་ཞོར་མངོན་གསལ་
ཅན་བྱང་པའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་བྱུང་། དེ་ཡང་དཔེར་མཆོན་ཙམ་
ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་ཀྱན་རྩོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་འཛོག་པའི་སྐབས་
སུ། སེར་བྱེས་བྲུ་ཆང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་
ཆ་ཁག་ལས། ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱི་འབྲུམ་དང་མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་བྱུང་བ་དེ་
ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྐྱན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་
པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་ཐྱོང་པའི་སེམས་དཔེའི་རྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་
དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྤྱི་འབྲུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་
རེས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་ཐོབ་ཐྱོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ །ཅེས་
གསལ། འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་སྒྲོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་

དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་
སྒྲི་དོན་ལས་བདེན་འཛིན་སྟེང་གི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་
འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།

ཡང་ལྷ་ཆང་དང་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞགས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་
མཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྟོགས་
སྒྲོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་
ལས་རྣམ་རྟོགས་སྒྲོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྤྱང་ཡང་འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་ཟུར་འདོན་
བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱི་འདི་
པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཅུན་པས་མཛོད་
པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེ་འཛིན་མ་ཐར་གཙང་བཟ་གིས་ལྟན་པོར་པར་སྒྲུབ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་
སྒྲུབ་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྟར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མདོན་
ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱས་པའི་
བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྤྱང་། འདིར་ཟུར་ཅམ་ཞིག་བཞིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་
པར་མ་ལ་སྐྱུར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་ཅིང་། དེ་ཁོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་
གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་སོ་རྒྱས་གཞན་
ཡང་སྤང་སྟེ། གནས་རི་ཁོད་དགའ་ལྡན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་
བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱེ་
སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་
བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་

བྱ་ནམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་
པར་བར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽བསྐྱར་རྒྱའི་མ་དབེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་རི་ཡོད་ཀྱི་སྟོང་། དང་པོ་མེར་བྱེས་བྲམ་ཆང་དུ་
སྤར་ཐོད་ནས་གདན་ཁུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གས་སྟུ། དང་པོས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་
འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལྟར་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་
ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་
ལན་སྤྱི་སྦྱོབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། །ལྷ་ཀ་ལན་ལྟ་དན་སྤྱན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་
འབེབས་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྙིང་དཔེ་རིང་
གས་སྟུ། བར་བྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་
བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་། འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་
ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་བྲམ་རིན་པོ་ཆའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་
བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྟོ་སྟོགས་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་
སྟུ། བར་བྱིན་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། སྦྱོབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་
བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་བར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་
ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བསྐྱར་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་
བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་གས་ཀྱི་བར་བྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་བྱེས་བྲམ་ཆང་དུ་སྤར་ཐོད་
ནས་གདན་ཁུ་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་བར་བྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤར་དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཁུས་ཟིན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་བ་ལྷ་མིའི་བར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་སྦྱོབ་དགོངས་རྒྱན་དང་། །ལྷ་ཀ་ལན་ལྟ་དན་

སྤྱན་སེལ་དང་། གོ་ལན་གནས་ལྷགས་ཐོག་འབེབས་དང་གསུམ་བུར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།
དྲུག་པ་རྩུབ་ལྟའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱན་པར་མ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་
པར་སྤྱན་བྱས་པའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའ་དབྱེད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྲེས་བྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་
བྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱིར་པར་སྤྱན་གནང་པའི་གས་ནས་བོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་ཐུན་ནས་པར་
སྤྱན་བྱས་པའི་དགག་ལན་སྟོར་དང་བྲུབ་དོན་ས་གསུམ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་བོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་
རྩུབ་ལྟའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་རྩུབ་ལྟའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆ་ཆང་
ཞིག་ཉིན་ཉོང་དུ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེང་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་
དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་བྲུ་ཆང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་
བསྐྱར་གཞི་དང་རྩུབ་མཆན་གང་གི་གས་སུ་འདྲེས་པེད།

༣ ་ ལུང་མཆན་བཏགས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟ་བུར་མཆོན་
ན། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་
བོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་ཙོམ་པ་བོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། དྲུག་པ་
ཤོག་གངས་ཡིག་ཐེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༥། ལ། སྤྱན་
པ་བཙོམ་ཐུན་འདས། ཉི་མེད། ༤༡༥། ལྟ་བུ་ཡིན། འདིས་བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་
རུས། གཉིས་པ་བོད་མཁས་པས་བརྒྱུ་མས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་
པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་བོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཙོམ་པ་བོའི་མཆན་དང་། བཞི་པ་
བསྟན་བཙོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐིག་ཐེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་འབྲས་
པར་མ། གསུང་འབྲས་ཅ། ༣ ་ ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་། ༤༦༥། ལྟ་བུ་ཡིན།

༤ ་ བསྐྱར་མཆན་འཁོད་སྟངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤྱར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱ་བ་
དགོས་རིགས་ལ་མདུན་རྒྱགས་(ན)དང་རྒྱབ་རྒྱགས་ལ་(བ)བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྐུལ་གྱང་
མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྱང་ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་སྟག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་

༦ རྟོན་མཆན་བཏགས་སྒྲངས་ཀྱི་སྒྲིབ། གཞི་མཐུན་ལ་འབྲུན་དང། ས་མཆོམས་ལ་འབྲུན་གྱིས་བཞུགས་ཤོད་པ་རྒྱན་འབྲུམ་ས་རྣམས་དང། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ཏྲ་བ་ལ་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྒྲིབ་བྱུང་བ་ཁག་དང། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་གྲིས་པ་ཏྲ་བ་ཤོད་ཤོད་གངས་འབྲུགས་པ་ལོགས་མཛོད་ན་ཡི་གེ་རྟོན་ངེས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱུང་བ་འག་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངེས་མ་ཟེན་པ་བརྟག་དགོས་པའི་ངེས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྱུང་།

འགྱུར་བ་བཏང་མེད། རྣོ་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྦྲར་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་
བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྣོ་བ་གཅིག་མཐུན་ཉ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཚམས་ལ་
ས་འཚམས་ཟླེས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། བོད་འོག་རེ་བྱུང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་
བཀོད་མེད། བྱ་ཆེག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་
རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཀྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་
འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་ལོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྱངས་སྟུང་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གངས་ཐིག་
ཐེང་བཅས་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྣོ་
བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཅུང་ཅམ་ངེས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༡༽དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྩི་བཙུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལུང་ནང་གསལ་ལ་དག་
གཅིག་འགྱུར་མ་བྱུང་བར་མ་ཟད། པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་གཞུང་གཅིག་གི་བོད་འོག་ལའང་དག་མི་
མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་ན། ཉགས་བསལ་ཉགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོས་སྐལ། མཛོན་འགྱུར་
བ་མཛོན་གྱུར་ལ། འབྲེལ་བ་འབྲེལ་ལ། མཐའ་དབྱུང་མཐའ་བཅད། བོ་རིམ་བོ་རིམས། རྟེན་རྟེན། ཅིག་
ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་། འདི་ནི་རྩི་བཙུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་
གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་ས་ཁུབ་རྩོམ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་དོན་གྱི་
ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཤོད་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆུན་དུ་མ་
ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དགེ་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་
སྤར་བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་ལྟར་གཞན་པར་རྟེང་དུ་གང་འབོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༢༽བོད་གངས་སྤྱིག་སྤྱངས་ཀྱི་སྟོར། གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་གོ་
རིམ་འབོད་སྤངས་ཐད་མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ལས་སྤྱགས་དང་པོ། བོད་ལྔ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་
མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྤྲེལ་གས་ཤིག་སྤང་ཡང་། འདིར་བོད་ལུང་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་

མེར་བྱེས་ལྷ་ཆང་གི་ཚོད་པའི་བར་རིམ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་ལྷ་གསུམ་སྒོ་རྟགས་གཉིས་
བཅས་ཟླ་བ་ཚུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་མེར་བྱེས་ལྷ་ཆང་གི་ཡིག་ཆའི་གྲས་སུ་བཞུགས་པར་
བརྟེན། འདིར་པོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྒྲིགས་འདུག་བྱས་ཡོད། ཟླ་བ་ཚུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་
ཉུ་པར་ཕྱིན་སྐྱིད་ལོན་ནམས་ལ་པོད་ཀ་པ་ནས་ཉ་པའི་བར་པོད་དབྱ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལ་པོད་ཀ་པ་
ནས་ར་པའི་བར་པོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱ་མ་ཟུར་བཀོལ་སོགས་ལ་པོད་རྟགས་མ་
མཛད་ཀྱང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་པོད་གསར་བསྒྲིགས་སྐབས་སུ་པོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་
བར་པོད་བཅུ་དྲུག་བྱས་ནས་བསྒྲིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་པོད་དང་པོའི་ནང་ཟླ་བ་ཚུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་བྱུང་ཟླ་བ་ཚུན་པའི་རྣམ་ཐར། བྱུང་དོན་
ས་གསུམ་བཅས་བཞུགས། པོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྐྱིད་དབྱ་ནས་སྐྱབ་
ལྷ་མངོན་ཤེས་བར་དང་། པོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་སྐྱོར་ལམ་སྐྱིད་ལོན་ནས་
སྐབས་དང་པོ་མ་རྫོགས་བར་དང་། པོད་བཞི་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
སྐྱིད་ལོན་དང་། པོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་བཞི་པའི་སྐྱིད་ལོན་དང་། པོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་
ཕྱིན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྐུའི་སྐྱིད་ལོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། པོད་བདུན་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བར་དཔེ་སྐྱིད་ལོན་བཅས་དང་། པོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་དང་། པོད་དབྱ་པའི་ནང་པར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་
བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་དང་འགོག་སྡོམས་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་པའི་ནང་
བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་དང་། པོད་བཅུ་གཅིག་པའི་
ནང་དབྱ་མའི་སྐྱིད་ལོན་དང་། པོད་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་འདུལ་པའི་སྐྱིད་ལོན་དང་། པོད་བཅུ་གསུམ་
པའི་ནང་མཛོད་སྐྱིད་ལོན་དང་། པོད་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་ཆབ་དགོངས་པ་
རབ་གསལ། མཉན་བྱ་ཟུར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱོད། ལེ་ལུ་
བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད། རྟོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། པོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་ལྷ་
སྐབ་དགོངས་རྒྱན། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་རན་སུན་སེལ། གོ་ལན་གནས་སྐྱགས་ཐོག་འབེབས་བཅས་

དང་། བོད་བརྒྱུག་པའི་ནང་བསྐྱར་བྱ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། རྫོང་གསུམ་གཉིས་བཅས་བསྐྱོམས་བོད་
གངས་བརྒྱུག་ཐོག་བསྐྱིགས་བཤོད་བྱས་ཡོད།

༩༽དཀར་ཆག་སྤྱིག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤྱིར་དཀར་ཆག་སྤྱིག་སྤངས་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་
ནམས་སྤྱི་ཅོད་པའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒོའ་ལྟར་བསྐྱིགས་པ། དཔེར་ན། དབུ་མ་ལྟ་
ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་སྐབས་སྤྱི་ རྣམས་
གཞན་བཞི་བ་དང་། ལུན་ཁུང་བུམ་གཟུགས་ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་ཏུ་ཐ་སྙད་བྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་
བཟུང་སྟེ་བསྐྱིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་དོས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་ཡོངས་བྲགས་
བཟོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་
བསྐྱིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་བྱི་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོ་བོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཟུམ་པའི་སྐབས་སྤྱི་ མ་བཙོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་
དཔྱུས་སྤྱི་གཉིས་ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་
སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆོག་བདེ་མེན་དང་། གཅིག་འཁྱུར་དགོས་ཤག་གིས་འཁྱུར་བ་གཉོང་བ་
སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་ཏུ་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་
བུ་དོས་སྤྱི་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་རིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཟུམ་ཡོད།

༡༠༽བྱ་བ་འདི་ལ་དོས་སྤྱི་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྟེ་ཆོན་ལྟར་བཅད་དེ། དང་
མོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྐྱོག་མཛད་ཏུ་འཇུག་
མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན། ལྟ་བུ་དེ་བ་གཟུགས་སྤྱིག་མཁན་དང་ལྟར་དེ་བའི་ནང་
ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་ལས་ཆེ་བ་བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་དང་
དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་དང་པར་བྱིན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྟའི་ནང་ནས་ལོ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱུགས་སྤོང་གནས་
ཤིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྤྱིག་མཁན་བྱི་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་ལྟ་
རམས་འཛིན་གྲུ་བ་ནམས་ཡིན། མོད་གསལ་ལས་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདུ་བ་ནམས་དང་
ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་རྒྱུ་དཔེ་ཁྲིད་དགོ་ཀན་ནམས་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་

ཞིབ་དང་། དེ་ལས་ནོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྒོ་ག་སྐྱེད་དུ་འབྱུག་བསྐྱེགས་ལེགས་པར་ཟེན་
རྩེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྒོ་ག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་
འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡ ་ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་(༢༠༡༣)ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཕ་སྐབས་
རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུད་གྲུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་
ཁྲིད་དགེ་ཆན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆར་ལྷན་ཆོགས་གྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་
ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་(༢༠༡༣)ལོར་གྲུ་ཆར་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་
ཕ་སྐབས་རྩེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་ཆན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་གྱིས་
པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱེད་བྱེད་ཚུགས་དང་། དག་གཅིག་འབྱུར་དགོས་
མེན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྷུག་པོར་གནང་སྟེ་
ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༠༡༣དང་ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥.༤.༡༩ཉིན་

སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་གྱིས།

༡༡། གསུང་ལན་སྐྱབ་དགོངས་རྒྱན་

བཞུགས་སོ། །

༡༡། ཁྱེད་སྟོན་པ་ལྟའི་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་བྱམས་མགོན་
ཆོས་ཀྱི་རྗེ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སོགས། སྟོན་དང་བསྟན་འཛིན་
རྣམས་ལ་བདག་སྤྱལ་འཆོལ། གང་གི་མཁུན་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། རྟོང་ན་ཐུན་
བའི་སྤྱལ་རྩམ་ཀུན་བཅོམ་སྟེ། རྩམ་བའི་ལམ་བཟང་ཆེས་ཆེར་གསལ་མཛད་
པ། ཀུན་མཁུན་ཚོང་ཁ་བ་ལ་གྱས་བས་འདུད། འིན་ཆེན་དུ་མ་འཛིན་བའི་ས་ཆེན་
འདིའི། རྟོ་སྤྱོགས་སྐབ་བསྟན་དར་བའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ། སྐྱལ་སྐྱེ་རིམ་བར་འབྲུན་
བའི་རྣམ་རོལ་གྱིས། འཕྲོ་རྣམས་བདེ་ལ་འགོད་བའི་ཀུམ་པ། མི་བསྐྱོད་རྩི་རྗེའི་
མཆན་ཅན་གང་དེ་ཡིས། གཞོན་ཀུ་རོལ་ཅེད་མཛད་བའི་དུས་ཉིད་ན། ཡུམ་མདོའི་
དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་མཛད། བསྟན་བཅོས་དེ་ཡིས་མདོ་རྟོན་འགྲེལ་
བའི་ཚུལ། མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་བར་བཅས་བའི་ལྷ་བ་ནི། རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབུ་
མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ། འདི་ཉིད་འཐད་དམ་འོན་ཏེ་གཞན་ཡིན་ཞེས། དཔྱོད་ལྡན་
རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་གྱིས་འིག་ཅེས། བཀའ་ཡིག་སྤང་བ་སྤྱོགས་བརྩུར་
བསྐྱགས་བ་ལས། མཁས་རྣམས་ཡིད་ལ་སློང་དང་རོ་མཆར་སྟེས། དེ་བྱིར་དམ་བའི་
གསུང་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱ། མདོ་རྒྱན་ལུང་གི་ཚུ་ཁྲར་ཅི་ཡང་འཛིན། དྲི་མེད་རིག་
བའི་སྟོག་སྤང་བྱ་ཏུ་འཁྲུག་སྟོང་ཉིད་འབྲུག་སྤྱི་གང་རྒྱངས་མཐོན་པོ་ཅན། མཁས་

མཆོག་དབྱར་སྐྱེས་དབང་པོ་ཙོང་ཁ་བས་^༡། །ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱའི་བསྟན་
བཅོས་སུ། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྒོལ་བྱེ་བ་ལས། །སྐྱ་སྐྱབ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་
མཆེད་བཞེད་གཞུང་ལ། །ཡིད་ཆེས་རྟེན་བས་ཚུལ་འདིར་སྟོ་བར་གྱུར། །

དེ་ལ་ཐོག་མར་སྦྱང་བསྦྱང་བ་ནི། །རྩེ་ཀླུ་བ་དུས་གསུམ་མཁའ་བ་པོ་གས་
ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་སྐྱལ་སྐྱུ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྩེའི་མཆོན་ཅན་གྱིས། །ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། མདོན་
རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་བ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་གྱིས་རྩེ་ལྷར་
བཞེད་པ་དང་མཐུན་པའི་རྣམ་བརྒྱན་ལུགས་ཀྱི་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་བའི་བསྟན་
བཅོས་བཅུམས་པ་འདི་ལ། དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དགག་སྐྱབ་ལེགས་པར་གྱིས་
ཤིག །ཅེས་པའི་བཀའ་སྐུལ་ཐེབས་པ་སྒྲོག་པར་མ་རུས་པར། རྩེ་ཀླུ་བ་གང་གི་
གསུང་ལ་འདི་འཐད། འདི་མི་འཐད་ཅེས་པའི་དགག་སྐྱབ་ཁྱེ་བར་མི་སྟོ་བས་ནའང་།
དགག་སྐྱབ་ཀྱི་གནང་བ་ཐོབ་པས་དབྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཁྱེ་བ་ལ་ཁྱེགས་སོ། །

ཐོག་མར་བཞེད་པ་བསྦྱང་བ་ནི། མདོ་དང་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ལྷ་བ་གང་ཞེ་ན། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་
མའི་ལྷ་བ་དེ་ཉིད། །ཡུམ་དང་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ།
སྟོ་བ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་དེའི་རྩེས་
སུ་འབྱང་བར་མཛད་ཅིང་། ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་དེ་གང་
ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཆད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་དུ་ཤིང་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་

༡ ག་ན་ན་ཅ་བས། ཉ་ན་བ་ལ་བས། ད་ཅ་བ་ཉ་ན་བས།

དང་། འཕགས་པ་ཕྱོགས་གྱི་སྤང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་སོགས་ལས་བཤད་
ཅིང་། དེས་ན་མི་མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་པར་བྱུང་བ་འདི། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།^༡ དེས་བྱས་
བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་བཤད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ལ་མི་
མོས་པའི་སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞིག་གིས། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་མདོའི་དགོངས་པ། དབྱ་
མར་མ་བཀྲལ་བར་སེམས་ཅན་དུ་བཀྲལ་ཅེས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དབྱ་མ་ལ་
ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་གྱི། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་བྱུང་
མཐའ་སྐྱབ་བ་བཞིའི་ཡ་བྲལ་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་བཀྲལ་བ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་
མེད་ལ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་དབྱིག་གཉེན་^༢ གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅན་
དུ་བཀྲལ་བར་ཡང་མ་གསུངས་པས། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་ཡུམ་གྱི་
སྟོབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་མིན་པར་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་དབྱིག་
གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བ་ཞིག་དང་།
སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ཡུམ་དོན་དུ་འཆད་པ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་ལས་དང་པོ་ལྟར་ན།
སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འགྲེལ་བ་བྱས་པས། བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་
མི་རིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཉིད་དུ་འདྲ་། སེམས་ཅན་དང་ཐུན་
མོང་དུ་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་པའི་
ཕྱིར།

༡ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ། ༩༠༥-༡༡།

༢ གཅན་ཉི་གྱི། ༩་༣་བ་༣་གྱི། ༥་༤་གྱི།

གཉིས་པ་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། བྱང་པར་བྱུབ་
མཐའ་སྤྱོད་པ་བཞིའི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་
བའི་སྐབས་སུ། སེམས་ཅན་དུ་བཀྲལ་ན། བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་ལ། དབྱིག་
གཉེན་ཞབས་ནི་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་མི་མཛད་པར་བསྟན་པའི་རྒྱན་གཅིག་ཤུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པ་དེ་
སྤྱི་སྤྱོད་ཡབ་སྐུས་བཞེད་དམ་མི་བཞེད་ཅེ་ན། དུམ་གྱི་མདོ་དང་དབུ་མ་རིགས་
ཆོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་དེ་ཉིད་
བསྟན་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མ་བསྟན་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཛོག་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སྤྱོད་
ཀྱིས་བསྟོད་ཆོགས་དང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་
སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

མདོ་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་དོགས་པ་ཞུ་
བ་ནི། རོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་ལྟ་བུ་མ་ཐུན་པ་དང་། རོགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་བཞེད་པའི་
ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་མདོ་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལ་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་ཏེ། འཕགས་པ་རོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྤྱི་
མའི་འབྲེལ་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད་དང་བྱང་པར་མེད་པར་དུམ་གྱི་མདོའི་དངོས་
བསྟན་སྤྱི་བཞེན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་སོགས་སུ་མདོ་དོན་

སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་བ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་གསུང་
བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅམ་པ་ཡིན་པར་འགྲེལ་
བཤད་མཛད་པ་པོའི་མཁས་པ་རྣམས་ཞལ་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་
གསལ་ལས།^༡ དེ་ལ་མདོར་བསྟུན། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དང་སློབ་དཔོན་དབྱིག་
གཉེན་དག་གིས་སྐབས་བརྒྱུད་དུ་ཕྱེ་བ་ནི་མེད་ཀྱི། དོན་གཞན་དུ་རྣམ་པར་རིག་པའི་
བྱུང་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡུམ་བཀྲལ་ཏེ། ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་
མའི་ལྷ་བ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་དེའི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་བས་ན། སློབ་དཔོན་
ཐོགས་མེད་ས་འོད་བྱེད་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་། དེས་འདུལ་བ་དང་འཆོམ་པ་བཀྲལ་ཏེ།
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །སྤིང་མཐའི་བར་དུ་གནས་པར་བྱེད། །ཞེས་^༢
སོགས་བྱངས་ནས་བཤད་ཅིང་། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་།^༣ ཕྱི་རོལ་གྱི་ཤེས་
བྱ་ཡོད་པས་ན། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སེམས་ཅམ་གྱི་གཞུང་ལ་གནས་པ་
ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཁོ་དོན་རྩ་ལག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅམ་པར་གསལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཤེས་འབྱུང་སློ་བྲོས་ཀྱིས་
ཀྱང་། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་དག་གིས་མདོར་བར་རྟོགས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ་མ་
ལྟོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱ་རང་གི་ཚུལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་པོ་རྣམས་ཞལ་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས་ཀྱང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ། ༢༩༥་༥།

༢ གཙ་བ་༥་ཞེས་སོགས། ༩་བ་༥་ཅེས་སོགས། ༥་༡༩་བ་༩་ཞེས་སོགས།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། གསེར་སྤྱིང་ག། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ། ༣༩་ལ་༡།

སྒྲོན་གནང་འདུག་ཀྱང་དགོངས་པར་འགྲོ་བར་མི་སེམས་ལགས།

དེའི་རྒྱུ་མཆོན་དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སློབ་དཔོན་དེ་དབྱིག་གཉེན་ལས་གཞན་ཡིན་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དུ། མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་བརྩེ་ཏ་སུ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཀྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འབྲེལ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་ཐོག་མར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་པར། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་བའི་སློབ་དཔོན་དེ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལས་གཞན་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་སློབ་དཔོན་དེ་སུ་ཞིག་ཡིན་མཆོན་གཞི་འཛིན་པ་གནང་དགོས་ཤིང་། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་དོན་རྩ་ལག་དབྱིག་གི་གཉེན། །ཞེས་པའི་ཆོག་སྤྱི་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་ལ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་དོན་སེམས་ཙམ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་མཐུན་པར་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པར་བཞེད་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད། ཅེས་པ་ཡང་བཞེད་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཡང་རྒྱུ་མཛད་པ་འདིར། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བགའ། ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བགའ་བ་ཙམ་གྱིས་དགོངས་དོན་མཐར་ཐུག་དེར་བགའ་བར་མ་དེས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་པའི་འབྲུ་སྒྲོན་གྱི་སྐབས་སུ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཙམ་དུ་བགའ། །ཞེས་པ་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཡུམ་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་མ་བགའ། ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་རྩི་ལྟར་ཡིན་ལགས།

དེས་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། དེའི་འབྲེལ་བ་ཤད་མཛད་པ་པོ་རྣམས་
ཞལ་འཆམ་པར་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་སེམས་ཅན་པར་བཤད་ཅིང་། བྱང་
པར་དུ་དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་།^༡ གལ་ཏེ་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་།
ཚྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་
ཐོན་ཟིན་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ཡི་གེ་ཅན་ཐོས་པས་འཛིགས་ཏེ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་^༢ ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་སྤངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་
རྟེན་དུ་སྤྲོད། །ཞེས་དང་།^༣ དེ་དག་གིས་ཀྱང་མང་དུ་གསལ་བ་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མངའ་
བར་ཟིན་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཐུགས་སུ་རྟུག་པར་མི་སྦྱོད་དོ། །ཞེས་བྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་
འདུག་པ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་པ་རྒྱེ་ཏེ་རྣམས་གཞན་ལ་སྤྲུག་
དོག་གི་བྱི་མ་དང་བྲལ། ཐུགས་གསུམ་བོར་གནས་ཤིང་རང་དང་གཞན་གྱི་སྒྲིའི་ཆོད་
ཟིན་པས་ཀྱང་ཆོས་དུ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་དང་། ཚྱོགས་སྤང་སོགས་ཀྱིས་
སྟོང་ཉིད་ཐུགས་སུ་མ་^༤ རྟུག་དོ། །ཞེས་ག་ལ་གསུང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་
སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་དབུ་མ་ཆེན་པོར་གཏན་མི་གནས་ཤིང་། སེམས་
ཅན་དུ་གནས་འདུག་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་པར་གདོན་མི་བ་ལགས།

དེ་བཞིན་དུ། སྟོབ་དཔོན་ཚྱོགས་སྤང་འཕགས་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༤༠༩་༡༤།

༢ ག་ལ་བ་ཏེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག། ༡༥་བ་ཏེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག། ༡༥་ཏེན་ཅི་མ་ལོག།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ། ༤༠༩་༡༥།

༤ ག་ལ་བ་ཏེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག། ༡༥་བ་ཏེན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག། ༡༥་ཏེན་ཅི་མ་ལོག།

འགྲེལ་བ་འཐད་ལྡན་ལས་ཀྱང་། རྩོགས་སྒྲུང་གིས་སྤྱི་གྲགས་པ་རིགས་པས་པམ་པར་
བྱས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་མ་འདོད་པར་ཁ་ནས་མེ་སྤར། སྤྱི་ལ་
པོ་བསྟེགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གཏོང་བར་
ཆས་པ་ན། རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བྱོན་ནས། བྱ་མ་
བྱེད་མ་བྱེད་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་མད་པ་ལས་ནི་སྒོ་བྲོས་ངན་པ་སྦྱེ་བས། རི་སྤྱིད་ས་
མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་སྤྱོད་འཕྱར་གྱི། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
འདི་ལ་སྤྱི་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་མི་རུས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱི་མའི་དུས་སྤྱི་
འཇིག་རྟེན་ཀྱང་གྱི་མིག་གཅིག་ཏུ་ནི་འདི་འཕྱར་རོ། །ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་
གིས་ས་མ་ཐོབ་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་སྒྲ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་སྒོ་བ་
དཔོན་རྩོགས་སྒྲུང་གིས། སྟོང་ཉིད་སྤྱགས་སྤྱི་མ་ཆུད་པར་བཤད། གནས་བརྟན་ཆོས་
སྟོང་གིས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྤྱགས་སྤྱི་མ་ཆུད་པར་འཇུག་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པ་དང་།
སྒོ་བ་དཔོན་ཤུན་ཏི་པས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་བ་
དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་གནས་བརྟན་ཆོས་སྟོང་གིས་ཅ་ཤེའི་དགོངས་པ་
སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་བར་གསུངས་པས། བྱ་བ་མཐའ་སྒྲ་བ་བཞིའི་སྒྲས་སྤྱི་བའི་དབྱ་
མའི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་མདོ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་བས། བསྟན་པ་ཆུད་གཟན་པར་
འཕྱར་ན། མཁས་བྱུང་དེ་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་
ལས་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་རྩེས་སྤྱི་གཟུང་བའི་བྱིར་དུ་འཁོར་ལོ་
གསུམ་པ་སོགས་སྤྱི་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་རྒྱས་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་

གི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་དང་།
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་སོགས་སུ། འཁོར་ལོ་སྡེ་མ་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་པ་བྱུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་སེམས་ཅན་དུ་བཀྲལ་བས། བྱུབ་
མཐའ་སྤྲོ་བ་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་སེམས་
ཅན་དུ་བཀྲལ་བ་ཅན་གྱིས་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། བཙུག་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་རྗེས་སུ་
གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་བཀའ་དུ་མ་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་ཡོད་པར་
བྱས་པ་ཡིན་པས་བསྟན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་སྤྲོ་བ་དུ་སེམས་ལགས།

དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱམས་ཆོས་སྡེ་མ་གསུམ་གྱིས་ལུས་གྱི་མདོའི་དོན་བྱུབ་མཐའ་
སྤྲོ་བ་བཞིའི་ལྷན་སྡེ་བའི་སེམས་ཅན་དུ་མ་བཀྲལ་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀྲལ་ན་བསྟན་
པ་ཚུད་གཟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་བྱམས་ཆོས་སྡེ་མ་
གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་སྡེ་བ་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྩའི་སྟོལ་འབྲེད་མ་
ཡིན་པར་འགྱུར་བས། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་གྲགས་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤེད་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་པའི་
རིགས་ཅན་དུ་མ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་སྡེ་ལྷ་སྡོམ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་སོགས་

བར་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ནས་འཁོར་ལོ་བར་པའི་མདོ་སྤྲ་རི་བཞིན་པ་
ལ་རིགས་པའི་གནོད་བྱེད་བསྟན་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་
སེམས་ཅམ་དུ་འགྲེལ་བར་མཛད་ལ། མགོན་པོ་སྤྲ་སྤྲུབ་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་བྲང་དོན་
དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་
པ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྤྲུབ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་བྱེ་བས།
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞེས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་པས་དབུ་མའི་ལྟ་
བ་སྟོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཆོ། གྲུབ་མཐའ་སྤྲ་བ་བཞིའི་ལྷན་བྱེ་བའི་
སེམས་ཅམ་དུ་བཀྲལ་ན་བསྟན་པ་ཚུད་གཟན་བར་མི་འགྱུར་བར་སེམས་ལགས།

དེས་ན་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་
ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་
གནོད་བྱེད་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ་ནས། མཐར་ཐུག་
ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་
བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅམ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཏེ།
མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པར་བྱེ་ནས། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱམས་
ཆོས་ཕྱེ་ལྔ་དགོངས་པ་གཏར་མི་གཅིག་སྟེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱུད་དང་རྒྱུད་སྤྲ་མར་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
རིགས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་

འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པ་དང་། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཁས་མི་ལེན་པ་སོགས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་
བཟལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཤད་ཅིང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་དེ་རྣམས་ལས་
བཞོག་སྟེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་རྒྱུད་ལྷ་མར་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་བཤད་ཚུལ་ལས་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་སྐབས་ལས་གསལ་ཞིང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་ཀྱང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ མི་རྟག་སྐྱབ་བསལ་བདག་མེད་དང་། ཞི་བའི་སྐྱ་
ཡིས་ཐབས་མཐུན་པ། ཤེམས་ཅན་སྤྱི་གསུམ་སྟོ་བསྐྱེད་ནས། ལྷ་ངན་འདས་ལ་
རབ་གཞུག་མཛད། ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། ལྷ་ངན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་
ཅན། དཔལ་ཆོས་བསྐྱེད་ཀྱང་ལ་སོགས། ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། དེ་དག་སྤར་
འཛིན་ལས་བཞོག་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
སྦྲིན་མཛད་དེ། ལྷ་ངན་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་^༢ ལྷ་ངན་ཏུ་འགྱུར་བ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་སུ་པའི་ཉན་ཐོས་དབང་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་
པ་མི་སྤྱི་བ། རྒྱུད་ལྷ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དཔལ་ཆོས་པད་
དཀར་གྱི་ལུགས་ལ་འང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བར་ཐལ་བ་ཞོག་ཏུ་མེད་
དོ། ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཡབ་སྐས་གསུང་ངོ། །

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། ཤེམས་ཅན་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༥༩༡༢།

༢ ག་པ་ན་པ་གསུང་བ། ༩༢༡བ་པ་གསུང་བ། ༥༣༤པ་གསུང་བ། འདི་ལྷ་སྐྱབ་དགོངས་བྱེད་ཀྱང་།

གཞན་ཡང་རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་ནས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས།^༡ ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཅན་ཏེ། ཆོག་པ་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། ཞེས་
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོག་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་། མཐར་ཆོས་སྐྱེ་ཐོབ་ནས་
མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་རྣམས་ལ་དགོངས་བཞེད་ཀྱི་འབྲུ་རི་
ལྟར་གཏན་། གཞན་ཡང་སྐྱུབ་བྱེད་མང་མོད་ཀྱང་མངས་པར་འགྱུར་བས་མ་ཞུས་སོ། །

བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༢ ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་པོལ་རྣམས། རམ་ཚུངས་ཕྱིར་རིགས་
ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྐྱུལ་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་
གཅིག་ཉིད། ཅེས་དགོངས་གཞི་བདུན་གྱི་སྒྲིལ་པ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་
པའི་མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས། དགོས་པ་འཆད་པ་ན།^༣ ཁ་ཅིག་
དག་ནི་བྲང་ཕྱིར་དང་། གཞན་དག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྩོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རམ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྐྱན། ཞེས་སོགས་བཤད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༤ རྩོགས་སངས་སྐྱེ་ནི་འཕྲོ་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀྱང་། རྟག་
ཏུ་སངས་རྒྱས་སྐྱེད་པོ་ཅན། ཞེས་དང་། “སྐྱག་བདེའི་སྒྲིལ་ཡོན་མཐོང་བ་དེ། རིགས་

༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ། ༤༣༢་༡༩།

༢ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༣༩་༡༠།

༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༣༩་༡༡།

༤ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ། ༤༣༩་༤།

༥ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ། ༤༣༩་༥།

ཡོད་ལས་ཡིན་གང་ཕྱིར་དེ། རིགས་མེད་དག་ལ་མེད་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་དང་། ཉ་གལ་
ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཁམས་མེད་ན། །སྤྱག་ལ་སྦྱོར་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཟུང་ན་འདས་ལ་
འདོད་པ་དང་། །དོན་གཉེར་སྦྱོན་པ་འདྲ་མཉམ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེས་སུ་
འགྲོ་ལྟོག་གི་སྦྱོར་ས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཡོད་
པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་པས་ཀྱང་རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཅན་པས། ཡུལ་ངེས་པ་དང་ཁྱབ་པ་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་
ལ་བཤད་དགོས་ལ། སེམས་ཅན་པས་དེ་ལྟར་མི་འཆད་པར། ཁྱབ་པའི་དོན། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་
བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས་བཤད་ཅིང་། བཏོ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡང་རིགས་
ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཟུང་འདས་ཀྱི་རིགས་མེད་པར་བཤད་དོ། །

ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཉ་
རང་རྒྱུད་ནམས་ཀྱི་དོན་དམ་དེ། །དད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཏོ་སྤྱོད་རྒྱུ་ལས་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆེན་པོ་བདུན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ག་ཉ། སེམས་ཅན་པའི་ཐེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་ན། ༤༣༤༡།

༢ ག་ཉ་བ་༤་གསུང་ན། ༥༥་བ་༣་ཞེས་གསུངས་ན། ༥༩༤་ཉ་ཞེས་གསུང་ན།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ག་ཉ། སེམས་ཅན་པའི་ཐེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་ན། ༤༣༤༡།

ལྷན་དུ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའི་དོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལ་བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་ཅིང། ཉན་རང་རིགས་ངེས་པ་ལ་དེ་མེད་བར་བཤད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༡ དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་གཉིས་
དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་
སྟེ།^༢ །ཆེན་པོ་འདི་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བཟོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྒྲའི་ལུགས་ལ། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་
པ་དང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འགྲེལ་པའི་དོན་འཆད་པའི་
སྐབས་སུ། རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱ་མཆོན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་ཡིན་ན་
ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྲབ་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བཞེད་པ་
སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
ཤིང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡིན་
ན་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྲབ་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པར།^༣
བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྦྱེ་བའི་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
འདི་དག་ནི། །ཁམས་གཅིག་ཏུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མི་ཤེས་པ་ལ་རབ་ཏུ་
འཇུག་གོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ། །ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་

༡ ག་པ་ན་ན་ཕྱིར་ཉེ། ཉ་ལན་ཉེ་ཕྱིར་ཉེ། ད་ན་ཉེ་ཕྱིར།

༢ བཙུན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༤༡༡༦།

༣ ག་པ་ན་ན་སྟེ། ཉ་ལན་ཉེ་དེ། ད་ན་ཉེ་དེ།

༤ བཙུན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༣༡༥།

ཞེས་པ། རྩི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཏུ་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དངས་པ་ལས།^༡ འཇམ་དཔལ་སྤྱི་བ་མེད་
ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ལ་ནི་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་གོ། གང་
ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེ་ལ་ནི། གུན་ཏུ་རྟོག་པ་གང་
གི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གུན་ཏུ་རྟོག་པ་འགའ་ཡང་མེད་
དོ། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བ་དེ་ནི། མ་རིག་པ་གུན་ནས་ལྷང་
བར་མི་བྱེད་དོ། །མ་རིག་པ་གུན་ནས་ལྷང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་གུན་ནས་ལྷང་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་ཡིད་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་ལོག་པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་མ་
རིག་པ་སྒྲོང་ལ། དེ་སྤངས་པས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྒྲོང་བར་^༢ གསུངས་
པ་འདིས་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་མེད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྤངས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་གསལ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མི་བཞེད་དོ།^༣ །ཐེག་བསྐྱས་སྟུང་
ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཚོས་རྣམས་གུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ སེམས་ཅན་ལེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༠༡༡༥།

༢ ག་པ་བ་ཅ་སྒྲོང་བར། ཏེ་བ་ཅ་སྒྲོང་བར། ད་ཅ་ལ་སྒྲོང་བར།

༣ ག་པ་བ་ལ་དོ། །ཏེ་བ་ལ་དེ། ད་ཅ་ལ་ཏེ། །

༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༦ སེམས་ཅན་ལེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཐེག་བསྐྱས་ ༥༡།

ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །ཐུང་ན་འདས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས་པས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་ལུང་འདིས་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བསྟན་དགོས་ལ། ལུང་འདིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ལུང་འདིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྟན་ཏེ། ལུང་འདིའི་འགྲེལ་པར་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བྱངས། ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱངས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྣང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། དང་པོ་གཉིས་དགོངས་པ་མི་
གཅིག་པ་དང་། ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱང་ལྟ་བུ་མི་མཆུངས་ཤིང་། མདོའི་དོན་
འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་པར་བྱུང་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་
ལྷའི་འགྲེལ་པར། སྣང་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་ལྟ་བུ། གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བར་བཤད་ཅིང་།
སྟོབ་དཔོན་དབྱེག་གཉེན་སྣང་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ།
ཆོས་ལ་ཁོང་ཁོ་བདག་ལྟ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པར། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས།^༡ མདོར་བསྟུན་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་ན་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ཡོད་
དེ། སྲིད་པ་འདོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མཛོན་
པར་མི་འདོད་པའོ། །ཞེས་དང་།^༢ སྲིད་པ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། ཐབས་ལ་ཞུགས་པའོ། །དེ་ལ་ཐབས་མ་ཡིན་
པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཅ་ར་ཀ་དང་།

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྷའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༩༡་༡༠།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྷའི་འགྲེལ་པ། ༡༠༩༡་༡༠།

ཀུན་ཏུ་རྒྱ་དང་། གཅེར་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མའི་ཕུ་སྟེགས་པ་མང་པོ་དང་།
དེ་དང་མཐུན་པར་སྦྱོད་པ་ཆོས་འདི་པ་ཉིད་ལ་དད་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཉེས་པར་གཟུང་བ་
འཛིན་པ་སྟེ། རོན་དམ་པ་ལ་མི་མོས་པ་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་སྟེ། གང་ལ་བཙམ་ལུན་
འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་མེད་པ་ནི་ཕུ་སྟེགས་པ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདི་
ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་གང་དག་དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་
བར་འགྱུར་བ་གང་གིས་དབང་དུ་མཛད་ནས། འོད་སྤངས་གང་ཟག་ཏུ་ལྟ་བུ་བ་རི་རབ་
ཙམ་ནི་སྤེམ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་འོ། །ཞེས་བ་འདིས་སེམས་ཙམ་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལྟ་བུ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་
གནས་པས། གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པར་བཤད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཐོགས་མེད་རང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས།

གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་གསོར་མི་རུང་གི་ལྟ་བུ་ལ་གནས་
པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟ་ན་སེམས་ཙམ་པ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་འགྱུར་བས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་
པའི་བཤད་པ་དེ། མཐའ་མ་ཆོད་པའི་བཤད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྟེ་ལྷ་སོགས་སུ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་
ཏུ་བཞེད་པ་སོགས་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེ་
ནི་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཙམ་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་

པར་སློབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་^੧ ལྟར་རིགས་བསམ། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ་དང་། ས་སྡེ་ལྔ་སོགས་ནི་དབུས་
གཙང་ཁམས་གསུམ་བཞིན་དུ་ལུང་བ་མི་གཅིག་པར་འདོད་ལགས།

དེས་ན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
གཞུང་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་དགོངས་པ་མི་གཅིག་སྟེ། རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་
བར། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
སེམས་ཅན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀྲལ། མཁས་
མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་སེམས་ཅན་
ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྒྲིབ་བཞིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། ཉགས་དང་པོ་ནི། འཕགས་
པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་བར། འདི་སྐད་དུ་^੨ ལོག་སྲིད་ཅན་
གཏན་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། ^੩ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར་
འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བའི་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་བྱིར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་དག་

੧ གཤེ་བ་མ་བཤད་བར། ༩་ལ་མ་བཤད་པ། ༩་མ་བཤད་བར།

੨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥་ལ། སེམས་ཅན་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱད་སྒྲའི་འགྲེལ་བ། ༡༠༣༩་མ།

੩ གཤེ་བ་ཤ་དེ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ ༩་ལ་མ་བཤད་པ་དེ་ནི། ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་ལོག་སྲིད་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ ༩་ལ་མ་བཤད་པ་དེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ཆོས་ལ་རྒྱུག་པ། ཞེས་པའི་བར་ཆད་འདུག །

པར་རྩང་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས། རྫོག་མེད་གྲུང་གྲང་ཐ་མ་དང་ལྷན་
པས། རྩང་བ་ཞིན་གྱིས་དག་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་ནི། རྫོག་མེད་སྐྱབས་གྱིས་ཕྱི་
བསྐྱེབས་མི་མཐོང་སྟེ། རྩི་ལྷར་གསེར་གྱི་གཟུགས་ནི་བསྐྱེབས་པ་བཞིན། ཞེས་
གསུངས་སོ། ཞེས་བཤད་པས་གྲུབ་པའོ། །

དེས་ན་འཕགས་པ་རྫོགས་མེད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བཞེད་པ་བྱངས་མ་ཐག་པའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་
ལྷར་ཡིན་ཞིང་། མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅིང་། གཏན་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ¹དཀར་པོ་དམན་པ་ཡོད་པ་རྒྱ་
དང་བྲལ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། ²དོན་འདི་ལ་ནི་རིགས་
མེད་པ་ལ་གནས་པ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་བཞེད་
དེ། དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན་ན་མ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་དུས་དང་། གཏན་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་
ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། ³གཏན་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། གང་ལ་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་
རིགས་ཉིད་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས། མདོ་འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་མི་
མཐུན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བའི་འཛོག་མཆམས་མི་འབྲ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས།

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅན་ལ། རྩི་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། 1777
2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅན་ལ། རྫོག་མེད་དབྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། 1777
3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅན་ལ། རྫོག་མེད་དབྱིག་གཉེན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། 1777

ཐོགས་མེད་སྤྱོད་མཆེད་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་པར་གོ་ལགས།

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པར་གྲགས་པ་ཁ་ཅིག །ལུགས་འདི་ལ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱང་། རྒྱུ་དང་
བྲལ། །ཞེས་པས་རིགས་ཆད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འགྲེལ་བས་གཏན་ཡོངས་སུ་
ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱར་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འགྱུར་ན། རྒྱུ་
སྒྲིའི་འགྲེལ་པ་ལའང་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེར་ལོག་སྟེང་ཅན་ཟུང་ན་ལས་མི་
འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི།^༡ འདོད་ཆེན་སུ་སྟེགས་ཉན་ཐོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་
པར་ཐལ། གཏན་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ།
རིགས་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཇི་ཀམ་བ་དཔང་པོར་
བཞུགས་སོ། །

ཡང་དེ་ཉིད་གྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་འདི་ལས་
གཞན་སྟོང་གི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པའི་རང་
སྟོང་གི་དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་མ་བསྟན་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཁོར་ལོ་བར་
བ་སྤྱི་ཇི་བཞེན་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།^༢ སྤྱིན་དང་མི་ལམ་སྤྱོད་བཞེན་དེ་
དང་དེར། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ནམ་ཀུན་སྟོང་པ་ཞེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
བར་དོན་དུ་བགའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེས་
འཁོར་ལོ་བར་བ་ངས་དོན་དུ་བགའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོ་བར་པར་ཆོས་ཐམས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་མི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣༩།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་མི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༣༩།

ཅད་བདེན་པ་ས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་སྐད་བཤད་དེ། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་ནས་བཤད་
པའི་ལྟ་བ་འདི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་བཞིན་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དེར་སྤྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པའི་བྱིར། བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་
བ་འདི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དབྱ་མའི་ལྟ་
བར་བཤད་པའི་བྱིར། བྱམས་པ་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཤད་པས་དེར་མི་འབྱུང་ན།
བསྟན་པ་འདི་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞན་མི་རྟོག་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས།
བྱམས་ཆོས་བྱི་མ་ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བ་དེ་དབྱ་མའི་ལྟ་བར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་
གང་དུ་བཤད། དབྱ་མ་མཐའ་ལས།^༡ ཡོད་པས་མེད་པས་ཡོད་པས་ན། །འདི་ནི་དབྱ་
མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་
པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་ལ་སངས་རྒྱས་
ལས་ཆད་མར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཞན་མི་རྟོག་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། བོད་དུ་
འདོད་ན་སོང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཡིན་པ་བྱུང། དེ་དག་
ནི་ཞར་ལས་འོངས་པ་ཞུས་པ་ཡིན།

རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྲི་ལྷན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༡། སེམས་ཅན་པེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལོ་ན། དབྱ་མ་མཐའ། ༤༠༩་༥།

མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་ཐུབ་ཏུ་བཤད་འདུག་པ་ལ་འདི་སྐད་ལྟ་སྟེ། རྒྱུད་ཆུང་པ་^༡
གང་ཞིག་མེད་མིན་ཡོད་མིན་ཡོད་མེད་མ་ཡིན་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་དུ་འདུང་། །བརྟག་
བར་མི་རྒྱས་ངེས་ཆོག་དང་བྲལ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་ཞི་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་
དོན་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་མཛད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པའང་མ་
ཡིན། གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ནམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལུང་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ཡོད་པ་^༢ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སོང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་བདེན་
པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མིན། ཞེས་
སོགས་མདོ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ།

འོ་ན་ཁྱོད་རང་གི་ལུགས་ལ་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དོན་དམ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པ་དེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་དུ།
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་འབྲུག་འབྲེལ་དུ་བཤད་ཅིང་། དེ་དང་མ་ཐུན་པར། རྩི་ཚོང་ཁ་པས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠། སེམས་ཅམ་སྟེ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུང་ན། ༤༣༤་༡༡།

༢ ག༡༡་ན་ཇ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ༥༡༡་བ་༤་ཡིན་པར་ཐལ། ༥༤༡་མིན་པར་ཐལ།

འགྲེལ་བ་སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་དུ་བཤད་བ་ལགས། འབྲུ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། ཡོད་མེད་
གང་རུང་མ་ཡིན་བ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲའི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ནིད་
མེད་པར་སྒྲུ་བའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ནིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་
མདོ་སྡེ་རྒྱན་སོགས་སུ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་མིན་དུ་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་
པའི་ཆོ། གུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན།
ཡོངས་གྲུབ་རང་གི་མཆན་ནིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་འཆད་ཀྱི། དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་མི་འཆད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།
ཡོད་མིན་མེད་མིན་དེ་བཞིན་ནིད་གཞན་མིན། །སྤྱི་དང་འཛིག་མེད་འབྲི་བར་མི་འགྱུར་
ཏེ། །འཕེལ་བ་མེད་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པ་འདྲ་མེད། །རྣམ་པར་དག་གྱུར་དེ་ནི་དོན་དམ་
མཆན། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཆན་ནིད་ལྟ་ལྟར་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་མཆན་ནིད་པ་དེ་ནིད། ཏྲག་པའི་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་
པ་མི་འཐད་དེ། བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཏྲག་དངོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་སྒྲོན་པའི་
མདོ་དེ། དགོངས་གཞི་སྤྱིང་པ་ནིད་ལ་དགོངས་པ་དང་། དགོས་པ་སྤྱུ་སྤྲེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
ལ་ཞེན་པ་རྣམས་ཁ་བྱང་བར་བྱ་བ་དང་། དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་སྤྱུ་སྤྲེགས་ཀྱི་བདག་
དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་
བཀྲལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡། སེམས་ཅན་ལ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༧༥༡༥༡

བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་དང་། བདེན་བྱུང་ཏུ་
བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྩིས་པ་པོ་གྱིས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གསུམ་གྱི་
རབ་དབྱེར།^༡ ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ལུགས་བཞིན་དུ། ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་
བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་བྱུང་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་ཟེས། །གངས་ཅན་
ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིབ་པོ་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་བདེན་བྱུང་བཞེད་པ་མུ་སྟེགས་
གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་སུ་བཤད་འདུག་པ་རྩི་ལྟར་ལགས།

གཞན་ཡང་། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།^༢ དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་
ནི་དེ་ཡི་འད་དེ་ཉིད་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད། རྟོགས་མེད་
སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱུང་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན་ནམ་མེད། གཤམ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་
སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་བཞེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དབྱུང་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མིན་ན།
སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་བཞེད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དབྱུང་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བས། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲིབ་འཕགས་པར་བཞེད་པ་དང་། ཕྱོགས་སྒྲིབ་གི་གཞུང་
ནས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་དབྱུང་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་རྩི་ལྟར་རིགས།
རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ལྟ་བུ་དེ་རྟོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱུང་མ་ཆེན་
པོའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། རྣམ་འགྲེལ་དབྱུང་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་།
དེ་ལྟར་བཞེད་པར་ཡང་འདུག་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་

༡ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམ་ལུང་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༦། མེས་པོའི་བྱུང་བཞེད། ཆོས་རྩིས་པ་པོ་ སྒྲིབ་པ་གསུམ་རབ་དབྱེར། ༥༡།
༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༥། ཚད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ་རྩི་བ། ༥༤༥།

བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། ལྷ་སྟེགས་དབང་ཕྱག་པ་འགོག་པའི་ཆེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༡
ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན། །དངོས་ཡོད་རྟོགས་པ་ཆད་ཕྱིར་དང་། །ཤེས་བྱ་མི་
རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ནི་མི་བརྟན་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཆད་མ་རྟག་པ་
ལེགས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆད་མ་མདོ་དང་སྡེ་བདུན་དུ་རྟག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་
ཇི་སྟེད་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཀྱི་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆད་མ་མདོ་དང་
སྡེ་བདུན་རང་ཕྱགས་ལ་རྟག་དངོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་
ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་རྟག་པ་བཀག་པ་
མ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞུང་འདི་ཕྱི་རོལ་
པས། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཀྱན་མཁུན་ཁས་སྦངས་པ་འགོག་
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མའི་ཕྱགས་ལ་ཡོངས་བྱུང་སྟོང་གཞིར་
བྱས་ནས་གཞན་དབང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་བསྟན་གྱི། ཆོས་
རྣམས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་རྒྱུད་ལྷ་མར་མ་བཤད།
ཅེས་བཞེད་པར་འདུག་པ་སྟོ་ལྷལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ཕྱགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་རྒྱུད་ལྷ་མའི་
གཞུང་གང་གིས་བསྟན། ཞེས་ལུང་།

འདི་ལ་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །^༢ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་གྲགས། རྣམ་འབྲེལ་ཙ་བ། ༡༠༥་༡༠།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༡་༥༤།

ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་སྒྲིབ་ལྟར། རྩོམ་
ཀླུ་པ་ཡང་བཞེད་པར་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས།^༡ རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་
བྱུང་བ་ཡི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་
བྱས། །རྩོམ་སྒྲིབ་ཀྱང་རང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་
རྫོང་གི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐུག་
ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་
འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རིགས་
ཆོག་སྲུ་རང་སྟོང་ཁོ་ན་བསྟན་གྱི། །གཞན་སྟོང་ཡེ་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགའ་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་གཞོད་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་སྟོང་
པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
བསྟན་པར་ཐུག་ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་
སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། འདུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས།^༢ དངོས་པོ་
བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མཛོན་སྲུ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་
ཐུགས་སྲུ་རྒྱུད་པའི་བྱིར་སངས་རྒྱུ་ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་པས་ཀྱང་དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། ༢༠༡།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། ༢༠༡།

^༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཐུགས་སྲུ་འདུག་པའི་རང་འགྲེལ། ༥༥།

ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱིས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དཔེན་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤར་བཞིན། རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྦྱ་བའི་གཞུང་དུ་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་
བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག །ཟླ་མེད་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་མ་
ཡིན། །ཞེས་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དེ་ཁོ་རང་གིས་མི་སྟོང་ཞིང་། གཞན་ཀྱང་རྫོང་གི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྦྱ་བ་བཞིན་སྟེ།
འདིར་ཡང་བཞེད་པར་འདུག་པས། གཞུང་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གཞན་སྟོང་
དུ་བསྟན་གྱི། རང་སྟོང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལ་མི་པན་ཏེ། གཞུང་དེ་རོ་ནང་པས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རང་ཆས་སུ་
ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་ལ། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་རྒྱད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ། ཟླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བུང་
གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པས་འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས།

དོན་བསྟུན། རྒྱུད་ཆེར་གཞན་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་བསྟན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། དེར་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོག་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་སྤོང་དང་བྱུང་པར་
མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་
ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མཛད་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྟོང་པོའི་མཛད་ལས་བྱུང་པར་མེད་པར་གསལ་བར་བསྟན་པར་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཟླ་མའི་འབྲེལ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲུབ་འགྲེལ་བར།^༡ གྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། ལས་དང་སྤྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི། ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཤེས་པས་རབ་ཏུ་འབྱུག་གོ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅའ་
བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནས། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ལྟ་བར་
བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱ་མཆོན་དང་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་
པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཉམ་བ་ཉིད་
ཀྱིས་མཉམ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་མེད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དམིགས་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སྤྱར་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་
པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་
བ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་ནི། གང་ཞིག་སྤྱེས་པས་ཅིག་ཤོས་
གཏན་བྲལ་བ་དང་། མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བར་དེ་ཁོ་ནར་མཐོང་བའི་གོགས་ཀྱི་
ཉེས་པ་འདི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དེ་ཡང་རྒྱས་པར་ནི་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ། མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་
བྱའོ་ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་བར་
གསུངས་འདུག་པས། རྒྱུད་སྒྲུབ་མ་ཅ་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཙུངས། ༥༡། སེམས་ཅན་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་སྒྲུབ་འགྲེལ་ག།

བར་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་ཇི་ལྟར་
གནང་། ལུང་དེ་ལ་འབྲུ་སྟོན་ཞུས་ན། གྲིས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་དང་
སྐྱེ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་ཁམས་གཅིག་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
མ་ཤེས་པ་ལས་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་བསམ་ནི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ།
ཁམས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྤྱང་པོ་ཁྱེ་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
མངོན་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པས་འཕགས་པ་ཡིན་ན།
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་དབྱུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་
དེ་འདིར་ཡང་བཞེད་པར་བསྟན།

གལ་ཏེ་འགྲེལ་བ་འདི་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་དང་དགོངས་པ་གཅིག་ན། འཁོར་བ་ལས་
གྲོལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་བཤད་བ་འདི་འོང་དོན་མེད་དེ། མདོ་སྡེ་རྒྱུན་
ཙ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་དམན་འཕགས་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
གྲུབ་མཐའ་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར།^༡ དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་
བཅོལ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནལ། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་བལྟ་
བར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ། རྒྱ་མཚན་ནལ་དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ།
ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གི་ཐ་སྙད་
བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཅོལ་བའི་ཆེ། མ་རྟེན་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བཅོལ་བ་ན་དེའི་
རྒྱ་མཚན། དམིགས་པ་འགའ་ཡང་མ་ཐོང་བ་དེ་ལྟར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འགྲེལ་ག།

བར་གསུངས་སོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་འགྲེལ་བ་དེར།¹ ཆོས་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་མཉམ་པ་
ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་བས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་མཉམ་པར་གཟིགས་ནས་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ག་ལ་བཞེད་སྟུང་དུ་སེམས་ལགས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།² དེ་གཉིས་ཀ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། བཞག་པ་མེད་པར་
མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་བྱང་རྒྱབ་པ། ཞེས་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་
མཉམ་པར་གཟིགས་པ་ལ་མི་མཛད་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་མི་འགལ། དེས་ན་ལུང་
འདིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་། དེ་རྫོགས་པའི་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་ལ་
སོགས་པ། ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་
འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་ཡིན་པས། རྒྱད་ཁྲ་མ་དང་དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་དགོངས་པ་
གཅིག་པས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་རྒྱད་ཁྲ་མ་དགོངས་པ་གཅིག་པ་འདི་ལེགས་པར་
བཤད་པ་ཆེན་པོར་གོ་ལགས།

ཡང་རྗེ་ཀམ་པས་མཛད་པའི་རྒྱུ་འདིར། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱད་ཁྲ་མའི་འགྲེལ་བ། 1000་ན།

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅམ་མི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱད་ཁྲ་མའི་འགྲེལ་བ། 1000་ན།

མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་འདིས་དེ་འདྲའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་^༡པ་གནང་འདུག་པ་འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དོན་གྱི་དང་
པ་པོ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཞེས་སྟོང་
གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རང་སྟོང་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^༢ ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་
རང་ངོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབྱ་མ་འཇུག་
པ་ལས། ^༣ སངས་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་མེ་བྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རྒྱུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་
པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་
དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཀྱང་
གཞན་སྟོང་གི་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟན་པར་ཐུག། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ^༤ ཆོས་
ཀྱི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྟོང་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་དུ་རང་སྟོང་མེད་
དགག་ཅན་ཞིག་བསྟན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ལས་ཀྱང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐུག། དེ་

༡ ག་༡༩་བ་༡་གསུང་པ། ༡༡༨་ན་༤་གསུང་པ། ༥༦་༥་༡༩་གསུང་པ།

༢ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་པ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་པ། ༩༣༨་༦།

༣ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་པ། ༦༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། དབྱ་མ་འཇུག་པ། ༥༤༦་༡༨།

༤ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་པ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་པ། ༩༣༨་༦།

ལས་གཞན་གྱིས་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་སྟོང་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དུམ་གྱི་མདོ་ལས་གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཞན་སྟོང་གི་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་དེ། ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་པ་དང་། འཕགས་པ་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོས་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་ལས་དངོས་སུ་བཤད་དོ། །ཅེས་གསུང་པ་ལ་འདི་ལྟར་འབྲུལ་སྟེ། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བཤེར་རྣམ་བཟུན་གྱི་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག །སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒྲུང་དེས། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་ཁྲིམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས། བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཅིང་། ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ཁྲིམས་གསུངས་པ་དང་འགལ།

ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སྒྲིག་ཅི་བཞིན་པར་བཞེད་པ་དང་། ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ། ཅི་བཤེར་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྟུས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་གཞག་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་

སྟོང་ཉིད་མཆོད་ཉིད་པར་བསྐྱབས་ནས། བརྒྱད་སྟོང་པའི་དགོངས་པ་བཟུལ་འདུག་
པ། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ཀར་སྒྲིག་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་
གཙོ་བོར་རྩོད་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་མིག་སྟོན་པ་རང་གི་
དབང་པོ་ལྷན་པོ་དེ་རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས། རང་སྟོང་པ་
ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་པ་གཞན་ཀྱང་རྩོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས་སྐྱེས་སྐྱེས་
ཏྲགས་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྐྱེས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱེད་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་སྟོབ་
དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པར། སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བྱེ་ནས་གསལ་
བར་བཤད་དོ། །ཀྱང་མཐེན་རྩོད་པ་ལན་ཅི་གསུང་།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་སྐྱེས་ལ་མི་ཅི་འདྲི་ཞེས། འོན་དུང་གཞི་གཞི་ལ་ཅི་མི་རིགས་པར་
ཐལ། ཕྱོགས་སྐྱེས་ལ་ཅི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་གིས་དབུ་མ་ཆེན་
མོ་ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་བཞེད་པའི་ལྷ་བ་དེ་ཁས་ལེན་གྱི། ལྷ་ཐུགས་དང་སེང་བཟང་
འདོད་པའི་རང་སྟོང་ངན་པ་དེ་ཁས་མི་ལེན། ཞེས་ཁས་ཀྱི་ཆེན་པོ་གསུངས་པ་དེ་ངན་
པར་མཛོད་ཅིག །

ད་དུང་ཁྱོད་རང་རྩོད་པ་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་
ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། གཟུགས་སྤང་ཡིན་ནོ། ཞེས། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྩོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སྟོང་ཉིད་མཆོད་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས་སྐྱེས་སྐྱེས་ཏྲགས་མ་གྲུབ་ན།

༡ ག་༡༥་བ་༡་ངས་ཆེན་པོ། ཏ་༡༥་ན་༥་ཁས་ཆེན་པོ། ད་༡༡་ཡ་ངས་ཆེན་པོ།

སྤང་བཞིན། སློབ་དཔོན་སྤྱི་གསུང་གིས་སྤྱོད་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་བཤད་ཅིང་།
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་བྱེད་རང་གི་རྒྱལ་རྒྱུ་དུ་སྤྱོད་བྱེད་ས་པ་མ་ལགས་སམ། ཅ
བར་འདོད་ན། གཞུགས་སྤང་དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་ཡིན། སྤང་པོ་ལྔ་ཡིན་
ལོ། །ཞེ་ན། དོན་བྱེད་ཀྱིས་གཞན་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་གཞི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཁོ་ནར་
བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འདུས་བྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་གང་
ཡིན། འདུས་བྱས་སྤྱོད་པ་ཉིད། ཅས་པའི་སྤྱོད་ཉིད་ཅིག་ཡོད་དམ་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་
ན། དོན་དམ་བདེན་པ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཉིད་ཡིན་ན་གཞན་སྤྱོད་ཆེན་
མོ་ཡིན་པས་བྱལ། གཞན་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་ཐམས་ཅད་སོང་། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་
ཅན། མི་རྒྱག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། གསུང་རབ་
སྤྱི་འགྲོ་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱག་པར་ལྟ་བུ་སོགས་སྤྱག་རྒྱ་བཞི་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱོད་དུ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྒྱག་པར་ལྟ་བུ་སོགས་སྤྱག་རྒྱ་
གསུམ་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་རྒྱས་བཏབ་པ་ཇི་ལྟར་ལགས། འདོད་ན། བྱེད་
རང་གིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྐྱབ་པ་རང་
དབང་བའི་རྒྱག་དངོས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། སྤྱོད་ཉིད་ལྷག་མ་ལ་
སྤྱོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་མི་འདུག་གཞིགས་མཛོད།
གལ་ཏེ་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཁས་མི་ལེན་པས་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་
མི་འདོད་དོ། །ཞེ་ན། རྒྱུད་སྤྱོད་མང་པོར་སྤྱོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རྣམ་པར་དག་པའི་དག་ཆ་

བཤད་པ་དེ་གང་ཡིན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་གིས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་བར་འབྲེལ་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཡོད་དེ།
མིག་སོགས་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་རང་
འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བརྗོད་པའི་
སྐྱེ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་
དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པ་དང་། རང་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་འབྱུག་པའི་འབྱུག་གཞིར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་
གྲུབ་པ་ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛོག། །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འབྲེ།

འདི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་འབྱོར་
སྟོང་པ་བས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་འཆད་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱེའི་
འབྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་དགོན་མཆོག་འབངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ལས། མིང་ནི་གང་དང་
གང་གིས་སྟུ། །ཆོས་རྣམས་གང་དང་གང་བརྗོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ནི་
ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་བྲངས་ནས་བཤད་དོ། །འོ་
ན་འདི་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་རྣམས་རང་སྟོང་ཡིན་ནམ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་རྣམས་
ཀྱང་རང་སྟོང་དུ་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་སྒང་བཞེད་ལ་དེར་མ་ཟད་མདོ་སྡེ་དགོངས་
འབྲེལ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་རང་སྟོང་ཁོ་ནར་ལུགས་དེ་གཞིར་བྱས་ནས་
འཛོག་གོ། །ཞེས་སྐྱབ་བར་བྱེད་ལགས།

ཡང་ལྷུག་པ་ལུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དང་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་

དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་
འགྲེལ་བ་གཞན་མ་གྱུར། ཞེས་གསུངས་^༡ བ་དང་། དུམ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྟུས་པ་གསུམ་
ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སྤར་བཤད་པའི་གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་
བདེན་གྲུབ་དེ་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱིས་དེ་འབྲེལ་སྟོང་
ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡང་ནང་འགལ་བར་སེམས་ལགས།

ཡང་ཤེར་ཕྱིན་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལས་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་གསུངས་^༢ ་
བ་ལ། དུམ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྩོམ་གྱི་
ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་
དེ་འབྲེལ་གཞན་སྟོང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་། དེར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་པ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཅ་བར་
འདོད་ན། དུམ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་ལས་ཆད་སྟོང་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་
དངོས་སུ་བསྟན་གྱི། གཞན་སྟོང་ཆེན་མོ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཁྲིཤར་བཤད་པ་དང་
འགལ་ལོ། །

ཡང་དུམ་རྒྱུ་འབྲིང་བསྟུས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཅམ་ཞིག་བསྟན་གྱི། སློམ་བསམ་ཉམས་སུ་
ཐྱོང་བའི་སྟོང་ཉིད་མ་བསྟན། སློམ་བསམ་ཉམས་སུ་ཐྱོང་བའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེ་
འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ^༣ བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་

༡ ག་༡༩་ན་༡་གསུང་བ། ༡༡༩་བ་༡་གསུང་བ། ༡་༡༩་གསུང་བ།

༢ ག་༡༩་བ་༡་གསུང་བ། ༡༡༩་བ་༣་གསུང་བ། ༡་༡་༡༩་གསུང་བ།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུང་ས། ༥་༡། དབུ་མ་ཆེ། འཕགས་ས་གླ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་བ། ༤༠༡་ཅ།

མོར་སྒྲོག་ཁར་དུ་བདག་ནི་སྒྲོག་པར་བྱེད། ཁ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་སྒྲོག་པ། ཁང་གིས་
 ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མང་ཡང་འཐད་པ་
 མིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་པལ་ནས། སྒྲོམ་པའི་ཆེ་སྒྲིང་ཉིད་
 བདེན་བྱུང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་འདོག་པ་ནི། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་འབྲེལ་
 མེད་དུ་སོང་བས་སྒྲོམ་ཚུལ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གྱིས་གང་གཏན་ལ་
 པལ་བ་དེ་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་མི་ལེན། གང་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དེ་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་བྱིར། ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པལ་པའི་
 དུལ་དང་། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དུལ་དོན་གཅིག་པ་ངེས་པར་དགོས་ཏེ།
 དཔེར་ན། རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྒྲོང་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པས། བསམ་བླུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། བདག་མེད་དོ་སྒྲུམ་དུ་བསྒྲོམས་པས།
 ཞེས་པས་སྒྲོམ་བླུང་གི་རྒྱལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། སྒྲོན་པོ་དང་དེའི་སྒྲོ་དག་ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་པ་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་བསམ་བླུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། འདི་ནི་
 སེམས་ཅམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། ཞེས་པས་སྒྲོམ་བླུང་གི་རྒྱལ་
 འབྱོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྦྱུ་མ་
 བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་བསམ་བླུང་གི་རིག་པ་བསྟན་ནས། ཡང་
 དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟག་པའི་རོ་བོ་
 དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པས་སྒྲོམ་བླུང་གི་རྒྱལ་འབྱོར་
 བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་དང་འབྲེལ་བར་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
 གསུམ་གྱི་དུལ་མི་འགལ་བར་བཤད་གྱི། འགལ་བ་འདི་འདྲ་གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་

མ་བཤད་པས། དུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
འབེབས་བའི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས། འཁོར་ལོ་ཐ་མར་སྒྲིམ་པས་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་
བདེན་གྲུབ་བསྟན་ཅེས་ཆོས་རྩི་ཤུག་མཆོག་པ་བཞེད་པ་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་པར་འདུག་སྟུང་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་། དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་པོ་ཉི་ལའི་བེ་བྱམ་སྡོན་མོ་^༡ ལས། ཁ་ཅིག་ཐོས་བསམ་དུས་སུ་
རིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་པབ་ནས། །སྒྲིམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་
སྒྲིམ་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་སྒྲིམ་ཕྱིར་གཉེན་པོར་མི་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་བཞེད་པ་འདི་གྲུབ་ཐོབ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་
དབང་སྒྲུབ་རྩི་མི་ལ་རས་པས་ཀྱང་། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འཛིག་མ་གྲུབ་ན་ཆད་ལྟར་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
རྩི་མི་ལས། བྱིད་སྒོ་དམན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་འོ་དང་། །བསྐྱུན་ནས་ཀུན་མཁྱེན་སངས་
རྒྱས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན། །དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
ནི། །བགེགས་ལས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་མེད། །སྒྲིམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲིམ་བྱ་
མེད། །བསྐྱོད་བྱས་དང་ལམ་རྟགས་མེད། །འབྲས་བུ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་མེད། །དེ་ཕྱིར་

༡ གཤམ་ན་པ་སྡོན་མོ། ༡༥༠་བ་པ་སྡོན་མོ། ༡༥༡་སྡོན་མོ།

ཕྱང་ན་འདས་པ་མེད། མིང་དང་ཆོག་གིས་བཏགས་པ་ཅམ། །ཁམས་གསུམ་བརྟེན་
དང་གཡོ་བར་བཅས། །གདོད་ནས་མ་གྲུབ་སྦྱེ་བ་མེད། །གཞི་མེད་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་
བའང་མེད། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད། །དེ་ཕྱིར་འཁོར་བའི་མིང་ཡང་
མེད། །མཐར་ཐུག་དོན་ལ་དེ་ལྟར་གདལ། །ཞེས་འབྲས་བུ་སྦྱང་དང་ཡེ་ཤེས་སོགས་དོན་
དམ་པར་མེད་པར་གསུངས་ན། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་
གྲུབ་པ་ནི་ལྟར་འཛིན་ཐུབ་ལགས།

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པ་ཡང་། རྗེ་མི་ལས་གསུངས་ཏེ། ཨེ་མ་
སེམས་ཅན་མེད་གྱུར་ནི། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཅི་ལས་བྱུང་། །རྒྱ་མེད་འབྲས་
བུ་མི་སྲིད་པས། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་དབང་དུ་ནི། །འཁོར་བ་དང་ནི་ཕྱང་ན་
འདས། །ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅེས་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཡོད་པ་དངོས་པོར་སྤང་བ་
དང་། །མེད་པ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་གཉིས། །དོ་བོ་དབྱེར་མེད་དོ་གཅིག་པས། །རང་
རིག་གཞན་རིག་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་བྱང་འཇུག་ཡངས་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་
རྟོགས་པའི་མཁས་པ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །སེམས་ཅན་མ་
མཐོང་སངས་རྒྱས་མཐོང་། །ཆོས་ཅན་མ་མཐོང་ཆོས་ཉིད་མཐོང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་རྣམས་དང་། རྗེ་མི་ལ་དང་། རྗེ་ཅོང་ཁ་བ་རྣམས་
དགོངས་པ་གཅིག་དང་། དབྱངས་གཅིག་ཏུ་འདུག་ལགས།

རྣམ་ཤེས་མ་མཐོང་ཡེ་ཤེས་མཐོང་། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོང་
རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མ་མཐོང་། ཡེ་ཤེས་མ་འབྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་མཐོང་།

ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་དེས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོང་ཆོས་ཅན་
མེད་ཆོས་ཉིད་ཡོད་ཅེས་པ། དེའི་གཟིགས་རོན་སེམས་ཅན་མེད། སངས་རྒྱས་ཏེ་
ཆོས་སྐྱའི་མིང་ཅན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷན་མའི་འབྲེལ་པར་མདོ་བྲངས་པ་ལས།^༡ སྤྱིན་མེད་^༢མཁའ་ལ་ཉི་
བཞིན་འདིར་ཁྱོད་ཕྱོགས་གཅིག་སྒྲོ་གོས་ཅན། །སྒྲོ་མིག་དག་པའི་འཕགས་རྣམས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་^༣མ་ལགས། ཞེས་པ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདུག་
ལགས།

རྩེ་མར་པའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ཚུ་བོ་གཤྲའི་འབྲམ་དུ་བྱིན། །རྩེ་མི་ཉི་ཆེན་
པོའི་བཀའ་བློན་གྱིས། །གཞི་ཆོས་ཉིད་སྦྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས། །སེམས་སྟོང་བ་ཉིད་
ལ་སྤར་བེན་བྱས། །དོན་སྒྲོས་བྲལ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མཐོང་། །སྐྱབས་ལྷན་མ་དང་མཛོན་
དུ་མངལ། །མི་ཁོ་བོའི་སྒྲོས་པ་དེ་ནས་ཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་རྩེ་མི་ལས་
རི་ལྟར་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི། རྩེ་མི་ཉི་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
བློན་གྱིས། སེམས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་མེད་འགག་མེད་དུ་རྟོགས་པས། སེམས་ཀྱི་
གཉུག་མའི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་སེམས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
ལ་སྤར་བེན་བྱས་ཏེ། རྟོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ཐབས་མོ་དང་སྦྲེལ་ནས་བསྐྱོམས་པས་སྦྱིར་
སྐྱབས་ལྷན་དང་བྱད་པར་ཆོས་སྐྱའི་མིང་ཅན། འོད་གསལ་མ་བྱ་འཕྲོད་པ་ཅིག་བྱུང་བ་
དེ་ཡང་། རྩེ་མི་ཉི་བ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བློན་ཡིན་ཅེས་པའོ། །

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠། སེམས་ཅན་སྤེལ་ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་ལྷན་མའི་འབྲེལ་པ། ༡༠༩༡་ན།

༢ ག་༡༩་ན་༡་སྤྱིན་མེད། ༡་༢༡་བ་༡་སྤྱིན་མཐོང་། ༤་༤་༡་སྤྱིན་མེད།

༣ ག་༡༩་ན་མཐོང་མ་ལགས། ༡་༢༡་བ་མཐོང་བ་ལགས། ༤་༤་༡་མཐོང་མ་ལགས།

དེས་ན་རྗེ་མར་པ་དང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་དཔོན་སློབ་ཀྱི་ལྷ་བའི་འདྲོག་མཆམས་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོས་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལྷ་གས་ལས་གཞན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་རྩེད་མི་བྱས་
པར་བཞེད་པ་ལ། རྗེ་མར་པ་^༡རྗེ་བཙུན་མི་ཉི་པ་ལ་ཆོད་མར་གཟུང་ནས། དེའི་ལྷ་བ་
དེ་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་། མི་ཉི་པའི་དེ་ཁོན་ཉིད་བཙུ་
བ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །སྒྲ་
མའི་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། །དབྱ་མའང་འབྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ། རྣམ་བཅས་མདོ་སྡེ་པ་དང་། རྣམ་མེད་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་
དང་། མེམས་ཅམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྣམ་བཅས་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་མེད་
རྣམ་^༢བརྩན་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབྱ་མ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་བདེན་
ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་དང་། རྣམ་བརྩན་ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲང་
བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་འཕགས་པ་ལྷ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་
པའི་མན་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི་དབྱ་མ་རྣམས་ནི་འབྲིང་པོ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པ་རྩ་བས་གསལ་བར་བསྟན་འདུག་པ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འགྲེལ་པ་
དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་རྣམ་བརྩན་ལྷགས་ཀྱི་དབྱ་མ་ཆེན་པོར་འགྲེལ་ལ་དེའི་
གོང་ན་དབྱ་མ་ཆེན་པོ་མེད་གསུང་^༣ ལ། རྗེ་མི་ཉི་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དང་ཅུང་མི་
མཐུན་པ་འདུག་པ་རྗེ་ལྷར་ལགས།

༡ ག་༡༥ན་༤་མར་པའི། ཉ་༣༡་བ་༤་མར་པ། ད་༤་༡༣་མར་པའི།

༢ ག་༡༤་བ་༡་རྣམ་མེད་བརྩན། ཉ་༣༣ན་༣་རྣམ་མེད་རྣམ་བརྩན། ད་༤༤་༤་རྣམ་མེད་བརྩན།

༣ ག་༡༤་བ་༣་གསུང་བ། ཉ་༣༣ན་༤་གསུང་བ། ད་༤༤་གསུང་བ།

རྩི་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་ལ། དབྱ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་རྩི་མི་རྩི་པའི་བཞེད་པ་རྩོད་མེད་ཡིན་པ་
ལུང་འདིས་གསལ་བར་བསྟན། དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷ་སྐྱབ་སྒོ་བ་མ་
ཆེ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ལས། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱིས་གཞན་
དུ་མིན། །ཞེས་མཁས་བྱབ་ཆོད་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བའི་ལྷགས་ལ་
བསྐྱགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར། རྩི་ཀམ་པ་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
ཡིན་པས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སོགས་ཤིང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆོད་ལྷན་ཐམས་ཀྱི་གཞུང་
ལྷགས་དར་བའི་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཤོང་འཕེལ་དུ་གནང་དགོས།

རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་བྱབ་རྣམས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་མཆོན་ནས་སྒོ་ས་
ཏེ་འགོག་མཁན་སྤྱ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིང་སྒྲ་མ་རྩོད་རྩི་གནན་པ་སོགས་པརྩི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྟོད་པ་མཛད་པའི་ཆེ་ཡང་། འཇམ་དཔལ་སྤྱི་སྤྱི་བ་འབྱུངས། །ལྷ་སྐྱབ་དགོངས་
པ་སྤྱགས་སུ་རྟུང་། །ཆེ་བ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི། །སྒྲ་མ་དེ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
བསྟོད་ཅིང་། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་ཆེ་བ་བཛོད་པའི་ཆེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་
གྲགས་པ་ནི། །སྟོབས་ལྷན་རྩོད་ཡི་སེལ་ཞོན། །དུ་རུ་ཁ་ཡི་དམག་བརྒྱུག་ནས། །ཤི་
བསད་མེད་པ་ངོ་མཆར་ཆེ། །ཞེས་སོགས་པརྩི་ཏ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེ་བཛོད་ཁོ་ན་མཛད་
པ་དང་། བ་ཆབ་ཉི་མ་གྲགས་པ་སོགས་པའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྤྱགས་གཞོལ་བ་མི་འཕྲོགས་པའི་
མཁུན་རབ་དང་སྤྱགས་རྩི་མངའ་བ། རི་མོར་བྲིས་པའི་བ་དྲུས་མ་ལས་འོ་མ་བཞེས་
པས་སེམས་ཅན་གྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་བརྒྱུག་པར་མཛད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་

སོ། །

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཆད་སྟོང་
ལ་སྦྱེལ་^༡ རིགས་ན། འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་
ནས་མིན། མ་ཡིན་ན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་
ཡིན་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་འགྲེལ་པ་སྟོན་གསལ་ནས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆད་
སྟོང་ཡིན་ན་རྗེ་རྒྱ་རོ་པ་བཞེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་ཆད་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེ་རྒྱ་རོ་
པ་ཆེ་བའི་ཞབས་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་དང་འབྲ་བར་ཆད་མར་^༢ འཛིན་པ་གང་ཞིག ། འགྲེལ་
པ་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆད་སྟོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། རྗེ་རྒྱ་རོ་པ་རང་གི་གཞུང་དུ། སྟོན་མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲང་ནས། །སྐྱ་སྐྱབ་མན་
ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་འཕགས་པ་སྟེ། །སྐྱ་ཡི་བྱང་ཚུབ་
ཤུག་བཤེས། །ཆེ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི། །མན་ངག་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། །བདག་གིས་བསྐྱིས། །ཞེས་རྒྱ་རོ་པ་རང་གི་གཞུང་དུ་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

གལ་ཏེ་ཆེ་བ་གྲགས་པ་གསང་སྤྲགས་ལ་མ་ཞུགས་གོང་དུ་ངེས་དོན་མ་གོ་བ་
ལ་སྤྲགས་ལ་ཞུགས་ནས་ངེས་དོན་གོ་བ་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འཇུག་
པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་གསལ་ལས། ^༣ སེམས་དང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཆོས་ཉིད་
འགའ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཆོས་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་འཇུག་པ་ཅུ་འགྲེལ་རི་

༡ ག་༡༩ན་མ་སྦྱེལ། ཉ་ན་པ་པ་པ་སྦྱེལ། ད་ལ་མ་སྦྱེལ།

༢ ག་༡༩ན་ཆད་མར། ཉ་ན་པ་པ་པ་ཆད་མར། ད་ལ་ཆད་མར།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༡༥། རྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་ལ་ཕྱན་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སྟོན་གསལ། ༡༡༩༥་༡༠།

ལྷ་བ་བཞིན་དུ། ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་
གསལ་བར་བཤད་དོ། །ཚོས་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་
པར་བསྟན་པའོ། །དེར་མ་ཟད། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་
མཉམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་གསལ་
བར་བཤད་དོ། །དེས་ན་རྗེ་ཤར་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་པོར་
བཤད་གསུང་བ་འདུག་པ། རྒྱུད་སྡེ་གང་དུ་བཤད་གསལ་བར་གནང་དགོས།

འོ་ན་ཆ་བ་བྲགས་པ་ལྷ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་ཡིན་ནམ་མིན། ཞེ་ན། འདི་ལ་
ཚོས་རྩེ་གོ་བོ་བ་ན་རེ། ཆ་བ་བྲགས་པ་ལྷ་སྐབ་ཀྱི་དངོས་སྟོབ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་
འབྲུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉིན་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོ་
དང་། ཚོས་སྒྲོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་
པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཅམ་ཐོས་པས་འཛིགས་ཏེ། སྒྲོང་བ་ཉིད་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྟོན་པ་འདི་ཡོངས་སུ་སྒྲངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྟོའོ། །ཞེས་དཔལ་ལྷན་ཆ་བ་
བྲགས་པའི་དུས་སུ། དབྱིག་གཉིན་དང་། ཕྱོགས་སྒྲང་ལ་སོགས་པ་སྟོན་བྱོན་ཟིན་
པར་བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་ཀྱི་དགྲུང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བཞེས་པའི་དུས་སུ་ཐོགས་
མེད་སྐྱེ་མཆེད་འབྱུངས་པའི་བྱིད། ཟེར་བ་ནི་ཁོ་རང་གིས་ཡེ་མ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ།
མགོན་པོ་ལྷ་སྐབ་འཛམ་དུ་སྤིང་དུ་ལོ་དུག་བརྒྱ་བཞུགས། དཔལ་ལྷན་ཆ་བ་བྲགས་

པ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཆེད་སྤྱད་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
འཛམ་བུ་སྤྱིར་དུ་ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བརྒྱུགས་པར་འཛམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་
སྤུས་ནས། ཀུན་སློང་སློན་ཅན་གྱིས་དགག་བཞག་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
ཆོས་རྗེ་གོ་རམས་པ་ཟེར་བ་འདིས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལ་རན་སྤུས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱས་
ནས། ཁོ་རང་གི་བྱུང་མཐའ་ནང་འགལ་གྱི་ཡུང་པོ་འབའ་ཞིག་ལ་བ་པ་ལ་དགག་
བཞག་ཅིག་བྱེད་པ་ཡོད་པས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔང་པོ་མཛད་དུ་གསོལ།

དོན་ངོམ་ན། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཏུ་
དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སློན་གསལ་ལས།^༡ སངས་རྒྱུས་
ཀུན་གྱི་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱིས་རྒྱུས་བཏབ་དེ་ནི་ལྷ་སྐྱབ་ལས་རྟེན་པ། །བྱུང་བདག་
དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་སེམས་དཔར་བཏུད་དེ་ཆེ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅེས་
དང་། པརྟེན་སྐྱེལ་ལྷན་གྲགས་པས་ཀྱང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་སྐྱབ་ལས་རྟེན་པ། །ཞེས་བྱ་
བ་སློས་ཏེ། དེས་ནི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་གྱི་དངོས་ཀྱི་སློབ་མ་ཉིད་དུ་
བསྟན་གྱི། བརྒྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སློན་མ་^༢ རབ་གསལ་ལས། ཀོང་
ཀ་ན་ཡི་གོང་བྱེད་དུ། །དཔལ་གྱི་རི་བོའི་ཅེ་མོར་ནི། །སྤྱེ་^༣ བོས་དབེན་པའི་གནས་ཉིད་
དུ། །དང་པོར་དེ་ལ་གནས་བྱས་ནས། །མི་དང་ལྟ་ཡི་བདག་པོར་མཆུངས། །མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གསུངས་པའི། །སྤྱ་གཅན་འཛིན་གྱི་ཞལ་སྤྲུལ་། །ས་སྟེང་འདི་ན་
རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །བརྟེན་པ་དེ་ལས་དེ་ཉིད་ནི། །ཐེག་ཆེན་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། སློན་གསལ། ༡༩༩་༦།

༢ ཀ་པོ་ན་ན་སློན་མ། ༡་པོ་ན་ན་སློན་མ། ༡་པོ་ན་སློན་མ།

༣ ཀ་པོ་ན་ན་སྤྱེ་པོས། ༡་པོ་ན་ན་སྤྱེ་པོས། ༡་པོ་ན་སྤྱེ་པོས།

བས། །ས་ཐོབ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་བཙོན། །དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་སྒྲུབ་གྲུང་ཅིག་། དེ་ལས་
དེ་ཉིད་རིན་ཆེན་ནི། །ཐོབ་བས་འཛིག་རྟེན་གསུམ་དུ་གྲགས། །འདུས་པ་སྒྲུབ་མཆོད་པ་
རོལ་བྱེད། །ཆོ་གས་གསལ་བྱེད་སྒྲུབ་གྲུང་ཅིག་། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་
བར། བཞི་ཉ་ཀྱུ་ལྔ་རས། འདིས་ནི་སྤྱོད་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཡིན་པ། ཉིད་གྱིས་མན་ངག་དང་
ལྷན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་འདི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱུས་གསུམ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། འཁོར་
ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཞིང་། བུམས་ཆོས་སྡེ་ལྔ་དང་། ཐོགས་མེད་སྤྱོད་མཆོད་ཀྱི་
གཞུང་དང་། བྱུང་བར་དུ་མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུང་པ་འདི་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་བས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་
བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མིན་པ་
དང་། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་དྲོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པ་
དང་། བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་

བ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་^༡ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ མི་རྟག་སྤྲུལ་བསྐལ་སྟོང་
བ་ཞེས། །བྱ་བ་གསུམ་པོས་སེམས་སྟོང་བྱེད། །མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྟོང་བྱེད་
བའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་མི་
རྟག་སྤྲུལ་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་གསུམ་བསྟོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ཟླ་མོ་རྟོགས་པའི་ལྷ་
བའི་རྒྱད་མིན་བྱེད་ཏུ་འགྱུར་ཡང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས། ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་
སྟོང་རུས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་བ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟོམ་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་རིགས་
ཆོགས་དང་། བསྟོད་ཆོགས་གཉིས་དབྱ་མ་ཆེན་མོའི་ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟོན་པ་
ལ་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།^༣ ཡིད་གཙོར་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །རྟོག་དང་རྟག་པ་
རྣམས་སྤངས་ནས། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་
བསྟོམ་པར་བྱ། །མཐོང་དང་ཐོས་དང་བསྒྲམས་^༤པ་དང་། །ཟུང་དང་རིག་པར་འགྱུར་
བ་དང་། །ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བས། །ཤེས་ནས་མཆོན་ཉིད་རྟོགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཡུལ་དུག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་

༡ ག་ཤོ་བ་ན་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ཏ་ཤེ་བ་ཅ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། ད་ཀོ་ཤ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༣་ཉ།

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༥་ཉ།

༤ ག་ཤོ་བ་ཉ་བསྒྲམས། ཏ་ཤེ་ན་ན་སྟོམས། ད་ཀོ་ཤ་ཀོ་བསྒྲམས།

སྒྲོམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཟབ་མོ་སྒྲོམ་པ་ལི་ལྷ་བ་ཡོངས་རྫོགས་སུ་བཤད་ཅིང་། ལུང་འདིས་
ཀྲང་བསྟོད་ཆོགས་དང་རིགས་ཆོགས་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་
གཅིག་ཏུ་བྱུང་བོ། །

ཡང་ངི་བ་འདི་ཞུ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལི་
ཤེས་རབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སམ་མི་བཞེས། མི་བཞེས་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ། གལ་ཏེ་བཞེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་བྱུང་བ་ལི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས། དེས་ན་བདེན་བྱུང་མེད་པར་བཞེད་པ་ལ་དབྱུ་མ་རིགས་ཆོགས་དང་བསྟོད་
ཆོགས་གཉིས་ཁྲད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྲང་མེད་པར་གོ་ལགས། ལུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་
བསྟན་པས་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ལི་དབྱུ་མ་ལི་ལུགས་སུ་གནས་པར་གསལ་བར་
བསྟན་འདུག་པས་ལུང་འདི་རྣམས་ལ་འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་དང་།
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་
ལས། “ ཇི་ལྟར་རི་བོང་མགོ་ཡི་རྒྱ། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་མེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཆོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྲང་། །བཏགས་པ་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས།

༥ བསྟན་འབྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། །མགོན་པོ་ཐུ་སྟུག་ ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༥༥།

ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་
བསྟན་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
པ་མ་ཡིན། ཞེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དགོས་ལགས། དེ་ལྟར་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་འགལ།

ཡང་ངེ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
ཏུ་བཞེད་པར་འདུག་པ། ལམ་དུ་མ་ལྟགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་
དམ་མེད། ཡོད་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཅིག་ཡོད་དེ་མིན་པའི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལམ་དུ་མ་
ལྟགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་དང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་དང་སྟོང་ཉིད་སོགས་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས།^༡
གང་ཞིག་ཀྱང་ཏུ་མ་ངེས་ན། མིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་
ངེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་འདུད། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་སེམས་ཅན་མིད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༡་ན།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་ཆོས་
དབྱིངས་སུ་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་ན། །སྲིད་
བ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་བའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ལ་ཐུག་འཆཛལ་འདུད། །ཅེས་བའི་ལུང་འདིས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་དབྱིངས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་བསྟོད་བར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན། སེམས་ཅན་
ཀྱན་ལ་ངེས་གནས་བའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཐུག་འཆཛལ་འདུད། །ཅེས་བ་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་མེད་བའི་
ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་ཁྲགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཐུན་མོང་དུ་དྲི་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན། ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
མེད་བར་འགྱུར་ཏེ། ལམ་མ་ཁྲགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལ་སོགས་པ་མེད་བའི་ཕྱིར།

ཡང་རྩི་ཀམ་པས་མཛད་བའི་ལྟ་འདིར། ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཉན་རང་འཕགས་པ་
དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་
པར་བཞེད་ཀྱང་། རྩོམ་སྒྲིག་བྱམས་པའི་དགོངས་པ་དེར་མི་གནས་པར་ཐོགས་མེད་
སྟེ་མཆེད་བཞེད་པས་སྐབས་འདིར་དེའི་རྩིས་སུ་འབྱར་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་ལ་རྒྱས་རྒྱུད་བ་ཁ་ཅིག །ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
སྟུབ་ཕྱིད་དུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རྩི་སྲིད་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

ལུང་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྐྱབ་པ་ནི་འཁྲུལ་
པའི་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ལུང་དེས་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མ་བཟང་བར་དུ་
རར་འཛིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡོད་ན་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བར་བསྐྱན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱི་ལུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡོད་པ་དེ་སྤྱི་རར་འཛིན་ཡོད་
ལ། དེས་¹ལས་བསགས་པས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་འདུག་པ་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་
འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རི་སྤྱི་ལུང་
པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འདེན་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་
པ་སོགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དུ། རི་སྤྱི་ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སོགས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དེས་པར་
འདེན་དགོས་ཏེ། འཇུག་པའི་རང་འབྲེལ་དུ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་རིགས་པ་གསུམ་
དང་། ལུང་བདུན་གྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་
བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། ལུང་གཉིས་པ་ནི། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་གི་འབྲུ་སྟོན་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ན་དཔལ་
ལྷན་ཆེ་བས་ལུང་དོན་ཕྱོགས་ཅམ་ཡང་མ་དགོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་
བས་ལུང་དེ་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
བངས་ཤིང་། འབྲུ་མཛད་ཚུལ་དེ་ནི་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། སྐྱབ་བྱེད་
འབྲེལ་མེད་བཀོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཇི་ཀམ་བས་རྗེ་ཀླུ་འདིར་ཉན་རང་འཕགས་བས་སྟོང་ཉིད་གཏན་
མ་རྟོགས་བར་བཤད་འདུག་ཅིང་། དེ་ལྟར་བཞེད་བ་དང་བསྟོད་ཆོགས་སྤྲིའི་བཞིན་
བར་བཞེད་བ་ནང་འགལ་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་བར། གང་ཞིག་ཀྱན་ཏུ་མ་ངེས་
ན། སྲིད་བ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཁོར་ལ། །ཞེས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་བ་ལ་ཚོས་
དབྱིངས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉན་རང་སོགས་ལ་མེད་
ན། ལུང་འདིས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བསྟོད་བ་འབྲེལ་གཏན་མེད་བར་འགྱུར་བས།
ལུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་འདུག་ལགས་པ། འབྲུ་ཇི་ལྟར་གནང་།

ཡང་ཇི་ཀམ་བས་མཛད་པའི་རྗེ་ཀླུ་འདི་དང་། ཚོས་ཇི་ལྷ་ཀ་མཆོག་པའི་ཡིག་
ཆ་མང་པོར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་འགགས་བ་སོགས་བཞེད་བ་འདི་ཡང་། ཚོས་དབྱིངས་
བསྟོད་བ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་མེ་ཡིས་བསྐྱེགས་པའི་
གོས། །སྤྲ་ཆོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །ཇི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་ཆོག་འགྱུར་
གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་དྲི་མ་
ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྐྱེག་། །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེ་རྒྱུས་ཀྱི་
གོས་དྲི་མ་ཅན། མའི་ནང་དུ་བཅུག་ན་དྲི་མ་འཆོག་གྲུང་གོས་མི་འཆོག་བ་ལྟར།
སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེགས་བ་ན། དྲི་མ་འཆོག་གྲུང་འོད་གསལ་བའི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བཙུང་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་བ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ༡༩༣་༦།

སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་དང་། དེར་འོད་གསལ་བའི་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་
པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ དཔེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རིག་གྱུར་པ། འཛིག་རྟེན་འདས་ཁྱོད་ལྷག་
འཆའ་འདུད། རེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཁྱེན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་རི་ལྟར་
ལགས། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།^༢ གང་ཞིག་ལྟ་བུས་ཐོངས་པ་ཡི། འཛིག་
རྟེན་འདི་ལ་ཕན་བརྩོན་པ། དངོས་པོ་མེད་པས་དོན་རིག་པས། དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་
ལྷག་འཆའ་ལོ། ཞེས་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་རིག་པར་གསུངས་པ་འདི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་རིག་པ་མ་ཡིན་ན། གཞན་གང་གིས་རིག་པར་འགྱུར་བ་བཞག་པར་དཀའ་ཞིང་།
དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ཉིད་ལས།^༣ གང་ཞིག་ཁྱོད་ནི་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་
སྟན་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་པ་སྒྲན་མེད། དེ་ཉིད་དོན་ནི་རིག་པ་
ལགས། ཞེས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ།
སྒྲན་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་།^༤ གང་ཞིག་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། ཤེས་བྱ་རང་
གི་ངོ་བོ་མཆོག་ ཡེ་ཤེས་རྩ་འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་གསལ། སྒྲན་མེད་དེ་ལྷག་འཆའ་
ལོ། གང་ལ་མཁྱེན་དང་མི་མཁྱེན་མེད། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཐ་མལ་དང་། གང་ལ་
བསྟོམ་དང་མི་སྟོམ་མེད། སྒྲན་མེད་དེ་ལྷག་འཆའ་ལོ། གང་ཞིག་གཅིག་སུ་ཡེ་ཤེས་
གསལ། མ་ལུས་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད། རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡེ་ཤེས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་ལྷན་སྐྱབས་ འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩་་་།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་ལྷན་སྐྱབས་ དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩་་་་།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་ལྷན་སྐྱབས་ དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༠་་།

༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། མགོན་པོ་ལྷན་སྐྱབས་ མཁྱེན་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩་་་་།

ཡོད་པ་གསལ་བར་གསུངས།

དེས་ན་མུ་སྟེགས་སྟོན་པ་བས་ངི་མ་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་
ལྟར། མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ན་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ནི་
མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་མཁས་པ་དག་གསུངས་^༡ པ་ནི་རིགས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཆོས་
དབྱིངས་བསྟོན་པ་ལས། ^༢ ཤིན་ཏུ་ངི་མེད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །ངི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སྒྲ་
ལ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་གནས་སྤྱར་ནས། །སྤྲོ་ཆོགས་ནོར་བུ་རི་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་
སེམས་ཅན་དོན་རྣམས་མཛད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་གསལ་
བར་བཤད་དོ། །བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྟོན་པ་ལས། ^༣ གང་གིས་^༤ དངོས་པོ་རྟེན་
འབྱུང་རྣམས། །ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་
བྲལ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བསྟོན་པ་
མཛད་པའི་བྲིས་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་འདི། དབྱུ་མ་ཆེན་པོ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་
པར་སྤྲོ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་བཞེད་པར་འདུག་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས། “
མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་
བཞིན་ལ་བསྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདུག་འགྲེལ་དུ་ཡང་། མ་རིག་པའི་
རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཤེས་རབ་ཅེས་སོགས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་

༡ ག་ཤ་ན་ན་ལྟུང་ག། ཏ་ཤ་ན་ན་གསུང་ག། ད་ཉ་ལ་ཉ་གསུང་ག།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོན་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོན་པ། ༡༩༠༡་༣།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོན་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བར་བསྟོན་པ། ༩་༣་༣།

༤ ག་ཤ་ན་བ་ཉ་གང་གིས། ཏ་ཤ་ན་ལ་གང་ཞིག། ད་ཉ་ལ་ཉ་གང་གིས།

༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༠། དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཕྱགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༣༠་༡།

འདུག་པས་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་རང་གསལ་བ་འདུག་ཅིང་། མེད་པ་
ལ་ཤེས་བྱེད་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། འོ་ན། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐྱ་ཡིས་མངོན་
སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ཏྲ་བྱ་སྐྱམ་ན། དེ་ནི་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་རྣམ་རྟོག་
གི་རྒྱ་བ་འགགས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས།^༡ རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་གི་ས་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འགགས་
ན། སེམས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་བསྟོད་པ་ཡང་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
དང་། དེ་བདེན་པར་བྱུང་བ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་
ལྷ་སྐྱབ་རྣམ་བརྟན་ལུགས་ཀྱི་དབྱ་མ་བ་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་དབྱ་
མ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་
གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་གིས་^༢ དངོས་པོ་རྟོན་འབྱུང་རྣམས། རོ་བོ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་བསམ་མི་བྲུབ། །དཔེ་མེད་དེ་ལ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་
གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་མཛད་འདུག་ལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་བཞེད་ན། བསྟོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་།
མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུང་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདུག་ལགས། དེ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༠། དབྱ་མ་ལ། དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་འགགས་པ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ། ༢༩༣་༥།

༢ གཤམ་པ་ལ་གང་གིས། ༡༣་པ་ལ་གང་གི། ༡༥་པ་གང་གིས། འདི་ཏྲ་བྱ་མང་དུ་སྐྱབ་

བཞིན་དུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ཀྱིས། བཙུན་ལྷན་འདས་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་བར་གསུངས་པའི་སྟོན་ས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་དང་། མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ་ངོ་བོ་
ཉིད་མེད་བར་སྒྲུབ་པའི་དབྱ་མ་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ཡང་འགལ་འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཡོད་ཅེས་བཞི་རྟག་པར་
ལྷ། །མེད་ཅེས་བཞི་ཆད་པར་ལྷ། །དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བྲལ་བ་ཡི། །ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཉིད་
བསྟོན་པར་མཛད། །དེས་ན་ཆོས་རྣམས་སྤུ་བཞི་དང་། །བྲལ་བར་ཁྱོད་ཉིད་བཀའ་སྤུ་
ལགས། །རྣམ་ཤེས་བྱ་བའང་མ་ལགས་ན། །ཆོག་གི་སྟོན་ཡུལ་གཤམ་ལགས། །ཞེས་
གསུངས་འདུག་པ་འདིའི་དོན་ལས་བརྒྱུ་ལྷ་ཀྱིས་ཀྱང་། ལྷ་འདིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
སྤུ་བཞི་དང་བྲལ་བར་གསུངས་འདུག་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་སྤུ་བཞི་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ། །ཞེས་ཀྱང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་དེ་མཐའ་བྲལ་མ་ཡིན་ན། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་མི་
སྲིད་པར་འགྱུར་བས་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་
པ་ཞེས་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ། ཡོད་མཐའ་དང་མ་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་ཡོད་ཅེས།
གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཆོས་རྗེ་ཀམ་པ་སོགས་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྟོད་
ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མགོན་པོ་ལྷ་

༡ བསྟོན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། །མགོན་པོ་ལྷ་སྒྲུབ། བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩།

སྐྱབ་ནལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱ་མ་པ་དང་། རྣམ་བརྒྱུན་ལུགས་ཀྱི་དབྱ་མ་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་ཡང་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཆེས་མི་འཐད་དེ།
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ དངོས་འཛིན་འཛིགས་པ་སྦྱོང་བཀྱིད་
ཅིང་། །ལུ་སྟེགས་རི་དྲགས་འཛིགས་བཀྱིད་པ། །བདག་མེད་མེད་གེའི་ང་རོའི་
སྒྲ། །མད་བྱང་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཆེས་ཟབ་པའི། །ཆོས་ཀྱི་
རྩ་ཆེན་བརྒྱུངས་པ་ལགས། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་སྒྲ་བོ་ཆེའི། །ཆོས་ཀྱི་དྲུང་ནི་བྱས་པ་
ལགས། །ཞེས་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་གསུངས་
པའི་སྒྲོ་ནས་བཙུག་པའི་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མགོན་པོ་ལྷ་
སྐྱབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
དེར་ཐལ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་སྒྲངས། དེས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་
བསྟོད་པའི་ལུང་འདིས་ཀྱང་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་དབྱ་མ་པར་
གསལ་བར་བསྟན་འདུག་ལགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུ།

གཞན་ཡང་། གང་གིས་དངོས་པོ་ཉིན་འབྱུང་ནམས། །དོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
གསུངས། །ཞེས་པ་འདི་རང་ལས་བཙུགས་ཏེ་ཞུ་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉིན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་ར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩་ན།

འདོད་ན། བདེན་བྱུང་ཡིན་པ་བྱད། མ་ཁྲབ་ན། ཉམས་གཏོང་སྤྱོད་པ་ལྟར་བྱུང་
ཆུང་སྤྱོད་། རྩོམ་སྒྲིག་ཀྱི་སྒྲུབ་མཚན། ཞེས་གསུང་བ་དང་འགལ།

གཤམ་ཏེ་འདི་སྤྱོད་ཅེས་གསུང་འདོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་དོ་རྟོག་
འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྱང་བ་དང་། རང་དོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གསུང་འདོན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་རྟོག་འབྲེལ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདི་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་བདེན་པར་བྱུང་ཅིང་། རྟོག་འབྲེལ་མ་ཡིན་གསུང་
བ་འདི་འཐད་པར་མ་གོ་ལགས། དེའི་རྒྱ་མཚན། གསུང་འདོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་རྟོག་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐུག། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན་རྟོག་འབྲེལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
དང་པོ་སོང་། གཉིས་པ་དེར་ཐུག། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^༡ ཤེས་
པ་མེད་ཅིང་ཤེས་བྱུང་མེད། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་ལགས་པ། གང་ཡང་གཅིག་
མིན་དུ་མཁའ་མིན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་མེད། གཞི་མེད་པ་དང་མི་གསལ་
དང་། བསམ་མི་ཁྲབ་དང་དཔེ་མེད་དང་། གང་ཡང་མི་སྦྱེ་མི་འགག་དང་། ཁྲུང་པ་
མེད་པ་རྟག་མེད་པ། དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འབྲུ་བ་ལགས། ཡི་གེ་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ལུང་
མེད། ཅེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་དོས་བཟུང་ནས། ^༢ དེ་ནི་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་
པར་བྱུང་། དེ་ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། ཞེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
པ་དེ་རྟོག་འབྲེལ་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུག་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩་༣།
༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུག་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩་༡༧།
༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་རྒྱ་ཐུག་། བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་བསྟོད་པ། ༡༣༩་༡༨།

ཡང་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། དེ་
 ཉིད་སྟོང་པར་ཁྱོད་བཞེད་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མི་
 འགལ་བར་མ་ཟད། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་མན་ཚུན་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་
 ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྟོང་ཉིད་གོ་ཆོད་པོ་ཡིན་ན་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་
 དགོས་སོ། །ཞེས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་མ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་ལགས་པས། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་དགོངས་པ།
 བསྟོད་ཆོགས་གྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་བར་བཞེད་པ་འདི།
 བསྟོད་ཆོགས་སོགས་ལྷ་སྐྱབ་གྱི་གཞུང་དུ་མ་དང་འགལ་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ལགས།
 གཞན་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པར་འདུག་
 པ། དེ་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་རྒྱུ་རྟེན་གསུངས་འདུག་པ་དང་
 འགལ། དང་པོ་ལྟར་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞན་དབང་
 ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གྱིས་
 མི་ཁྱབ་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །གཞན་གྱི་དབང་དུ་ཀྱན་
 རྩོལ་སྟེ། །གཞན་གྱི་དབང་ཞེས་རབ་ཏུ་གསུངས། །དམ་པའི་དོན་ནི་བཙས་མ་
 མིན་^༢ ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཡོངས་བྱུབ་ཡིན་པ་བྱད།

ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྩོལ་བདེན་པར་
 ཐལ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་

༡ བསྟོད་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༢ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་བསྟོད་པ། ༢༣༩་པ།

༣ ག་༢༥་བ་༩་མིན། ༥་༣༠་བ་༩་ཡིན། ༥་༡༩༩་༣་མིན།

ནི། གཞན་གྱི་དབང་དང་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན།
རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྲབ་སྟེ། དམ་པའི་རྟོན་ནི་བཅོས་མ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སོགས་པ་
མཐའ་ཡས་པ་འབྲུལ་རྒྱ་འདུག་ནའང་ད་ལན་ལ་མ་ཐུལ།

གསུམ་པ་དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། བདེན་པར་བྱུང་པ་
དང་། ཉག་པའི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་
མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ གང་ཞིག་ལྟ་བུ་པས་པོངས་པ་ཡི། །འཛིག་རྟེན་འདི་ལ་པན་
བཅོན་པ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་རྟོན་རིག་པས། །དཔེ་མེད་ཁྱོད་ལ་ཐུག་འཆའ་
ལོ། ཞེས་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྲུལ་གྱིས་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དངོས་པོ་མེད་
པའི་རྟོན་རིག་པའི་སློན་པས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་འདི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་
བདེན་བྱུང་མེད་པར་གཟིགས་པའི་སློན་པས་བསྟོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནས། བསྟོད་ཚུལ་
གཞན་ཞིག་ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་གྱི་དངོས་པོར་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟོད་ཚུལ་གཞན་
དེ་གང་ཡིན་ལགས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༢ ཁྱོད་གྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་རོ་གཅིག་
བྱུར་རིག་པས། ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པར། ཀུན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
བྱུར་པ། ཞེས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རོ་གཅིག་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྤྲུལ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༣་ན།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྤྲུལ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༤་ན།

ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ལགས།

གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
མེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་རྩོག་ཅིག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་
སམ། དེ་མ་ཡིན་པའི་དུ་མ་རྩོག་ཅིག་ཡིན་པའི་དོན་གཅིག་ཡོད་ལགས། དང་པོ་ལྟར་
ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དངོས། གཞན་ཡང་།
བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་ལྷ་སྡེ་མ་རྣམ་པ་
གཉིས། དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཤ་ཀ་ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་དང་། བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་། ཐོགས་མེད་སྦྱོར་མཆེད་ཀྱི་
གཞུང་དེ་རྣམས་སྟ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད། བསྟོད་ཆོགས་སུ་མཐར་
ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། མདོ་སྡེ་
རྒྱན་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་རྣམས་སུ་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་བྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བྱུང་བ་རང་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་།
མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༡ ཆོས་དང་བདག་མེད་གྲོལ་བ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་
ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པར་མཁས་མཆོག་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསལ་བར་བཤད་འདུག་ལགས།
ཉགས་གཉིས་པ་བསྟོད་ཆོགས་སུ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བར་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཙུངས། ༢༠། སེམས་ཅམ་ཡི། རྩ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོའི་སྡེ་རྒྱན། ༡༣༩་༡༠།

གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་
ཕྱིར། །གཙོ་བོ་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞུག་དོན་
དུ། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་རིགས་ཆོགས་དང་
བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བོ་ལགས།

བཞི་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༢ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་
ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གའི་སྒྲ་^༣ ། །ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་
ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་སྡུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
སྤང། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་བརྒྱམས་པའི་དོགས་གཙོད་འབྲུལ་བར་བྱ་སྟེ། རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་པ་འདིས་རྟེན་
འབྲེལ་ལ་བདེན་སྟོང་གི་བྱུང་བ་བསྟན་པ་ནི་ཚད་པ་མི་འདུག་ལགས།

དེས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་
པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲིག་ཏུ་མི་འདུག་པ་འདི་ལ། ཇི་ཀླུ་
པའི་ཁྱིམ་དུ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞན་ངོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
པར་སྤང་བ་དང་། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་སུ་ཡོད་

༡ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༥་༡༠།

༢ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༤༠༠་༦།

༣ བསྟན་འཇུག་དཔེ་བསྟར་མ། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ༡༩༥་༦་སེང་གའི་
སྒྲ་སྤྱི།

གསུང་བ་འདི་གསུང་རབ་གང་ནས་བཤད། ཅེས་ཞུས་ན་ཁྱེད་ས་ཤིག་^༡ གནང་དགོས་
པར་འདུག། བོད་དུ་བཅོས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཅི་འཛིན་འོང་བ་དགའ་བས་གསུང་རབ་
གང་ནས་བཤད་ལགས། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། ^༢ མིག་མངས་ཀྱི་དང་
མ་འབྲེལ་ན། དེ་ལྟ་མང་ཡང་ཤི་རོ་ཡིན། །དེ་བཞིན་ཁྱེད་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི། ཆོས་
ལུགས་མང་ཡང་རོ་དང་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཐ་སྙད་གསར་བ་འདི་ལ་
ཁྱེད་ས་ཤིག་གནང་དགོས་པ་འདུག་ལགས།

ཡང་སྒྲིམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ཁ་ཅིག་གངས་^༣ ཅན་ལུགས་བཞིན་
དུ། ཡོད་པའི་དགོ་བ་ཞེས་བྲ་བ། །རང་བྱུང་དུ་ནི་བྲུབ་པར་འདོད། །དེ་ལ་བདེ་
གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཟེར། །གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་པས། །ལུང་དང་རིགས་
པས་དགག་པར་བྲ། །ཞེས་རང་རོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་ལྟ་སྒྲེགས་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་
སུ་བཤད་འདུག་པ། འདི་ལ་འང་། རྒྱུན་སྒོང་གནང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ལགས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུང་རང་དབང་
དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་པར་བྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སོང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
རྒྱུང་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུང་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་སྒྲེ།
འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ^༤ དངོས་པོ་རང་དབང་ཡོད་མིན་
ཞེས། །མཉམ་མེད་རྒྱུང་གི་སེལ་ལྷོད་སྒྲུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཉིད་

༡ ག་པ་བ་པ་ཤིག ། ༡་ ༣༩ ན་ ༤ ཅིག ། ༡་ ༡་ ༣༤ ན་ཤིག །
༢ ས་སྐྱུ་གོང་མ་རྣམས་ལྟེ་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟུང་ན། ༡་ ༤། མེས་པོའི་ལུ་ལ་བཞག ། ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་ རྒྱུ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༣་ ༤་ ༡༠།
༣ ག་པ་བ་པ་གངས་ཅན། ༡་ ༣་ ༣་ ༣་གངས་ཅན། ༡་ ༡་ ༣་ ༣་ ༣་ ༣་ ༣་ ༣་
༤ བསྟུང་འབྲས་དཔེ་བསྟུང་ན། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་ འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༣༠༠་པ།

ལས།^༡ ཀྱུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། རྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་
ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད། །ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ནི།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཀྱུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར་དུ།
རྟོང་ཉིད་ཟབ་མོའི་བདུད་ཅི་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པ་ལ། རྟོང་ཉིད་བདེན་པར་གྱུབ་
བོ། །ཞེས་སྤྲི་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་གསུངས། ཞེས་པ་ལུང་འདི་འདིའི་དོན་དུ་
བསྟོན་མེད་དུ་འདུག་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཏུ་མཛད་ནས། དེ་བདེན་པར་གྱུབ་པོ་ཞེས་གསུང་པ་འདི་རི་ལྟར་རིགས་
ལགས། ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པས། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་དགོངས་པ་
གཅིག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་། རིགས་པ་འདི་རྣམས་ལ་སྤྲུག་རྟོག་ཡེ་མ་ཞུགས་པ་འབྲ་
སྤྲུང་ཤར་ལགས། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་རྟོང་པར་
བཞེད། །ཅེས་པ་ལ་རྗེ་ཀམ་པའི་ཁྱེད་ལྟར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟོན་
འབྲེལ་མིན་པས་སྟོན་མེད་གསུངས་མོད། དེ་ལ་དགག་པ་ཞུས་ཟིན།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་
འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདི་ལ། ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པ་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་ལན་
ཅི་མཛད་སྤྲུགས་བསམ་མོངས། དེ་བཞེན་དུ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དང་། བསྟོད་ཆོགས་
དགོངས་པ་གཅིག་ན། རྟོང་ཉིད་བདེན་གྱུབ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་ཀྱི་
ཡིན་ན། ཀྱུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་བྱིར། རྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་
ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྤྲད། །ཞེས་རྟོང་ཉིད་བདེན་གྱུབ་ཏུ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༠༠༧།

༢ ཀ་༡་ཉ་ན་ན་སྤངས་བཞི། ༥་ན་ལ་འ་སྤང་བཞི། ༥་༡་ན་ན་སྤངས་བཞི། འདི་འབྲ་གོང་ལོག་ཀྱུན་ན་མང་དུ་སྤང་།

བཞེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྲད་པའི་གནས་སུ་གསུངས་འདུག་པ། འདི་ལ་ཆོས་རྗེ་ཤུག་
མཆོག་པ་དཔོན་སྒྲོབ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་ཅི་མཛད་ཐུགས་བསམ་ཐོངས།

གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཤེས་པ་ཡིན་ནས་
མིན། མ་ཡིན་ན་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་
ལས།¹ མ་ཤེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མེད་རྣམས་པར་ཤེས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་
དང་ཤེས་བྱ་དག །རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཉིད་བསྟན། །ཤེས་གསུངས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།² རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡོད་
མིན་པས། །གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་
འདོད། །འབྱུང་རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་བྱུང་མིག་གཟུང་རི་ལྟར་
ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྤྲད་གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་འཛིན་པ་
བསྒྲོག །ཅེས་གསུངས་འདུག་པ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཉགས་གསལ་རྟེན་འཁུར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཁྱབ་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་
པར་གསལ།

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། 11 བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ཐུ་སྐྱབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། 144/1

2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། 11 བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ཐུ་སྐྱབ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། 144/1

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༡ མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་གཞན་ཉིད་ན། །མཆོན་བྱ་མཆོན་
ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཐ་དད་མིན་ཡང་དེ་མེད་པར། །ཁྱོད་ཀྱིས་གསལ་པོ་ཉིད་དུ་
བསྟན། །མཆོན་ཉིད་མཆོན་བྱ་རྣམ་བཤམ་ཞིང། །ཆོག་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་བཤམ་པར། །ཁྱོད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྦྱན་ཉིད་ཀྱིས། །འགྲོ་བ་འདི་དག་ཞི་བར་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
ལས་བརྒྱུ་མཉམ་ཏེ་ཞུ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་བཞེད་པ་བསྟོད་
ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡེ་ཤེས་
ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་འགྲོ་
བ་གདོད་མ་ནས་ཞི་བར་གཟིགས། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ། ཡང་ལུང་དེའི་རྩིས་དེ་
མ་ཐག་ཏུ། ^༢དངོས་སོ་ཡོད་པ་ཉིད་མི་སྟེ། །མེད་པ་ཡང་མིན་ཡོད་མིན་པ། །བདག་
ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་དངོས་སོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ། འདིའི་དོན་གང་ཡིན། དངོས་སོ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའང་
མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉག་དངོས་དང། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དང་
འགལ། དངོས་སོ་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། མེད་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་སོ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །དངོས་སོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དོན་འདི་ནི་རིན་ཆེན་ཐོང་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། །༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། །མགོན་སོ་སྟེ་སྦྱུ་བ། འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩༩་༡༡

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། །༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི། །མགོན་སོ་སྟེ་སྦྱུ་བ། འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩༩་༡༢

ལས།^༡ འདྲི་གཉེན་གྱི་མངས་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གལ་ཉི་
ཞིག་ཡོད་མེད་འདས་པ་སྦྱོན་ངེས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་
པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བཤད་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་^༢པ་
ཡིན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གྲངས་ཅན་ལྷན་སྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པར་སྦྱོན། དེའི་དོན་ངེས་ཤིག་
དང་སྦྱ་རྒྱ་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་མཐའ་འགོག་ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
འགོག་དགོས་ཤིང་། མེད་མཐའ་འགོག་ན་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་འགོག་དགོས་པས། དེའི་
དོན་འཆད་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་
འདྲི་གཉེན་མཆན་ཤེས་དགོས་ལ། ཕྱི་རོལ་པས་དེ་འདྲ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའོ། །དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་ད་ལྟའི་ཡོད་མེད་མིན་ཀྱི་འབྲུ་ཙམ་ལ་དཀའ་རྒྱ་ཅི་
ཡང་མི་འདུག་ལགས།

ལྷ་པ་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི།
གཟུང་འདྲི་གཉེས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་དང་། ཉག་དངོས་སུ་བཞེད་པ་བསྟོད་
ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཉི། དེ་ཉིད་ལས།^༣ དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་
བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད་པ་ལགས། །ལྷ་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། །མགོན་སོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས།^༤ །དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བཏགས་པ་
སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་སོ་ཁྱོད་མི་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་གཟུང་འདྲི་གཉེས་

༡ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༦། རྒྱུས་རབས་གཉི། མགོན་སོ་ཁྱུ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༡༤༣་ཉ།

༢ ག་ཤ་ན་ལ་ཁྱད་པ། ༡་༣་ལ་ན་ལ་ཁྱད་པ། ༡་༣་ལ་ཁྱད་པ།

༣ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་སོ་ཁྱུ་སྟེ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༤༠་ལ།

༤ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་སོ་ཁྱུ་སྟེ། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༤༠་ལ།

མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་དང་རྟག་དངོས་སུ་བཞེད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ།
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་དང་། །མཚུངས་པར་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད་པ་
ལགས། །ཞེས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་བདེན་མེད་དུ་
བརྟན་པས། དངོས་པོ་བདེན་བྱུང་བཞེད་པ་བཀག་ཅིང་། ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་
ཕྱིར། །མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་གསུངས། །ཞེས་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་ཏུ་ལྟ་བུ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་བྱུང་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་གསུངས་ཞེས་
བརྟན། སྟོང་ཉིད་བདེན་སྟོང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་
བཏགས་^༡པ་སྟེ། །དངོས་སུ་མགོན་པོ་ཁྱོད་མི་^༢བཞེད། །ཅེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི། མགོན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། སྟོང་
ཉིད་དེ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་བྱུང་ཏུ་མི་བཞེད་དེ། དེ་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཡུང་འདིས་སྟོང་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དུ་
བརྟན་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་དང་བདེན་བྱུང་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་
ཁས་ལེན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་གཏན་མེད་པས་སྟོང་ཉིད་བདེན་བྱུང་
བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏན་མིན་པར་འདུག་ལགས།

ཡང་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས།^༣ །འདུས་བྱས་བྱུང་པ་མ་
ལགས་ན། །འདུས་མ་བྱས་ལྟ་གཤམ་བྱུང། །སྤྱི་བའི་སེང་གེས་དེ་སྤྲད་དུ། །ཁྱོད་
གསུངས་པ་ནི་སེང་གེ་ཡིས། །འཕེགས་བྱེད་མྱང་ཆེན་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི། །རྒྱགས་པ་སེལ་

༡ ག་ན་བ་ཅ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ། ཏ་ན་བ་ཅ་སྤང་པའི་ཕྱིར་དུ། ད་ཉ་ཅ་པ་ལ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དུ།

༢ ག་ན་བ་པ་ལ་བཏགས་པ། ཏ་ན་ལ་ཉ་བཏད་པ། ད་ཉ་ཅ་པ་ལ་བཏགས་པ།

༣ ག་ན་བ་པ་ལ་མི་བཞེད། ཏ་ན་ལ་ཉ་ཀྱིས་བཞེད། ད་ཉ་ཅ་པ་ལ་མི་བཞེད།

༤ བརྟན་འགྲུབ་དཔེ་བཙུང་ས། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱུང། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༡༩༠༡།

འབར་གྱུར་བ་བཞིན། །ཞེས་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་གང་ཡང་བདེན་
བར་གྱུབ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་སེལླེའི་སྤྱ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པས།
དངོས་པོ་བདེན་གྱུབ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱ་བའི་གྲང་ཆེན་རྣམས་སྐྱག་པར་བྱས་
སོ། །ཞེས་བ་འདིས། འདུས་མ་བྱས་བདེན་གྱུབ་གསལ་^༡བར་བཀག་འདུག་པས།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདུས་མ་བྱས་དང་བདེན་གྱུབ་ཏུ་བཞེད་བ་མི་
འཐད་པར་གོ་ལགས།

བྱག་བ་སེམས་ཀྱི་རྩོམ་ལ་བསྟོད་པའི་དགོངས་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ^༢གང་གི་སེམས་བྱུང་བ་བཞི། །སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་
བསལ་མཛད་དེ། །སེམས་ཀྱི་སྒྲིངས་བ་སེལ་བ་ཡི། །རང་སེམས་དེ་ལ་བྱག་འཆོལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་བ་འདི་ལ་ཐོག་མར་རང་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་སྟོན་བྱས་ན། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཁྲུལ་སྒྲུབ་གི་བ་བ་མ་ལུས་བ་བསལ་ཏེ།
སེམས་ཀྱི་སྒྲིངས་བ་སེལ་བའི་དོན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རང་རྒྱུད་
ལ་འབྱུང་བའི་དོན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་བྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་བ་ལུང་
འདིའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ^༣དེ་བས་ཀྱུན་ཀྱིས་འབད་བ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་བྱག་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་དམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་སེམས་
ཀྱི་རྩོམ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། རྩོམ་པའི་དོན་མི་བྱེད་བ་ཞེས་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་
གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱུབ་པས་སྟོང་ཉིད་ལས་མི་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་

༡ ག་མཛན་མེལ། ཏ་མཛན་གསལ། ད་མཛན་མེལ།
༢ ག་མཛན་མེལ། ཏ་མཛན་གསལ། ད་མཛན་མེལ།
༣ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེས། སེམས་ཀྱི་རྩོམ་ལ་བསྟོད་པ། ༢༠༢་ན།
༤ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱེས། སེམས་ཀྱི་རྩོམ་ལ་བསྟོད་པ། ༢༠༢་ན།

ཡང་།^੧ སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་བསྐྱོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཅེས་བྲ། །ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན། བོད་དུ། སེམས་ཐོབ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པའི་ཆེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན། དོན་འདི་དོན་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོར། དོན་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིང་ཁར་དོན་རྩིས་པའི་རྣམས་པར་གྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་འབྲེལ་ལོ། །

དེས་ན་སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་པ་བསྐྱོན་པ་འདིས། རི་བཙས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྐྱེད་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོར་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལྷུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བཞེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས། དེས་ན་བསྐྱོན་པ་འདི་གཙོ་བོར་འབྲས་དུས་ཀྱི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བསྐྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱོན་པ་གོང་མ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱོན་པ་དང་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལྷུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྔགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པའི་ཆེ། རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱོན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་མེད་པར་བཞེད་པ་ལྟར་ན། སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་པ་བསྐྱོན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་པ་བསྐྱོན་པ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སེམས། །ཞེས་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་

੧ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐུངས། ੧། བསྐྱོད་ཆོགས་ཀྱ། །མགོན་པོ་ཐུ་སྐྱེ། སེམས་ཀྱི་དོན་རྩིས་པ་བསྐྱོན་པ། ੨੦ ༥ ੧།

སེམས་ཡོད་པར་བཤད་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་གཏོགས་གཞན་དུ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཐར་བ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་དོ། །

བདུན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ལྷག་མ་^༡ རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་
བཤད་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
དེ་ཉིད་བདེན་པར་བྱུང་བ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་པ་མི་འཐད་དེ། ^༢ དོན་
དམ་པར་བསྟོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོད་ཆོགས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་
ལ། །གང་ལ་བསྟོད་ཅིང་གང་གིས་བསྟོད། །ཅེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་
ཅིང་། བསྟོད་པ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་བཤད་ལ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་
ཡུལ་མེད་ན་དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་མེད་དགོས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་ཆོས་ཉིད་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ནི་གཤམ་བཞེད།

དེ་བཞིན་དུ་^༣ སྤྱི་བ་མེད་ཅིང་གནས་མེད་ལ། །འཛིག་རྟེན་དཔེ་ལས་ཤིན་ཏུ་
འདས། །ངག་གི་བརྗོད་པའི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །མགོན་ཁྱོད་ཇི་ལྟར་བསྟོད་པར་
བསྒྲི། །ཞེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་ཡང་བདག་
འདྲ་བས། །དེ་བཞིན་ཉིད་དོན་སྟོང་ཡུལ་གྱི། །འཛིག་རྟེན་རྟོག་^༤ པ་ལ་གནས་

༡ ག་པ་ལ་བ་པ་ལྷག་མ་རྣམས། ཏ་༣༩་ན་པ་ལྷག་མ་རྣམས། ད་༡༥་༣་པ་ལྷག་རྣམས།
༢ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༡༠༥་པ།
༣ བསྟན་འཕྱར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། དོན་དམ་པར་བསྟོད་པ། ༡༠༥་པ།
༤ ག་༣༠་ན་པ་རྟོག་པ། ཏ་༣༩་བ་༣་རྟོག་པ། ད་༡༥་པ་རྟོག་པ།

ནས། །གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད་པར་བགྱི། །ཞེས་དོན་དམ་པར་བསྟོད་པའི་ཡུལ་མེད་
ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བསྟོད། །ཅེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་འདུག་
ལ།^༡ ལྷན་མེད་པའི་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། །གང་གི་ཚུ་རོལ་པ་རོལ་སྤངས། །ཤེས་བྱ་
རང་གི་ངོ་བོ་མཆོག་ །ཡེ་ཤེས་རྩ་འབྲུལ་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ། །ལྷན་མེད་དེ་ཕྱག་
འཆོལ་ལོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་བྲུབ་པ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་བསལ་ཞེས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཉག་ཆད་^༢ ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་
ནས་ཤེས་བྱ་རང་གི་ངོ་བོས་བྲུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསལ་
བར་གསུངས་པ་དང་། །ཡང་།^༣ །གང་ཞིག་གཅིག་བྱ་ཡེ་ཤེས་གསལ། །མ་ལུས་ཤེས་
བྱ་ཡོངས་སུ་དབྱོད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་གསལ་
བར་གཞིགས་པར་བཤད་ན། །སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པ་དེ་ལྟར་འཐད། །ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་བྲུབ་པ་དེ་ལྟར་འཐད། །དོན་དམ་བདེན་པ་སློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་
དེ་ལྟར་འཐད་སྟེ་པ་ཡིན་ལགས།

དེས་ན་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པའི་ཆོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྲུབ་པར་གསུངས་པའི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་གཙོ་
བོར་འདུག་ཅིང་། །གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྲུབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཆོག་
གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ལགས། །ཡང་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པར་^༤ །སངས་རྒྱས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། ལྷན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩:༣:༣༡

༢ ཀ་༣༠ན་༩་ཉག་ཆད། ༥་༣༩་བཞག་དབྱོད། ༥་༡༥་༡༩་ཉག་ཆད།

༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། ལྷན་མེད་པའི་བསྟོད་པ། ༡༩:༣:༦༡

༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༡ བསྟོད་ཆོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ། ལྷ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ། ༡༠:༡:༣༡

ཀྱི་ཆོས་སྐྱེ་ལ་བསྟོད་པའི་ཆེ། །གང་ཞིག་གཅིག་མིན་དུ་མ་མ་ཡིན་བདག་དང་གཞན་
པན་ཕུན་ཆོག་མ་ཆེན་པོའི་གཞིར་གྱུར་པ། །དངོས་མེད་ཉིད་མིན་དངོས་མིན་མཁའ་
ལྷར་རོ་མཉམ་རྣམ་པར་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། །ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་སྐྱེ་མ་གོས་རྣམ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་བྱབ་མི་མཉམ་པར་^༡མཉམ་ཞིང་། །སྒྲོས་མེད་
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་དོན་ཆེན་དཔེ་མེད་དེ་ལ་འདིར་བདག་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་དོན་གང་ལགས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དང་
དངོས་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ཡང་
མ་ཡིན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་ཁྱེད། །འབྲུ་
དེ་རྣམས་མ་གཏོགས་གཞན་ནི་གནང་དཀའ་བ་འདུག །དེ་རྣམས་གང་གནང་ཡང་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྟག་དངོས་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་དང་
འགའ་བ་འདུག་ཅིང་། འབྲུ་གཞན་གནང་རྒྱ་ཡིན་ན་རི་ལྷར་གནང་ལགས། དེ་རྣམས་
ནི་བསྟོད་ཆོག་ཀྱི་སྒྲོང་ལས་བརྒྱམས་པའི་དོགས་པ་ཕུལ་བའོ། །

ད་ནི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་བཞེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་འདིར། སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་
པ་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་^༢འདིར་སྐྱས་པ། བང་དང་བྱི་

༡ ག་༣༠་བ་༥་མི་མཉམ་དང་མཉམ། ཏ་༣་ཉ་༩་མི་མཉམ་དང་མཉམ། ད་༡༥་ཡ་༣་མི་མཉམ་པར་མཉམ།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༣་ཡ་༥།

རོལ་རྣམས་དང་ནི། །གཉིས་དང་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་དང་། །སྤྱོད་པ་དང་ཐུང་པ་འདས་
ལས་དང་། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་དང་ཅིག་ཤོས་དང་། །མཐའ་འདས་ཐོག་མ་དོར་བ་
མེད། །རང་བཞིན་དང་ནི་ཆོས་ཀྱན་དང་། །ཆོས་སྐྱེ་ལ་སོགས་འདས་སོགས་
དང་། །ལྷན་དང་ཅིག་ཤོས་རོ་བོ་དང་། །མཐའ་དང་སྟོང་པ་ཞེས་བྲ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་
གཞན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད། །རང་རང་རོ་བོས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་གཞན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པས་གཞན་
སྟོང་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་གོང་དུ་དགག་པ་ཞུས་ཟིན། དེ་བཞིན་དུ། འབྲེལ་པ་
འདིའི་ལུགས་ལ་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཞེས་གྱིས་བཞེས་པ་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་
མེད་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
རོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་།
རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འབྲུ་ཐུར་བ་ཅིག་གནང་ཡང་སྤྱོད་པ་བཤད་མ་
གཏོགས་ཡིད་ཆེས་པའི་བཤད་པ་དགའ་བར་འདུག་ལགས།

འདིའི་ལན་ལ། འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སྣང་སྟེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་བདུན་
པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ནི། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་
པ་ལྷགས་གྱིས་བསལ་དགོས་པར་བསྟན་ནས། ས་བཞི་པ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་
བསལ་དགོས་པ་གཞིར་བཞག་མཛད་ནས་འདིར་མ་སྟོས་ལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་གྲུབ་དོན་དུ་གཞིར་བཞག་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་

ལ་གཞན་རྩོམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དང་། རང་རྩོམ་རྒྱུད་གི་རྩོམ་ཡོད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་རྩོམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་གྱི། འབྲེལ་པ་མེད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་སྒྲིམ་སྤྲོད་
གནང་འདུག་པ། འདིས་ཀྱང་སྒྲིམ་སྤྲོད་མི་ལུས་ཏེ། སྒྲིམ་སྤྲོད་འདིའི་དོན་ནི། གཞན་རྩོམ་
རྩོམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་མེད་ཅིང་།
རང་རྩོམ་རྒྱུད་གི་རྩོམ་ཡོད་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་པར་ཡོད་
ཀྱང་། དེ་རྩོམ་འབྲེལ་མ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་མེད་གསུང་བར་འདུག་ཅིང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འདི་ནི་བར་དུ་བདག་སྒྲོག་པའི་སྐབས་སུ་དབུ་མ་རིགས་
ཚོགས་སོགས་སུ་མ་བཤད་ཀྱང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྟོད་ཚོགས་སུ་གསལ་བར་
གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ལྷ་ས་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་སོགས་སུ་
གསུངས་ལ། ཐོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་དང་སྒོ་བ་དཔོན་སེལ་བཟང་པོའི་ཡང་དགོངས་པ་
མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འདི་ལྟར་འབུལ་ཏེ། གཞན་མིན་པའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་མིང་ཅན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྩོམ་འབྲེལ་
ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་བསྟོད་པ་ལས།^༡ ཡོད་མིན་མེད་མིན་གང་
ལགས་པ། །གང་ཡང་གཅིག་མིན་དུ་མ་ཡིན་^༢ ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཅི་ཡང་མིན། །གཞི་
མེད་པ་དང་མི་གསལ་དང་། །བསམ་མི་བྱུང་དང་དཔེ་མེད་དང་། །གང་ཡང་མི་སྐྱེ་མི་
འཛིན་དང་། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་འབྲས་བུ་ལགས། །ཡི་གེ་
ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ལུལ་མེད། །དེ་ནི་རྩོམ་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྤྲོད་པར་ཁྱེད་

༡ བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢ བསྟོད་ཚོགས་ཀ། །མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་བསྟོད་པ། ༢༣༧/༡༦

༣ ག་༣༡་བ་ཨ་མ་ཡིན། ༥་༣༡་བ་ཨ་མ་ཡིན། ༥་༣༡་བ་ཨ་མ་ཡིན།

བཞེད་ལགས། །ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་
དེ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཤིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་བཞེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས་ཀྱང་།^༡ གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས།

ཡང་ཐེ་ཀམ་པའི་རྗེ་ཀླུ་ཆེན་མོའི་ཤོག་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་བྱ་ལྔ་པ་ལས། འདི་ལྟར་
འབྱུང་སྟེ། དབུ་མ་ཆེན་མོ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ལས་འདས་པའི་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་ཡོད་དེ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཁྱུགས་པའི་
ཕྱིར་དང་། དེ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་རྒྱད་དུ་དངོས་པོར་
བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ཆེན་མོ་འདིའི་གོང་ན་གྲུབ་པའི་མཐའ་མེད་པས། དེ་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེ་དངོས་པོ་
ཡིན་ན་དོན་བྱེད་རྒྱས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་གྱི་ཆེ། ཁྱོད་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་རྟག་པར་
བཤད་པ་དང་འགའ་སྟམ་ན་མི་འགའ་ཏེ། དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་དུས་སུ་
ཡོད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་ཞིག །རང་དུས་སུ་ཡོད་ན་རྟག་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་
རིགས་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཤོག་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་
དོན་གསུམ་པ་ལས། མྱོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་སོགས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་སྤྱོ

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༧། དབུ་མ་ཅི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྲུལ། ཅ་བ་ཤེས་རབ། ༣༧་༥།

བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གང་སྤྱོད་པ་ལ་རྩོད་པས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས།^༡ གལ་
ཏེ་མྱ་ངན་འདས་དངོས་ན། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་བྱས་འགྱུར། །དངོས་པོ་འདུས་
བྱས་མ་ཡིན་པ། །འགའ་ཡང་གང་ན་འང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤེས་
བྱེད་དུ་འབྲེན་པ་གནང་འདུག་པ་ནང་འགལ་བར་དོགས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་
ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉག་དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྟེང་དུ་
སོང་། འདོད་ལན་གནང་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱེད་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ །ཐག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་བསྐྱུལ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་ཞིང་བདེ། ཞེས་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་བཀའ་ཉགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་ལོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་ཉག་དངོས་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་ཉག་པར་
ཁས་མ་སྦྱངས་པར་འདུག །

གལ་ཏེ་རྩ་ཤེས་^༢ དེ་ལྟར་གསུངས་པ་སྟོབས་ཀྱི་བྱི་མ་ལ་སོགས་པ་དངོས་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ན། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷགས་ལ་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལྷགས་མཐར་ཐུག་དང་། ཉག་དངོས་སུ་
བཞེད་དགོས་པས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་
དགོས་པ་དང་། རིགས་ཆོགས་སུ་གཞན་སྟོང་མ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ནི་ མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱོད་ རྩ་བ་ཤེས་རབ། ༣༩༡༣།

༢ ག་༣༩ན་༤་རྩ་ཤེས། ༥་༣༩་བ་༡་རྩ་ཤེས། ༥༡༤་༤་༣་རྩ་ཤེས།

ལོ། །ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་།
བདེན་གྲུབ་དང་། ཉག་དངོས་ཡིན་ཡང་དེ་འདྲུས་མ་བྱས་སུ་བཞེད་བས་སྒྲིན་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་
མ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདྲུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། དེ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས།^༡ འདྲུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདྲུས་མ་བྱས་ནི་རྩི་
ལྟར་གྲུབ། །ཅེས་འདྲུས་བྱས་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དང་། དེ་ཁེགས་པས་
འདྲུས་མ་བྱས་བདེན་གྲུབ་ཞར་ལ་ཁེགས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ།

གལ་ཏེ་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་གཞུང་ཁས་མི་ལེན་པས། སྒྲིན་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུང་ན། འོ་ན། བསྟོད་ཆོགས་ལས།^༢ འདྲུས་བྱས་གྲུབ་པ་མ་ལགས་ན། །འདྲུས་མ་
བྱས་ལྟ་གཤམ་གྲུབ། །སྤྱི་བའི་སེལ་དེ་སྐད་དུ། །ཁྱོད་གསུངས་པ་ནི་སེལ་
ཡིས། །འཕྱི་གས་བྱེད་གྲང་ཆེན་སྤྱི་ཞུས་ཀྱི། །ཀླགས་པ་སེལ་བར་བྱུང་བ་
བཞིན། །ཞེས་བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ཞེས་པའི་བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་
བཅོས་སུ་གསུངས་འདུག་པ་རྩི་ལྟར་ལགས། གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་
པའི་སྐབས་སུ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་
ངོ་མོ་ཡིན་ཞོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
མཛད་དམ། གཞན་ངོ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མཛད། དང་པོ་ལྟར་ན། རང་ངོ་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༧། དབུ་མ་ན། མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད། ཅུ་བ་ཤེས་རབ། ༡༣༡༡

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡། བསྟོད་ཆོགས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྤྱི་སྤྱོད། བསྟོད་པ་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ༤༩༠༡༡

འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚོས་ཅན། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་ཁྱོད་བདེན་མེད་དུ་
བསྟན་པར་ཐུག། ཁྱོད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་
ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྦྱ་མ་དུ་དེས་པར་བྱས་
ནས། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཐུག། འབྲེལ་བ་
དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་
པར་བཞེད་རིགས་པ་གང་ཞིག །ལུང་འདིའི་དོན་དེད་དར་རྟེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ནི་ག་
ལ་བཞེད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་གྱིད་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་སོ་
མ་བྱུབ་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུབ་ཡིན་པ་བྱུང།

གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱུང་གྱི་ས་བཞི་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་
དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པའི་རོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་

ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ།^༡ །ཞེས་གསུངས་ན། གཉིས་སྤྱི་མཉམ་པའི་ཡེ་ཤེས་
འབང་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལོ་སྟེན་དུ་དེས་པར་བྱས་ནས།
ཞེས་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་མ་བསྟན་ན།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་སྟོན་ཤེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་
དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་གཅིག་ཡོད་པ་བྱད། གལ་ཏེ་གཞུང་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ།^༢ །ཞེས་གསུངས་ན། འོ་ན་གཞན་
ངོ་རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་དག་
པར་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཞན་ངོ་
རྟོག་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་
རིགས་པ་གང་ཞིག །ལུང་དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཞལ་གྱིས་བཞེས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་བྱུང་པར་ཐལ། ཡང་དག་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་པ་འདིའི་
ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་ན། གཞུང་གང་
གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བསྟན། ཞེས་ཞུ་བ་ཡིན་
ལགས།

རང་ངོ་རང་སྤྱང་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཉག་བཟན་བདེན་བྱུང་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོར་འཛིག་པ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར།

༡ ག་མ་མ་ན་ལ་བསྟན་ཏོ། །༡༩༠༠་བ་མ་ན་ཏོ། །༡༩༠༡་མ་མ་ན་ཏོ། །

༢ ག་མ་མ་ན་ལ་བསྟན་ཏོ། །༡༩༠༠་བ་མ་བསྟན་ཏོ། །༡༩༠༡་བ་མ་བསྟན་ཏོ། །

ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀག་བ་ཡིན་ཏེ། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།^༡ ཁ་
ཅིག་གངས་ཅན་ལུགས་བཞིན་བྱ། ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ། རང་བྱུང་དུ་ནི་སྐབ་
པར་འདོད། ཉེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྦྱང་པོ་ཟེར། གངས་ཅན་ལུགས་འདི་མི་འཐད་
པས། ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། ཞེས་བཤད་ཅིང་། རྟག་བརྟན་བདེན་
བྱུང་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་གི་བདེ་
གཤེགས་སྦྱང་པོ་ཁས་ལེན་པ་སུ་སྟེགས་གངས་ཅན་ལུགས་སུ་ཡང་ཀར་གཤེགས་
པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་དོ། །

འབྲེལ་བ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་ཏུ་བཞེད་བ་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཟོད་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
སྐྱབ་རྟོག་པའི་མཆོན་གཞི་མེད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ངས་དོན་རྒྱ་མཚོ་མཛད་པ་པོ་ན་རེ། བདེན་བྱུང་ཁས་ལེན་ཀྱང་བདེན་
འཛིན་ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། འཛིན་བ་ཞིག་ཞུགས་བྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
ཞེས་སྦྱོན་སྤྲོད་བྱེད་པའང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་བྱས་པ་ལ། འཛིན་བ་
ཞུགས་བྱིན་ཆད་སྤང་བྱར་འགྱུར་བས་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། འོག་ཤེས་ཡིན་པར་
ཐལ། བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུང་ཡིན་པ་བྱད། གཞན་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་

༡ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༦༡ མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༡༦༡

གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་གྲུབ་གང་ཞིག །དེ་བདེན་གྲུབ་དེ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
མགོན་པོ་བྱམས་པའི་བསྟོ་སྦྱང་ཡིན་ཏེ། ¹གཞན་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
ལ། །ཤེས་བྱ་ལའང་སྟོན་པ་ཡིས། །སྤྱི་བ་པ་ཟད་པར་བརྗོད་པ་གང་། །དེ་ལ་ཁོ་བོས་
མཆོར་དུ་ཅི། །ཞེས་སྤང་གཉེན་གྱི་ཆོས་གང་གི་སྦྱང་དུ་འང་བདེན་གྲུབ་ཁས་ལེན་ན།
སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ཤེས་སྤྱི་བ་སྤངས་པ་ངོ་མཆོར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གསུངས་
འདུག་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་བཅས་པའི་དགོངས་པ་བདེན་
གྲུབ་ཁས་ལེན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་གནང་བ་འདི་སློ་ཡུལ་དུ་ཡེ་མ་ཤོང་ལགས།

འཛིན་པ་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་སྤང་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་སྤང་བ་
ལས། ² ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པས་གཟུང་བ་རྟོགས་ལ། རྩིས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། རྩིས་སུ་ཤེས་པས་འཛིན་པ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་མཐོང་ ³ལས་
རྩིས་བཟོད་པ་དང་། རྩིས་ཤེས་ལ་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ། རྩིས་
བཟོད་དང་། རྩིས་ཤེས་ལ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་མང་ངོ་། །དོན་བྲིལ་ན། འགྲེལ་བ་
དོན་གསལ་ལས། ⁴ དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་བསལ་ནས། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་
བརྟན་པོར་མཛད་ནས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་
བྱལོ། །ཞེས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་བརྒྱུ་ལྟེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ། 43791

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 101 །ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྩི་བཙུན་མེད་པའི་བཟོད་པོ། རྒྱུན་སྤང་། 111191

3 ག་3 ཅན་6 མཐོང་ལས། 19 ཅན་4 མཐོང་བ་ལས། 2924 ཅན་མཐོང་ལས།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། 101 །ཤེར་ཕྱིན་ཆ། རྩི་བཙུན་མེད་པའི་བཟོད་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། 39191

རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་འགོག་རིགས་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེ་བཞིན་དུ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་བར།^༡ འདི་
 ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་།
 འགྲེལ་བར་ཆོས་གང་ལའང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། སྐྱོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བསལ་
 བ་དང་བཞག་པ་མ་བྱས་པར། ཞེས་ཆོས་གང་གི་སྟེང་དུ་ཡང་བདེན་གྲུབ་བཞག་ཏུ་
 མེད་པར་གསུངས་འདུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་སུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཁས་
 བ་དགེས་པའི་རིགས་པ་འདི་འབྲུལ་བར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ།
 གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་
 ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ་^༢ ཅེས་ཞུའོ། །གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅེས་གསུངས་ན།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྟོམ་གྱི་ལམ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཞལ་
 གྱིས་བཞེས། གལ་ཏེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།^༣ དེ་ལྟར་ན་སྐྱ་
 མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲང་པོ་ཆེ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བརྒྱུག་
 པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་གཉིན་པོ་བརྒྱན་པས་
 སྒྲང་བྱ་བརྒྱན་པ་སྟོང་བར་གསུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་མེད་གོ་བཟང་པོའི་གཞུང་དང་
 འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་མའི་སྒྲང་པོས་སྒྲང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩེ་བཅུན་བྱས་ས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༡་༢༠།

༢ ག་༣་༤་བ་ཆེས་ཞུའོ། །༡༧་༤་ན་༥་ཞེས་ཞུའོ། །༡༧་༡༡་༥་ཞེས་ཞུའོ། །

༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སྐྱོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༤་༡༠།

དུ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་བརྩུན་པས་སྤང་བུ་བརྩུན་པ་སྤོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲིམ་གྱི་ལམ་བཤེན་པར་གྱུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པ་མཛོན་རྟགས་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འཆད་པ་ན།^༡ སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཁྲད་ཆོས་བསྟན་ནས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དོ་བོ་དེ།^༢ དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་དང་མཐོང་བའི། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད་ཅིང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ།^༣ དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་ནས་དེའི་དོན་འཆད་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བའི་སྤྲས་པོ་སེལྟེ་བཟང་པོས་དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པ་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གྲངས་བཞིན་དུ། ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སྤང་བུ་རྟོག་པ་དགྲའི་དབྱེ་བས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དགྲུང་ཡོད། ཅེས་གསལ་བར་བཤད་ནས། ཅོད་སྤོང་ལ་གཉིས་གསུངས་པའི་གྲངས་དེས་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་པའི་ཆོ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྒྲོམ་ལམ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་སྟེ་བ་གསུངས་པས་སྒྲོམ་ལམ་དགྲའི་གྲངས་དེས་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ཅོད་པ་ཁོང་ན་གནས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་རྒྱན། ༡༩་༢༡

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་རྒྱན། ༢༠་༡

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་རྒྱན། ༢༠་༢།

སྟོན་པ་ལ། མགོན་པོ་བྱམས་པ་ས།¹ གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །དམ་
པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐུགས་བརྩེ་བས། །རྒྱ་མ་ཐུན་དེ་དག་ཐུབ་
པ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའི་ཆེ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དོན་དམ་པར་
ན་སྟོམ་པའི་ལམ་ཅི་སྟངས་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་དོན་གཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བ་ལ་
ཞེས་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅི་སྟངས་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་
དེ་དག་ཅེས་²སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་གངས་
མེད་སྦྱེད་པ། དོན་དམ་དུ་ཡིན་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ན་
ཐུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མཛད་པ་དང་།

དེ་ཉེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་པའི་ཆེ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་སྟོང་དང་། ཀུན་
རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཚུད་སྟོང་གཉིས་ལས། དང་པོའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དོན་
དམ་པར་མ་གྲུབ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་དེས་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་
བྱེད་པར་ཐུལ། དེ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུད་པ་འགོད་པ་ལ།
མགོན་པོ་བྱམས་པ་ས།³ དངོས་པོ་བཟོད་དུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་⁴ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་འགྲེལ་གྱིས་ཚུད་པ་བསྟན་ནས་དེའི་
ལན་འཆད་པ་ལ། ཅུ་བར།⁵ བྱང་ཆུབ་ཅི་ལྟ་དེ་བཞིན་བྱ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་བྱུང་། 40་པ།

2 ག་3པ་ན་2་དེ་དག་ཞེས་སོགས། 5་3པ་3་དེ་དག་ཞེས་སོགས། 5་7པ་6་དེ་དག་ཞེས་སོགས།

3 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་བྱུང་། 40་པ།

4 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 101 ཤེར་ཕྱིན་ཀ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། 300་པ།

5 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མཛོན་རྟགས་བྱུང་། 40་པ།

བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཙ་འབྲེལ་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་
འབྲིབ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གདུལ་བའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འབྲིབ་མི་བྱེད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བུ་སྤོང་བ་
སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལན་ཙ་བས་བསྟན་ཚུལ་འཆད་པ་ན།
འབྲེལ་པར།^༡ རི་ལྷར་བྱང་པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་པ་
ནས། སྒྲོམ་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་བྱི་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲོན་ས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལམ་
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་
བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྤར་གྱི་ཚོད་པ་དེ་ལ་བྲལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་
ནས། ཚོད་པ་དེ་ལ། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་ནས་འདོད་ལན་འཆད་པ་ལ། དོན་དམ་པར་ནི་
ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པ་དེའི་ཆེ། སྤྱིར་བ་མེད་པ་ཉིད་
སྤྱིར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚོད་ལན་འདི་རྣམས་ལ་
བཏགས་ན། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པ་དང་། བྱང་པར་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་སྐབས་མེད་པར་
འདུག་ལ། འདི་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་རྗེ་ཤྲི་གནང་བ་འདིས་དོན་མི་སྟོན་པར་འདུག་
པས་རི་ལྷར་གནང་ལགས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱིལ་ནས་ཁུས་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་ཆགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲེལ་པར།^༡ དོན་དམ་པར་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ། ༣༠༠/༡༡།

༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལ། ༣༤༤/༩།

ནམ་པའི་སློན་ནས་ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཐ་སྙད་དུ་སློན་ལམ་
དགྲའི་སློན་ནས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཇི་བཤད་ཅུ་ཉེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། དེས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
གངས་མེད་ཅིག་སྐྱེད་དམ་མི་སྐྱེད། སྐྱེད་ན། གངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་
ནམས། །དམ་པའི་དོན་དུ་བཟོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་བསོད་
ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བསོད་ནམས་གངས་མེད་སྐྱེད་པ་གང་
ཞིག །ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཞལ་
ཀྱིས་བཞེས། རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་
བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
ཆོས་དབྱེངས་རྟག་དངོས་དང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་སྐྱེད་དུ་སོང་།

དེ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་ལས། སློན་པས་སློབ་བྱེད་ཀྱི་ཇི་མ་དང་བུལ་བའི་སློན་ནས་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་^༡འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་
པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པས་བརྒྱུ་མཉམས་ཏེ་ཞུས་ན། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སློན་ལམ་དེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བུ་ལ་གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་དམ་མི་
བྱེད། མི་བྱེད་ན། འགྲེལ་བ་དང་དངོས་སུ་འགལ། གལ་ཏེ་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་

^༡ ག་༣༩ན་༥དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡང་། ༡༩༩༩ན་༩དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡང་། ༡༩༩༩ན་༩དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡང་།

སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱང་རྫོང་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོང་ཏུ་སྤང་བྱ་ལ་
གཞོད་པ་སོགས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཅེས་ཟེར་
ན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་བྱེད་ཅེས་ཞུ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་པོ།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་བདེན་
བྱུང་ཏུ་བཞེད་པ་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དུ་བྲངས་པ་ལས།^༡ དོན་
དམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲོན་མཁའ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་པར་སྒྲོམ་ལམ་དགུའི་རྣམ་བཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང་། དེ་ལ་ས་སྐྱ་བའི་སྤྱོད་ཀས་ནས། ཆོས་རྩེ་
ལྷག་མཆོག་པ་འདི་ལྟར་གསུང་སྟེ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྲུབ་ཐོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དབང་
དུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་འཛོག་དགོས་ཏེ།^༢
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཟབ་པ་དེ་ནི་སྒྲོ་
འདོགས་དང་། །སྐྱར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་།^༣ ཇི་མ་ཟད་དང་མི་སྐྱེ་
བའི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བརྗོད་དོ།^༤ ། ཞེས་དང་། “བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་
མཆོན་ཉིད། ཅེས་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་འགྲེལ་པར།^༥ སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༥།

༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༩་༢༡།

༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༩༣་༡༥།

༤ ག། ༣༩་བ་༣་བརྗོད་དང་། ༥་༩་བ་༩་བརྗོད་དང་། ༥་༡༩་༣་༡་བརྗོད་དང་།

༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༩༠་༡༠།

༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣་༣་༥།

བར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་
པའི་བྱིར་ཏེ། རིས་པ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་གཞི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བཤད་པ་དང་། གནས་ཚུལ་གྱི་
སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་སོ་དོན་དམ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་བཤད་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་
མེད་དོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་ཚོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་མི་རིགས་ཤིང་། རི་སྐད་དུ་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་སོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། །གནས་ཚུལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱར་ཡང་
བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་བྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། ཞེས་པའི་ལུང་ཤེས་བྱེད་དུ་
བྲངས་པ་དང་། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་སོ་དོན་དམ་བར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
པའི་བྱིར། ལུང་དེ་གང་ལས་བྲངས་པའི་གཞུང་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་
ལས། གཞུན་གྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། གང་བྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལས། ར་
མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། རྟེན་མིན་ན་གཉིས་སྟོང་པ། རྣམ་ཤེས་མིན་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར། གཉིས་མེད་པ་ལས་ལོག་པ་ནི། གཉིས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར། རྟེ་
འགྱུར་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་བཞིན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད། ཅེས་
འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རང་སྟོང་དུ་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བསམ་བློར་

གི་རིག་པས་སྒྲོ་འདོགས་གཙོད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བཤད་མོད། སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཉམས་སྲུ་
ལེན་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྒྲོང་བྱར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ། ཅི་ཞིག་
ལྟར་ཡང་དག་པར་སྒྲེས་ན། ཞེས་བཤད་ལ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉམས་སྲུ་མ་སྒྲོང་ན།
སྐབས་དེའི་རང་རིག་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་སྲུ་སྒྲོང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
ངོས་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཞི་བ་
འཆོ་དང་། རོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤ་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱུ་མ་རྒྱན་དང་།¹ རོ་བོས་
མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྲུ་ལྟ་བུའི་སྒྲུ་གཉིས་ཀ་ལས། ཆུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོན་
ནས་སྲུ། །རིག་པའི་སྒྲུ་གས་འཇུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་རི་བཞིན་དོན། །ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། །ཞེས་འབྱུང་ལ། ཆུལ་གཉིས་ནི་རྣམ་འབྱོར་སྒྲོད་པ་བ་དང་།
རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲུ་བའི་ཆུལ་ལོ། །ཞེས་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་སམ། ལྷགས་
གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་སྲུ་བྲིས་སོ། །འདི་རྣམས་ལ་ཁོ་བོས་དགག་
པ་ཅུང་ཞིག་བྱེད་པས། རྩེ་ཀམ་པས་དཔང་པོ་མཛད་པ་ལྟ།

གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་ཀྱི་ལམ་
སོགས་གནས་ལྷགས་མཐར་སྒྲུག་ཏུ་བཞེད་པ་ཤིང་རྟོན་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་
ཡིན་པར་མ་ཟད། ཆོས་རྩེ་ས་སྒྲུ་བརྟེན་ལ་སོགས་པ་གངས་ཅན་ཀྱི་མཁས་པ་ཀྱང་
ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་དག་བ་ཡིན་

1) བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཙུང་ས། ༩༥། དབྱུ་མ་ཆོ། སྒྲོ་བ་ཁོན་ཞི་བ་འཆོ། དབྱུ་མ་རྒྱན། ༢༠༣་ཉ།

ནམ་མཁའ་ཡིན། ཡིན་ན་སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས།^༡ ཅི་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་
 ཉིད། །ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི། །གཞན་
 མེད་ཕྱིར་ན་སྤྲིག་པ་དང་། །ལུང་མ་བསྟན་ཡང་དགེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་དབྱིངས་
 དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་དགག་པ་རྒྱུ་བཅུ་གས་ནས་བཏང་བ་འདི་འགོག་པར་བྱེད་དམ།
 གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལས་དགེ་བ་ཡིན་མོད། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་
 ནམ་མཁའ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་ནང་འགལ། ཡིན་ན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བསྟོ་རྒྱུད་དགེ་བ་ཡིན་
 ནམ་མཁའ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་ཆོས་མེ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོས་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོ་
 རྒྱུད་དགེ་བ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། ཆོས་མེ་ས་བཤ་གྱིས།^༢ བསྟོས་པས་
 འགྱུར་ན་འདུས་བྱས་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་འགྱུར་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་
 པའི་དགག་པ་འདི་གཏན་མི་འགོ་བས། ཆོས་མེ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོས་གསུང་བ་ལྟར་
 ལེགས་སོ། །ཞེས་སྟོས་ལ། དེད་ས་སྐྱུ་བ་རྣམས་ཆོས་མེ་ས་བཤ་གྱི་མེས་སུ་མི་འབྲང་
 པར། ཆོས་མེ་འཛིག་ཏེན་མགོན་པོའི་མེས་སུ་འབྲང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཤིག །

གལ་ཏེ་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མར།^༣ དགེ་དང་རྣམ་པར་དག་
 ཕྱིར་དང་། །ཞེས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དགེ་བར་བཤད་པས་སོ། །དོན་དམ་པའི་
 དགེ་བས་དགེ་བའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲོག་མར་དགེ་བ། བར་དུ་
 དགེ་བ། ཐ་མར་དགེ་བ། །ཞེས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དགེ་བར་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་
 པའི་དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་བ་དང་། དེས་ན་སྒྲོམ་

༡ ས་སྐྱུ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། མེས་པོའི་བྱལ་བཞག །ཆོས་མེ་ས་བཤ། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༤་༢།

༢ ས་སྐྱུ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༦། མེས་པོའི་བྱལ་བཞག །ཆོས་མེ་ས་བཤ། སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༡༡་༢།

༣ བསྟོས་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་པེ། རྩེ་བཅུན་བྱས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མར། ༤༧་༡་༢།

གསུམ་རབ་དབྱེད་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བུའི་འཛིག་མཆོམས་དང་། ཆོས་
དབྱེདས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཚུགས་སྒྲ་མས་ཐུག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པའི་འཕྲོས་དང་ཡང་མཐུན་མོད། བྱམས་ཆོས་
ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དབྱེདས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ལ། དེང་སང་གྲགས་ཆོད་ལྟར་བཤད་
ན་ངོས་མི་ཟིན་ཅིང་། དེ་མ་ཤེས་ན་བྱམས་པའི་གཞུང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་རྒྱུད་
ཐོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཆོས་རྗེས་པཎ་གྱི་བཞེད་པས་ཆོས་དབྱེདས་ངོས་འཛིན་
ཚུལ་རང་སྟོང་གི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་ས་པཎ་གྱིས་བྱམས་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་
བ་མ་དགོངས་པར་ཐག་བཅད་ནས་བྱེད་རང་གིས་དགོངས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
འདུག་པ། ཁམ་ནི་ཆེ། རི་ལྟར་ལགས་སམ།

ཡང་ལུགས་གཉིས་ནམ་འབྲེད་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་འདྲེན་པ་སྐབས་བྱེད་དུ་
མི་འགྲོ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་མཛོད་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཟབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རང་
ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་བར།^༡ ཟབ་མོ་
ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟབ་མོ་ཉིད་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་འདི་སྐད་ཁྱུ་སྟེ། གཤམ་ཏེ་
བྱེད་ཅག་གི་ལུགས་ལ་ལུང་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་
གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཞེན་བྱིད་འདོད་པའི་བདེན་སྟོང་དེར་འདོད་པ་ལ་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་པ། སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༥་༦།

གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བྱེད་པ་ལ་རྩོད་པ་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པས་
མི་རིགས་ཤིང། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་
པོ་ཞེས་པའི་ལུང་ལས་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་
བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་ཐུགས་
རྟོག་ཡེ་མ་བརྟག་འདུག་གོ། །

དེས་ན་རྩོད་པའི་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལས་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་གཞོད་པ་
སོགས་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལས་དོན་དམ་
པར་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་དབྱ་མ་པས་ཁས་སྤངས། ཞེས་པ་རྩོད་པའི་གཞུང་གི་དོན་
དུ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དྲི་མ་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་བའི། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཟད་མི་སྦྱེ་
ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟན་གྱི། ཆོས་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་
ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ།¹ བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོན་ཉིད། །ཅེས་
པས་བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་བདེན་སྟོང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་གྱི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་
ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པས་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱུར་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་གཞུང་ལ་ཐུགས་རྟོག་ཡེ་མ་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱེད་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་པར།² རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་
དུ་གྱུར་པ། ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མཛོད་རྟོགས་བྱུང། 30་90།

2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། 101། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། 3་33་71།

པའི་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱོདོན་དམ་
པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་
ཉིད་སྐྱོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱབ་ཁས་སྦངས། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་
དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྤང་བ་རྩི་ལྟར་མོས་པས་རབ་
ཏུ་བྱེ་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྐྱེ་ལྷག་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
དངོས། བྱབ་པ་ཁས་སྦངས་ཏེ། སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་མེད་
པར་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ལུལ་དུ་ནམ་པར་
བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་མཆོག་གི་སྐྱེ་ལྷག་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་བྱུང། གལ་ཏེ་གནས་
ཚུལ་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱོ་ཡིན་པར་སྐྱས་ཀྱི། སྐྱེ་ལྷག་
མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱོ་ཡིན་པར་མ་སྐྱས་ཤེ་ན། སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་

པོ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱུ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལ་འཁོར་གསུམ་
ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
སྟོང་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ལུང་ལས། གང་ཕྱིར་དཔེན་པ་དཔེན་གྱིར་
ལས། །ཞེས་པའི་ལུང་གི་འཛོམས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་ནི་
འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ལུང་འདི་བསྐྱགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་གོ་རུས་སོ། །ཞེས་ཟེར། ལུང་དེ་ཙམ་ལ་
སྐབས་འཆའ་རྒྱ་ཡིན་ན། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།¹ ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེས་དོན་གྱི་མཆོ་མཛད་པ་པོ་ལ་རྟགས་གསལ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སོང་།

ཡང་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་དུ་² དེ་ཡང་རྟེན་
ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱུ་མ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཙན། བདེན་པར་མེད་དེ།
རྟེན་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་དེ། རོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། སྟོམ་པས་ཉམས་སྟོང་གི་ལྟ་བུ་ནི། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་
སྟངས་པའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་
པར་སྐྱེས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་ཡང་དག་པར་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་པས་

1 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཙམ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐལ། 1993་ལ།

2 བསྐྱར་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། 43 ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། 3921་ལ།

སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་ལྟ་བ་བསྟན་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ན་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་དོན་འདོགས་མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་བའམ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡང་བསྟན། བདེན་མེད་ཏུ་ཡང་བསྟན། ཟེར་བ་འདུག་པ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱིས་སོངས་པའོ། ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བའི་གཞུང་ནས། མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་བཤད་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྱ་བས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲོམ་པས་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱའི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ལན་མེད་དོ། །

དེ་དག་ནི་ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོའམ། ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་མཛད་པ་སོ་ལ་དགག་བཞག་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རྗེ་ཀམ་པའི་ལྷོ་གླུ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་སོ་འདིས་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲུག་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ལས་བསྒྲོག་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དང་པོར་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ཉན་ཐོས་དང་སྤྱན་མོང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་ཡང་སྤྲ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོར་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་སྤྱན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་དེ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་སྤྱན་མོང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྣོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲོམ་པ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབྱེ་མ་པའི་འདོད་པ་སྤྱན་མོང་མ་

ཡིན་པའོ། །དེས་ན་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་སོ་སོའི་དོན་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་ལ་
འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ས་བཤད་པ། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་
སྟེ་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་བཤད་པ། འཛིན་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་སྟེ།
སེམས་ཅམ་པ་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ། སྒྲོས་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་
ས་སྟེ། དབྱ་མ་པ་འདོད་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྤྱང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་
བཤད། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་པོ་དང་དེའི་སྒོ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་དེས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་
སེམས་པས་འཛིན་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ། ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཤད་པ་
ཏེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། བཞི་པ་ནི། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། ཅེས་དང་།
སེམས་ཅམ་ལྷ་ལ་བརྟུན་པ་དག་གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅམ་ལས་
འདས་ནས་ཀྱང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཞེས་དམིགས་པ་དང་བྲེལ་བའི་སྤྱང་མེད་དེ་
དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་ལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་པ་
འཆད་པའི་སྐྱབས་སུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་^༡ འགོག་པ་ཡིན་
ཀྱི། གཉིས་མེད་ཡི་ཞེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་སྐྱབས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལང་ག་ཞེགས་
ལས།^༢ སེམས་ཅམ་ལས་ནི་འདས་ནས་ཀྱང་། །སྤྱང་བ་མེད་ལ་གནས་པར་བྱ། །སྤྱང་
མེད་གནས་པའི་ལྷ་ལ་འབྱོར་པ། །དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་བ་དེས་ཀྱང་

༡ ག་༤ན་༤ ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ༥༠ན་༣ ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ༥༡ན་༡༠ འགོག་པ་ཡིན་གྱི།

༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༤༩ མདོ་སྟེ་ཅ། སྒྲོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འང་ཀར་ག་ཞེགས་པ། ༤༡ན་༣༡

རྒྱལ་འབྲོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཉིད་བསྟན། དེ་ཡིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐོང་། །ཞེས་པས་
སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ། ཡེ་ཤེས་སྣང་པོ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས། གཟུང་དང་འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་
བའི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དམ་ཡོད། །རྒྱལ་འབྲོར་སྤྱོད་གཞུང་རྒྱ་མཆོག་ཡི། །པ་
རོལ་བྱིན་རྣམས་དེ་སྐད་སྒྲིག་ །ཅེས་པས་ཀྱང་རྒྱལ་འབྲོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལྟ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་འབྲིང་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར།
ཡང་དག་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟོང་ཆེན་ཏྲག་པ་དམ་པ་ལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་གྱི་
ཤེས་པས། དེ་ཡོད་པ་མིན་པར་བཞག་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པའི་རྒྱ་གོམས་པར་བྱས་
པས། རྒྱལ་བ་མཆོག་གིས་མདོ་རྒྱུད་གྱི་དོན་སྟོན་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་གཞུང་
ལུགས་ལས་འབྲུང་བའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཆོས་ཉིད་
གྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་མཐར་འཛིན་པ་ཡིན་པས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་སྟོན་ཆེད། །ཞེས་སྒྲུབ་པ་
ལ་ཁོ་བོས་ནི་མཆོག་གི་ལུགས་སུ་མ་མཐོང་ལ། རྣམ་རེད་འདའ་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ཡིན། ཟེར་ནས་གཟུང་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
མེད་སོགས་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་ཅམ་ཞིག་དོན་དམ་པའི་
གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁོ་བོ་
ཅག་ལྟར་ན་སེམས་ཅམ་ལས་འདའ་བར་མི་མདོན་ཏེ། སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་
དང་། བྱིད་ཅག་རྣམས་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྩར་བ་མེད་པར་
མ་སྟན་ལ། དེའི་ཆ་ནས་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་མ་སྟན་ལ། འོན་ཏེ་བྱིད་གྱིས་

ནི་རྣམ་ཤེས་སྟོང་པ་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་འདོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དེར་མི་
འདོད་པ་བྱུང་པར་དུ་མཛོན་ནོ། །

དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ནི། གཟུང་འཛིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་
གི་ངོ་བོར་མེད་ཅེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྟ་བུ་ནི། སྤང་བ་རྣམ་པ་སེམས་
སུ་མི་བདེན་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པ་ལ་སྒྲགས། དེ་ཁས་ལེན་དགོས་ཀྱིས་དོགས་ནས། དབུ་མའི་ལྟ་བུ་རང་ལུགས་
འཛིན་མཆོམས་རྣམ་བརྟུན་པ་ལས་མ་འཕགས་པ་ཞིག་ཁས་སྤངས་ནས་དེའི་ལུགས་
ཀྱིས་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲ་དགོས་པ་
བྱུང་། ཞེས་ཟེ་རེད་མདའ་བ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་འཛིན་པ་གནང་བའི་ཆེ། ཇི་
སྐད་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་
མིན། །མཐའ་བཞི་ལས་ནི་གྲོལ་བ་ཡི། །དེ་ཉིད་དབུ་མ་པ་ཡི་རིགས། །ཞེས་ཡོད་མེད་
ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞི་ཀ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་
པ་དེའི་དོན་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཙས་དབྱེས་པ་སྐྱེད་པའི་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་། ལྷ་བརྒྱུ་པ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་
དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། མེད་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟུན་པའི་སྤང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། མེད་པ་མིན་ཏེ། གཤོད་མ་ནས་ཡོད་མ་ཁྱོང་ན་དེ་ལ་བལྟོས་པའི་མེད་པ་མི་སྤྱད་
པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ལ་བྱའི། ཡོད་པ་ཉིད་མ་བྱུབ་པའི་

ཕྱིར། དེ་བརྒྱུག་པས་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་འདུག་ཅིང།
མཐའ་དེ་དག་སྤངས་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
ལ་མཐར་འཛིན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་མཐའ་དེ་དག་
རྟུངས་ནས་འབྲིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་ཡོད་
མེད་སོགས་ཀྱི་མཐར་འཛིན་པ་མི་སྲིད་དེ། ཡེ་ཤེས་དེ་མཐར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པའི་
ཡུལ་དུ་དོན་སྤྱི་ཙམ་ཡང་འཆར་དུ་མི་རུང་ན། མཐར་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་
དེ་དབྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
མཆོན་དེའི་ཕྱིར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའམ། མེད་
པའི་རིག་པ་ནི་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང།

གཉིས་པ་ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་རྣམས་དགའ་བར་བྱེད་པའི་དབྱེད་མའི་ལྟ་བ་ནི།
གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་རིག་པ་
མངོན་དུ་སོང་ཡང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པ་བཀག་
པའི་སྒྲོ་ནས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མ་གསལ་བར་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཅན་ཐབས་སུ་བཀག་པ་ཙམ་གྱིས་མཆོན་མར་
འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྟོང་མི་རུས། ཞེས་བཤད་ཀྱང་། དེ་དག་གི་དབྱེད་མ་ཆེན་
པོའི་ཚུལ་འདི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལེགས་པར་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནམ། ཚུལ་ཇི་ལྟ་
བྱས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་མ་འཆོལ་ལོ། །

གཞན་དུ་ན་བྱེད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་ཉེས་པ་དེ་མི་འདུག་སྟེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་

ཤེས་ཚུར་མཛོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་གང་གིས་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་
མི་རུས་པ་དང་། སུམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་མ་སུམ་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པ་སྒྲོང་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུད་ཆུ་མ་ལས།^༡ སེམས་དེ་རང་
བཞིན་འོད་གསལ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ངོ་བོ་མེད་གཟིགས་པས། ཞེས་སོགས་མདོར་
བསྟན་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་མེད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་
གཞག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་སྒྲོང་རུས་པར་བཤད་
དོ། །ཞེས་སོགས་ཟླ་མ་པའི་ཁྱེལ་གསུངས་སོ། །

དེ་རྣམས་ལ་དོགས་པ་ཞུས་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགུས་བ་སྦྱེད་པའི་དབུ་
མ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་
མིན། །གཉིས་ཀའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་གནང་བའི་ཆོ།
ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྦྱང་དུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་
རྣམ་གཞག་མཛད་ནས། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་སྦྱང་དུ་དེའི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །དེ་ལ་གལ་ཉེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པས་
ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་ཚུལ་མ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་ན། བདེན་གྲུབ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཕྱིན། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་མཐའ་
བྲལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། །དེའི་ཆ་ནས་ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་
འབྲུ་ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཁོ་ན་ལ་མཛད་རྒྱ་ཡིན་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མ་ཆེན་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༡ སེམས་ཅམ་ཡི། ཟླ་བཟླ་བཟུངས་མགོན། རྒྱུད་ཆུ་མ། ༤༣༩་༥༡

མོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ཞེས་པ་
རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་ལ་འཛོག་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་
བའོ། །དེས་ན། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོགས་མཐའ་བྲལ་སྟོན་
པའི་གསུང་རབ་ཐབ་མོ་ལ་འབྲུ་སྟོན་མཛད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཐའ་
བཞི་དང་བྲལ་བའི་བཤད་པ་གནང་དགོས་ཀྱི། ཀུན་བཏགས་དང་གཞན་དབང་ཁོ་ནའི་
སྟེང་དུ་བཤད་པ་མཛད་ན་སྟོགས་གཅིག་པའི་དབུ་མ་གསུངས་པ་དེ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
བས་བདེན་བྱུང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྟོན་དུ་གོ་ལགས།

དོན་བསྐྱུ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ན།
དོན་དམ་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་བས། མཐའ་བྲལ་ཆེན་པོ་ཉམས། དོན་དམ་
བདེན་པ་མཐའ་བཞི་དང་མ་བྲལ་ན། ཀུན་རྗེ་བ་མཐའ་བྲལ་འཛོག་མི་ཐུབ་པས་བདེན་
པ་གཉིས་ཀའི་སྟེང་དུ་མཐའ་བྲལ་འཛོག་དགོས་པར་གོ་ལགས། སངས་རྒྱས་
བསྐྱུངས་འགོག་པ་ན། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
གཏན་ལ་འབབས་མི་རུས་པ་དང་། གཏན་ལ་ཤབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གཏན་
ལ་མ་ཤབ་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོམ་པ་རྒྱང་བས་སྒྲིབ་པ་སྟོང་རུས་གསུངས་
’ལ། འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་ཐོས་བསམ་
གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཤབ་པར་ཐལ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་མེད་དུ་རིགས་པ་
གང་གིས་ཀྱང་གཏན་ལ་འབབས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་བར་པར་
གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་མ་

པའ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་ལོ་པར་པར་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲོམ་པས་ཉམས་སྦྱང་གི་ལྟ་བ་
འཁོར་ལོ་ཐ་མར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

ཡང་སྐབས་འདིའི་རྗེ་ཀླར། ཟག་མེད་གྱི་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན།
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱས་གྱི་སྦྱིང་པོ་དེ། རྟག་བརྟན་གཡུང་རླང་གི་བདེན་
པ་ཁོ་ནར་རྒྱུད་སྒྲ་མར་བ་ཤད་ལ། དེ་ལ་བདེན་མི་བདེན་སོགས་གྱི་དབྱེད་པ་འཇུག་
པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པས། བདེན་འདྲིན་དང་བདེན་མེད་དུ་འདྲིན་པའི་གཉེན་པོ་རྩར་
པ་རྒྱུད་སྒྲ་མར་པ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་མི་བདེ་བ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་
གྱི་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་གཉེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་
མར་བསྟན་པར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོ་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདེན་པར་འདྲིན་པའི་བདེན་འདྲིན་གྱི་གཉེན་པོ་དེར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ¹རྒྱལ་ལ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་ཟླ། །ཞེས་པས་འབྲས་བུ་ལ་
མཆན་འདྲིན་ངོས་བཟུང་ནས། ²ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གཅིག་པར་ནི། །ཤེས་པས་
ཆགས་པ་སྦྱང་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་དེ་སྦྱང་བྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་རྗེ་ཀླར་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་ཐ་མ་རྣམས་འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་
ཚུལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་བ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མཛད་འདུག་པ་འདིའི་དོན་དེ་
བཅོམ་ལྟན་འདས་གྱིས་སྟན་སྒྲའི་མདོ་ཆོག་ཏུ། ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་ཐ་མ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་

1 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི། །ཤེས་བཞུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། 1379།

2 བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩། ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི། །ཤེས་བཞུན་བྱམས་མགོན། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ། 1380།

བཅོས་པ་འབྱུང་བ་ན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་
ཀྱི་རིགས་ཆོག་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བ་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བུ་རྩུ་མ་ལི་ཏ།
སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་ཐགས་པས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འདུག་པ་སོགས་ལྟ་བུ་བ་ཐ་མའི་
དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་གསུང་བར་འདུག་པ།
སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྟ་སྟོང་དུ་གནས་པ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དང་།
སློབ་དཔོན་ཤིན་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་འབྱུང་ཞིང་། ལྟ་སྟོང་
པོ་བྱེད་བྱེད་དུ་བགོས་པས། ལྟ་བུ་བ་སྤྱད་བཅུ་པར་དུ་བསྟན་པ་གནས་པར་
བཤད་ལ། དང་པོ་ལ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ལེ་བྲུ། སྐྱབ་པའི་ལེ་བྲུ། ལྷང་གི་ལེ་བྲུ་སྟེ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། དབྱ་བཅོམ་པ། སྤྱིར་མི་འོངས། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ལེ་བྲུ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་
ནས། ལྟ་བུ་བ་སྤྱད་དང་པོ་གསུམ་དང་། བར་པ་ལ་ལྟ་བུ་མཛོང་། ཉིང་རེ་འཛིན།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལེ་བྲུ་སྟེ་གསུམ་དང་། ལྟ་བུ་བ་བདུན་པ་སོགས་གསུམ་ལ། མཛོན་
པ། མདོ་སྟེ། འདུལ་བའི་ལེ་བྲུ་གསུམ་དང་དབུ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཅན་འཛིན་པའི་
ལེ་བྲུ་སྟེ། ལྟ་བུ་བ་སྤྱད་བཅུ་བཤད་ལ། ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་རྣམས་མགྲུ་བར་བྱེད་པའི་
ལྟ་བ། ཞེས་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བ་བསྐྱུངས་སོགས་སྐུ་སྐྱབ་རྩེས་འབྱུང་དང་བཅས་
པ་ལ་ཐུར་ཐ་བ་གནང་འདུག་པ། ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་རྣམས་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལྟ་བས་མགྲུ་ན་
ལེགས་འདུག་ནའང་། དེ་དཀའ་བའི་རིགས་སུ་འདུག་ལ། ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་ཞེས་པ་ལ།
རྟགས་ཅན་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་བ་ཐ་མ་དང་། སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལོ་ལྟ་
སྟོང་དུ་གནས་པ་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བགོས་པའི་ཉིས་སྟོང་ལྟ་བུ་བ་དང་པོ་ལ།
སངས་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་འཕེལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་ཞིང་། ཉིས་སྟོང་ལྟ་

བརྒྱ་པ་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་འབྲིབ་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་པ་
གཉིས་པ་ལ། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་བཞེད་པ་གང་གི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ། ལྔ་བརྒྱ་པ་ཐ་མའི་དུས་ཀྱི་
བརྒྱུ་ཏ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྔ་བརྒྱ་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱུ་བཀྱི་བསྟན་པ་གནས་པ་གོང་
འཕེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱོན་པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པས་སློབ་པ་སྟོང་ཅུས་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་བདེན་མི་བདེན་གྱི་
དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་
པ་ཡང་སྟེ་བ་མི་སྲིད་དེ། དེ་ལ་དམིགས་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་བྱེད་པ་ནས་
འབྲིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་འབྲས་སྟེ། རྒྱལ་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
བདེན་འཛིན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་དོན་དང་། མཐོང་བ་དང་། སྟོམ་པ་དང་།
མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ལ་གཞུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་ངེ་ལྟ་བ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སློབ་གཞུང་རྟོག་བཤད་
པའི་ཕྱིར།

གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པ་འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་བཀྱི་སྐབས་སུ་དྲུག་ཀྱི་གཞུང་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་བྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་༩༣༠༩།

འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་བྱུང་ན། རྣམ་མཁུན་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་
དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ལན་མཛད་པ་ལས་འོས་མི་འདུག་པ། དེ་ལྟར་ན་
གདམས་ངག་གི་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཞིང་བྱུང་བར་དུ་སངས་རྒྱལ་དགོན་
མཆོག་གི་འགྲེལ་བར། སངས་རྒྱལ་ལ་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་དག་མཆོན་ཉིད་
གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པར་མི་སྦྱོར་བས། དམིགས་
པར་བྱ་བ་དང་། དམིགས་པར་བྱེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཞེས་
རྣམ་མཁུན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་བཤད་ཅིང་། དམིགས་བྱ་ཡུལ་དང་།
དམིགས་བྱེད་རྣམ་མཁུན་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་བཤད་འདུག་པས་རྩི་ལྟར་
ལགས། ཞེས་ཁྱེད། །

མདོར་ན། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པ་འདི་
གངས་ཅན་གྱི་མཁས་བློ་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩི་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་
མཆོན་སོགས་ཀྱིས་བདེན་བྱུང་ཁས་ལེན་ཕྱིན་ཆད་ཏྲག་མཐར་ལྟར་བར་བཤད་ཅིང་།
རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་བས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་དབང་དུ་
ནི། །བགོགས་ལས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་ན་སངས་རྒྱལ་དོན་
དམ་པར་ཡོད་པ་རྩི་ལྟར་རིགས། ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འགྲེལ་བར་ཡང་། གཞི་ལམ་
རྣམ་པས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་གདམས་ངག་གི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་མི་

སྲིད་པར་བཤད་འདུག་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། བདེན་བྱུང་བཞེད་པ་
རྩི་ལྟར་རིགས་ལ། རྩི་རེད་མདའ་བ་འགོག་པའི་ཆེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་ཙམ་
པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འདས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་འདིར་ལྟ་
བའི་རིམ་པ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བ། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་གསུམ་བཤད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་ལ།
དེའི་གནད་ཀྱིས་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས་མང་བར་བཞེད་པ་རྣམས་མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་བ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས།
ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟུན་མོང་བ་ཙམ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་དང་།
སེམས་ཙམ་པས་གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་
དང་། བྱང་སེམས་དབྱུ་མ་པས་མཐའ་བཞིའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་གཙོ་བོར་
སྟོམ་པ་ཡིན་ལ། རྩི་རེད་མདའ་བ་མཐའ་བཞིའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བའི་བདེན་སྟོང་གཙོ་
བོར་སྟོམ་པར་མཇད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་གཙོ་བོར་མི་སྟོམ་པས། སེམས་ཙམ་པའི་ལྟ་བ་
ལས་མ་འཕགས་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །

ཡང་འདི་ལྟར་འབྲུལ་ཏེ། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
རྣམ་ཤེས་བདེན་པར་མ་བྱུང་བར་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྟང་བའི་རྣམ་པ་སེམས་སུ་
མི་བདེན་པ་ཙམ་སྟོམ་པ་རྣམ་བརྟུན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན། རེད་མདའ་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་བརྟུན་
པའི་ལྟ་བ་ལས་མ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལན་གནང་ན། རྣམ་བརྟུན་པས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །

ཡང་རྒྱུ་འདིར། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་
པ་ལ་སྒྱུར་བ་གནང་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་
པ་དང་། པར་བྱིན་པ་སྒྱི་བ་དང་། རྩི་ཀླུ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་
པའི་གཞུང་དུ་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར། གཞུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་
པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་དེ་ཡང་
བསལ་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་
ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀས་བྱུང་མོང་དུ་ཁས་
ལེན་པས་འདོད་ཚུལ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རྩི་ཀླུ་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཡེ་
ཤེས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོས་མཆོན་གཉིས་པར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་
པ་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་
དབུ་མ་པ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་ཅན་དག་གིས་ངེས་པར་བྱས་ནས། དེར་ལྟ་བ་བརྒྱུག་པའི་
བྱིར། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་
མིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྲུ་མ་བཞིན་
ནོ། །གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲངས་པའི་བདེན་པ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་འཁྲུལ་ཆབས་ཆེ་བ་མེད་པའི་བྱིར། མེད་པ་ལ་ཡོད་
པར་འཛིན་པས་སོ། །སྙམ་དུ་རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་པས་སོ། །ཞེས་ཡ་མ་ཆབ་

ཅིག་བྱང་བ་ལ། ཇི་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་
དགག་པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་བ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་ཅན་དག་
སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དབུ་མ་བ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་ཅན་དེ་སྤྱི་ཡོད་ཞེས་ལྟོལ། །

དགེ་ལྷན་པ་ལ་སོགས་པ། རྒྱ་བ་གཤམ་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུང་བ་ཡིན་ན། ཁོ་པོ་ཅག་གི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་
མི་ལམ་དུ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་དགག་
པའི་བདེན་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པར་ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལ་འདོད་དེ། ཁོ་པོ་ཅག་གི་
ལྷགས་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གང་གི་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཡང་དག་པར་བྱུང་བའི་ཚོས་ཁས་
མི་ལེན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་ལྟར་སྤྱི་བའི་དབུ་མ་བ་བྱིས་པའི་སྒྲོ་ཅན་དེ་སྤྱི་ཡོད་གཤམ་
ཏེ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྒྱན་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་
ཅམ་རྣམ་བརྒྱན་པས། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་དགག་ཏུ་ག་ལ་འདོད་ཅིང་། དེ་
འདྲའི་མེད་དགག་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཀྱང་ག་ལ་སྤྱི་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་
ཁས་ལེན་མཁན་གཏན་མི་སྲིད་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་སོགས་རྣམས་
འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་བ་ལ་སྒྱུར་བ་ཡང་ག་ལ་རིགས། ཞེས་ལྟ།

ཡང་ཇི་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། སྒྲོ་པོ་དང་དེའི་སྒྲོ་དག་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བརྟན་པའི་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་འདི་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབབས་ཀྱས་སམ་མི་རྒྱས།
དང་པོ་ལྟར་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་འདི་སེམས་
ཅམ་རྣམ་བདེན་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྒྱུར་བ་དང་། དེའི་གོང་དུ་རྣམ་བརྒྱན་པའི་ལྟ་བ་གཏན་

ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་འགལ་
གལ་ཏེ་མི་རྒྱས་ན། སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་
རིགས་པ་རྣམ་དག་ཅིག་མེད་པར་འབྱུང་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ། དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་
བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པ་འདིས་རྣམ་འབྱོར་སྦྱོར་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན་གྱི་རིགས་པ་ལོ། །དེས་ན་སེམས་ཅམ་རྣམ་བཤེན་བརྟུན་གཉིས་
བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལྟ་བུ་མི་འགལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ། རྣམ་བཤེན་རྣམ་བརྟུན་གཉིས་ཀའི་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་
བོའི་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤེན་བརྟུན་གཉིས་ལ་བྱུང་
མཐའི་བྱེད་པར་མི་འདྲ་བ་ནི་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུགས་ལ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས།
བཤེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བློང་
གི་རིག་པ། མྱོམ་བློང་གི་རྣམ་འབྱོར། བསྟོམས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ནི།^༡ དེ་ལ་
སྟེ་བ་དང་འཛིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།^༢ བདག་མེད་

༡ བརྟུན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། མྱོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༡༥།

༢ བརྟུན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། མྱོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༡༥།

དོ་སྙམ་དུ་སྒྲོམ་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།^੧ བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
ཡོངས་སུ་བོར་ནས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། རྗེས་སློབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་
ཡང་ཁར་ལ་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་དང་། རྗེས་སློབ་
ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་རིམ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་། བསམ་བློང་གི་རིག་པ། སྒྲོམ་བློང་གི་
རྣམ་འབྱོར། བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི།^੨ སྒྲོན་པོ་དང་དེའི་སྒྲོ་དག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།^੩ འདི་ནི་སེམས་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ནི་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི།^੪ འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་ཙན་གྱི་སེམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་ཏེ། ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་རྗེས་སློབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་
རིམ་པ་ནི།^੫ གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་
པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསམ་ལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །སྙམ་དུ་ངེས་
པར་བྱས་ནས་ཞེས་པས་འཆད། འདིའི་དོན་ནི། གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་མེད་ན།
གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་དུ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་ཡང་མེད་དོ། །སྙམ་དུ་
རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ངེས་པར་སེམས་པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད།

੧ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་པོ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༡༩།

੨ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་པོ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༢༠།

੩ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་པོ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༢༡།

੪ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་པོ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༢༢།

੫ བསྟན་འཕྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་པོ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦་༢༣།

གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྲུལ་བར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་
བསལ་ཏེ། གཟུང་འཛིན་རྩིས་གཞན་གྱིས་སྤྲོང་བའི་སྤྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
ནོ། །སྤམ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་ལ། བསམ་བླུང་གི་རིག་པ། སྒོམ་བླུང་གི་རྣལ་འབྱོར།
བསྒྲོམས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།^༡ དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྲུང་བ་
ཡིན་པའི་བྱེད་སྒྲུམ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།^༢
ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་དུ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བཏགས་
པའི་རྩོམ་བྱེད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་སྤམ་དུ་བསྒྲོམས་པས། ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།^༣
བསྒྲོམས་པའི་སྟོབས་བྱུང་པ་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ཞོར་བྱ་དང་དཔུལ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་
བཞིན་དུ། འབྲུལ་བའི་མཆོད་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ། སྒྲུམ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་
བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་
སྦྱེས་ན་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་རོ། །ཞེས་པས་འཆད་
ཅིང་། དེས་རྩིས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན། འོ་ན་སྒྲུམ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྟོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་
ལྟར་ཡང་དག་པར་སྦྱེས་ན་ཞེས་པས་སྒྲུམ་མ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བ་ཞེས་པའི་དོན་
གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ལ་མཁས་པ་མང་པོ་འདི་སྐད་གསུང་སྟེ། གཞུང་འདིས་

༡ བསྒྲོམ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༦།

༢ བསྒྲོམ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༧།

༣ བསྒྲོམ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥་༨།

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་གསུངས་པས་མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་བསྟན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོ་སྐྱེ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའི་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་ལོའི་སྤྱིང་ཡིག་བདུད་རྩིའི་ཐིག་ལེ་ལས། སྐྱེ་མ་རིགས་གྲུབ་པའི་དབུ་མ་བ་ཞེས་པའི་སྤོངས་པ་ངོ་མཆར་སྤྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ནོར་བར་བཤད་ཅིང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མར་སྤང་བར་འདོད་པ་ལ་ནི་དབུ་མ་པའི་བྱི་ཅམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་ཕྱིས་ཀྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་ངོ། །

འོ་ན་ལུང་དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བ་ལྟར། འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི། སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྤང་ཚུལ་ཡོད་པ་ལུང་དེའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འབྲེལ་ཆེན་དང་། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་བདེན་སྟོང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་རིགས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་འཕུན་ཆེན་མོར། དེ་བས་ན་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་ནི། སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་པའི་སྟོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོས་པ་དང་།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཕུན་ཆེན་པོ། ༡༩༡༤

བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་དག་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པར་གྲུས་པ་དང་། རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། དུས་རིང་པོའི་ཁྱད་པར་
ཅན་ཀྱི་སྒོམ་པས་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དང་བྲལ་ཞིང་། སྲིད་པ་རྩི་སྲིད་
བར་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པར་བྱེད་
དོ། །དེ་ཉིད་ནི་གཉེན་པོའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་རྣམ་པར་
འཛོག་པར་བྱེད་པ་མངོན་པར་བརྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ནི། དེའི་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་
ཡིན་གྱི། གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་གྲུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩེས་སུ་སྦྱེས་པ། ཞེས་པའི་མདོ་དོན་འཆད་པའི་ཆོ།
བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པའི་རྩེས་སུ་སྦྱེས་པས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྩེས་སུ་སྦྱེས་སོ། །ཞེས་བྲུ་བ་ལ་
སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་། མཉམ་གཞག་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་
གཞག་གསུངས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས་ཀྱང་།^༡ རྣམ་པར་
ཤེས་པ་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིའི་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུ་ནི་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྒྲུབ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་
འཆད་རིགས་ཏེ། ཞོང་དུ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྤང་པོས་སྒྲུབ་པའི་སྤང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་ར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣།

བར་བྱས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གཉེན་པོ་བརྟུན་པས་སྤང་བྱ་བརྟུན་པ་སྤོང་ཚུལ་
གསུངས་པ་དང་གནད་གཅིག་པས་མཉམ་གཞག་རང་ཉིད་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་
བར་འཆད་དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་འདིས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་
མཉམ་གཞག་སྤང་བཅས་སུ་བསྟན་ཅིང་། གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་དང་། དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་ལ་ནང་འགལ་འབྱུང་སྟེ། སློབ་པ་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
སྤོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་སྤོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་
སྤང་ཚུལ་ཞིག་^༡ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་
མཉམ་གཞག་ལ་མི་སྤང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སློབ་པ་^༢འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་དེས་གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་བའི་སྤོངས་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་དེ་བདེན་སྤོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ལ་གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་སྤོང་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྤང་།
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
གཞུང་འདིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་མ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། ཞལ་བཞེས་ལ་སོང་།

ཡང་སློབ་དཔོན་སེལྷེ་བཟང་པོའི་ལུགས་འདི་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཞི་མ་
བྱུང་བ་དང་། དོན་དམ་པ་བདེན་བྱུང་བ་བཞེད་པ་རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་མཐར་ཐུང་བ་

༡ གཅེན་པོ་ཞིག་། ༡༥༩ན་ཅིག་། ༡༥༩པོ་ཞིག་།

༢ གཅེན་པོ་ཞིག་ཆེན་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ ༡༥༩ན་པོ་ཞིག་ཆེན་སློབ་པ་འཕགས་པའི་ ༡༥༩པོ་ཞིག་ཆེན་འཕགས་པའི་

ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཕུན་ལས།^༡ དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་
གྱིས་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྩི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་མཁུན་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་འདི་ཉིད་ནི་སྤྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་
སྤང་བ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་
སོ་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ལས་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་པར་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྤྱོ་མ་
ལ་སྤྱོ་མ་བྱེད་པ་བཞེན་དུ་གྲགས་པ་ཙམ་དང་། བདེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རྩི་ལྟ་བུ་
བཞེན་དུ་ཤེས་པའི་བྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པར་མི་
བྱེད་དེ། དེ་བས་ན་དེ་ལ་རྣམ་འབྱོར་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་
སོ་སྤྱོ་བོའི་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་སྤྱོ་མ་མཁན་ལ་རྩི་ལྟ་བུ་ཤིང་རྟོགས་དུ་སྤང་ཡང་རྩི་
ཤིང་རྟོགས་དུ་མི་འཛིན་པ་བཞེན་དུ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྤྱོ་བོའི་རྣམ་འབྱོར་
པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་སྤང་ཡང་། བདེན་པར་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པས།
དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་རྩི་ལྟ་བུ་རིགས་ལགས་ཤིང་། ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པ་མེད་ན་འབྲེལ་ཆེན་དངས་མ་ཐག་པ་དང་འགལ་བས་རྩི་ལྟ་བུ་ལགས།

གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་སྟོང་འཕུན་ལས། དེས་ན་དེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་འགལ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་
བར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་བརྩམ་པ་དང་དཔྱད་པ་ལོང་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་བར་
རྒྱུན་མ་ཆང་བའམ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་མ་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འཕགས་པའི་མཉམ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། ཤེས་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱུད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན། ༡༩༡/༥/༡༡།

གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པ་དང་། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཆད་ལྷ་སྒྲོམ་དུ་མི་རུང་
བར་གསལ་བར་གསུངས་འདུག་ལགས།

ཡང་ཟླ་ཀླ་པའི་སྤྱི་ལྟར། གཞན་མིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། དེ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་
སྟོང་པ་ལ་མཛད་འདུག་ནའང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཞན་སྟོང་ལ་མ་
བཤད་ཅིང་རང་སྟོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རོ་བོ་
ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
རབ་འབྱོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་ཁིང་མི་འགལ་བ་ལ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས།^༡ གཞན་མ་ཡིན་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་ཞེས་བྲ་བ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དེ་
བཞིན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བར་གྱུར་པའོ། །ཞེས་གཞན་མ་ཡིན་
པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་གོ་དོན་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སེལྷེ་བཟང་པོའི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་དགོངས་པ་གཏན་མ་
ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་འཐུན་ཆེན་མོར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པར་ཁས་སྐྱེངས་པ་ལ་པ་རོལ་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
བརྟེན་ནས་མ་རིག་པ་མི་ལྡོག་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༡༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ༡༩༩༥་ལ།

ཅོད་པ་བཀོད་ནས། དེ་ལ་བྱུང་བ་མེད་ཀྱི་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཚྭ་འབྲེལ་
ཆེན་ལས།^༡ གལ་ཏེ་བྱིད་ཅག་གི་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཀུན་
རྫོབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལས་མ་རིག་པའི་རོ་མོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་སྦྱེས་པ་མེད་
པ་ན་མ་རིག་པ་ཇི་ལྟར་ལྟོག། །རི་སྲིད་དུ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡང་གྲོལ་
བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་འབྲེལ་བ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟར་
མ་རིག་པ་ནི་ཉལ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ལས་བསྒྲོག་པ་ཆད་མས་མི་གཞོད་པའི་ཆོས་རྟོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་
དག་གི་ནམ་པར་གཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅན་ནི།
ཤིན་ཏུ་གཞགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། འགལ་བའི་ཆོས་
སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟར་བཏོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ལྟོག་པས་ན་གང་གི་དེ་མ་སྤངས་པས་ཐར་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་རྒྱ་
མཆོན་ཅན་གྱི། མ་རིག་པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདི་ནི་གྱི་ནམོ། ཞེས་
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཡིན་པ་གསལ་བར་བཀག་ནས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་
ཀུན་པའི་རྒྱུར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཤད་འདུག་པ་
དོན་ལ་དགོངས་པ་མིན་ལས་ཆེ།

ཆོས་རྗེ་ཤུག་མཆོག་པ་སྦྱིར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་
བྱུང་དང་། བྱད་པར་དུ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ལ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་ལེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་ཚྭ་འབྲེལ་ཆེན། ༡༩་ལ་མ།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཚེས་སུ་བེ་བ་འདི་ལྷ་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་མཛད་པའི་
དབུ་མ་རྒྱུན་གྱི་དགོངས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུ་ལྟེང་རིགས་
སམ་མི་རིགས། ཞེས་ལྷ། འདི་ལ་ལུགས་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མཛད་པ་པོ་ན་ལེ། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུ་བ་བརྒྱད་པ་དང་བཅས་པ། ཤིང་རྟའི་སྐོལ་གཉིས་
ཀ་ནས་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱུན་དང་། རོ་བོས་མཛད་པའི་ཚོས་གྱི་དབྱིངས་སུ་
ལྟ་བའི་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ལས། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སྤྱ། རིག་པའི་སྐབ་སྤྱོགས་
འབྱུ་བྱེད་པ། དེ་དག་དེ་སྤྱིར་རི་བཞིན་དོན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཐོབ་པོ། ཞེས་འབྱུང་
ལ། ཚུལ་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དང་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའོ། ཞེས་ཟེར་བ་
སྤྱོད་བྱེད་དུ་གཏན་མི་འབྲེ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། བསྟན་དུ་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་
ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་
པོ་འདི་ཉམས་སུ་སྤངས་པས་ཐར་པ་འཛོལ། ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་སྤྱོད་ལ་བཞེད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་། སྤྱོད་
དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་འདིའི་སྐབས་གྱི། ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་དམ་མི་

བཞེད། བཞེད་ན་བྱེད་རང་ལ་འཁོར་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་བཞེད་པར་ཐལ། དེ་འདིའི་སྐྱབས་
ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲབ་ཁས་སྦངས། འདོད་ན།
དེས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པར་ཐལ། དེས་སྐྱབས་
འདིའི་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྲབ་ཁས་སྦངས།
འདོད་ན། དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་གཟུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་མདོག་ཅན་
པས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འགལ་འདྲའི་ཕྱང་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་འདུག་པས། རང་གི་
བྱུང་མཐའི་སྦྱོན་དུ་དགོངས་པར་མཛོད་ལ། ཕྱིན་ཆད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ལ་རང་གང་འདོད་ཀྱི་བཤད་པ་མ་བྱེད་ཅིག །

རྩོམ་པ་པོ་ལྟོ་མཆོག་གིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་
ཐེར་བ་ཆ་མེད་པའི་རྒྱུ་གཏམ་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་ལྟོ་མཆོག་གིས་བམ་རིན་པོ་ཆེར་ལྟ་བུའི་
སྦྱུ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པའི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེས་སྐྱབས་མི་ཆོས་ན་རྩོམ་པ་པོ་ལྟོ་མཆོག་གིས་
གང་གིས་རྟོགས་ཤིང་། །སྦྱ་སྦྱབ་སྦྱོབ་མ་སྦྱ་བྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་
ངག་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་པ་འདི། དབུ་སྤྲུམ་མགོར་ཞོག་
ལ། རྩོམ་པ་པོ་ལྟོ་མཆོག་གིས་པ་པོ་བས་མཛོད།

ཡང་འདི་བསྐྱར་ནས་ཞུ་དགོས་ཏེ། རྩོམ་པ་པོ་ལྟོ་མཆོག་གིས་བྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོག་གིས།
གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེས། ཡོད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལམ་མ་

ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཁྱོད་དོན་དམ་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མེད་པའི་མཐར་ལྷུང་པར་
འགྱུར། ཞེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་དོན་དམ་པར་མེད་པས་མེད་པར་མི་འདོད་དེ། ཁོ་ན་རྩེ་
ལྷར་འདོད་ཅེ་ན། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོང་ཉུ་རྩེ་ལྷར་གནས་པ་དེ་ལྷར་འདོད་དེ། ཀུན་
རྫོང་ཉུ་རྩེ་ཆད་པའི་མཐའ་ལས་གྲོལ། དོན་དམ་པར་ནི་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པས་
མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དབྱ་མའི་ལམ། ཞེས་པ་འདི་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྩ་
བའི་སྒྲ་མའི་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་ནོར་བར་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་
མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡང་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མ་འཛོག་ཅིག །

དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་ལས། སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལྷ་བ་མཐོ་བ་
སོགས་བཤད་དེ།^༡ ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱིས། པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྒྲོས་བྲལ་ལས། །སྒྲག་
པའི་ལྷ་བ་ཡོད་ལྟར་ན། །ལྷ་དེ་སྒྲོས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་
དང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ལྷ་བ་མཐོ་དཔའི་བྱེད་པར་མེད་པར་གསུངས་པ་འགགས་པ་
དང་།^༢ ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་གྱིས། ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་པལ་ཆེར་མཐུན། །སྒྲན་ཀྱི་དབྱེ་
བས་བཟང་ངན་འབྱེད། །དེ་བཞིན་སྟོང་ཉིད་པལ་ཆེར་མཐུན། །འབྲས་བུ་བཟང་ངན་
ཐབས་ཀྱིས་འབྱེད། །ཞེས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
གསུངས་པ་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་ཆོས་
རྩེ་ས་པཎ་གྱི་ལུགས་རྣམ་པར་དག་པ་བཀག་པ་སོགས་མི་རིགས་པ་མང་དུ་ཡོད་
ནའང་། དེ་ཞིག་བཞག །

༡ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༦། མེས་པོའི་བྲལ་བཞག །ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་ སྒྲོས་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༥༩་༡༢།

༢ ས་སྐྱ་གོང་མ་རྣམས་ལྷའི་གསུང་འབྲས་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༦། མེས་པོའི་བྲལ་བཞག །ཆོས་རྩེ་ས་པཎ་ སྒྲོས་གསུམ་རབ་དབྱེ། ༦༩་༣།

ཆོས་རྩི་གསེར་མདོག་ཅན་པ་དང་། ཀམ་པ་གཉིས་ལ་བྱན་མོང་དུ་རྩི་བ་འདི་
ལྷ་སྟེ། དབྱ་མ་རྒྱན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནམ་མིན། མཁན་
ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། གལ་ཏེ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་
ན། སྒོ་བ་དཔོན་ཀླ་སྤྲ་ལ་ལྷི་ལ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་
མཇུག་པའི་སྒོ་མ་རིམ་གསུམ་དང་དབྱ་མ་སྦྲང་བ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བའི་
བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱ་མ་སྦྲང་བ་
ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆེད་བཞེད་པའི་དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱ་མ་སྦྲང་བར། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
བདེན་བྱུང་ཏུ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབྱ་མ་སྦྲང་བ་དང་སྒོ་མ་
རིམ་གསུམ་དུ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཤད་པའི་ཆོག་
རི་ལྟར་ཡོད་སྟོན་པ་གནང་དགོས། གལ་ཏེ་དབྱ་མ་རྒྱན་དང་དབྱ་མ་སྦྲང་བ་སོགས་ངོ་
བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ན། འོ་ན། དབྱ་མ་རྒྱན་
ལས།^༡ བདག་དང་གཞན་སྦྱེའི་དངོས་འདི་དག །ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། །དུ་
མའི་རང་བཞིན་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །བདེན་པར་མེད་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། །ཞེས་
པའི་གཞུང་འདིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྦྲ་བའི་ལྟ་བ་བསྟན་ཀྱི། དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་
གཏན་མི་འཆད་པར་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གཞུང་གང་གིས་
དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བསྟན། ཞེས་ཞུ།

གཞན་ཡང་། ཞི་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཡང་དག་པར་བྱུང་བའི་ཆོས་བཞེད་དམ་མི་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ས། ༤༥། དབྱ་མ་ས། སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་མཆོ། དབྱ་མ་རྒྱན། ༡༩༡་༣།

བཞེད། བཞེད་ན། གཞུང་བློན་མ་ཐག་པར། ཡང་དག་པར་ནི་གཅིག་པ་དང་། ཁྱེད་པོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྤང་བར།^༡ དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་། དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འཇུག་པའི་སྒྲོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱའོ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ། མི་བཞེད་ན་ནི་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་བྱུང་ཏུ་བཞེད་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་དབུ་མ་རྒྱུ་སོགས་འོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ཡིན་པས། སྐྱེ་མི་བཞེད་དུ་མི་བཞེད་དོ། ཞེ་ན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་གང་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་དེའི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་འབྲེལ་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་ཁས་ལེན་བྱུང་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་རིགས་ཆོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན། ཞི་འཚོ་དང་ཀ་སྤྱ་ལ་ཤི་ལས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱུ་དང་དབུ་མ་སྤང་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སོང་།

ཆོས་ཐམས་ཅད་འོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་རྒྱུ་ཕྱེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། སྤང་བོ་རྣམ་དབྱེད་སྤྱོད་པ་ཉིད། རྩ་ཤིང་བཞེད་དུ་སྤྱོད་པོ་མེད། རྣམ་པ་ཀུན་ཀྱི་མཆོག་ལྡན་པའི། སྤྱོད་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། ཞེས་པས་འཁོར་ལོ་བར་པ་ནས་བཤད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་མེད་དགག་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཅེས་པ་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་མ། ༤༩། དབུ་མ་སྤྱོད་པའི་སྐྱབ་དགོངས་པ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྤང་བ། ༡༣༩་་་༡༩།

དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །འབྲེལ་བར་
ཕྱང་པོ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་རིང་དུ་བྱས་པ།
ཞེས་གསུངས་པས། ཕྱང་པོ་ལ་རིགས་པས་དབྱེད་ནས་མ་རྟེན་པ་ན་ཅང་མེད་དུ་
འཛིན་པ་ཆད་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། འཁོར་ལོ་བར་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་ཉིད་
ཆད་སྟོང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་
མོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ནི་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དེ། ཕྱང་འདིས་གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
ཕྱང་པོ་རྣམ་དབྱེད་སྟོང་པ་ཉིད། །ཚུ་ཤིང་བཞིན་དུ་སྟོང་པོ་མེད། །ཅེས་དོན་དམ་དཔྱད་
བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་མ་རྟེན་པའམ།
བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་མེད་པའི་མེད་དགག་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར།

ཕྱང་འདིའི་དོན་འདི་ལྟར་འཆད་དགོས་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་ལས།^༡ དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ། མ་
བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཚུ་ཤིང་གི་ཕྱང་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བྱི་དང་ནང་ན་སྟོང་པོ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ངེས་པར་
རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་པའི་སྟོབས་རྫོགས་པ་ན། འགའ་ཞིག་ལ་ནོར་བུ་དང་། དཔུལ་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར། འབྲེལ་བའི་མཆོན་མ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བཅུ་པས། ༡༡ ཤེས་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན། ༡༩་པ་༥༡

རང་ཉིད་ཆོད་མར་གྱུར་བ་ཡང་དག་པའི་དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་འཛིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆེ། ཟུ་ཤིང་གི་ཕུང་པོ་བཞེན་དུ་སྟོང་པོ་
མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འདི་ནི་མེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །

དེས་ན་ཕུང་འདིས་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་འདིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ན།
མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། འོ་ན། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྡན་
པའི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་དོན།
ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འདུས་པའི་སྐབས་
སྟུ། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཀུན་རྗེ་བསྐྱུ་མའི་སྐྱེ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། དུས་འཁོར་བ་རྣམས་
གྱིས་སྟོང་གཟུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། གཟུགས་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་མི་འདོད་པ་བཞེན་དང་། འདུས་པར་སྟོང་པ་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་།
སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པ་བཞེན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རྣམ་ཀུན་མཆོག་
ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ། སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོན་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་འཛོག་དགོས་པས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཕུང་འདིས་སྟོན་ཞེས་འཆད་དགོས་ན། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབས་སྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པར་ཁས་ལེན་པར་

ཐལ། དེས་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཀུན་མཆོག་
ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཆད་རིགས། དེས་དགག་བྱ་
བདེན་གྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དུ་
ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲི་བས་སྟོང་ཉིད་ལ་མེད་དགག་
གིས་ཁྲབ་པ་ཁས་ལེན་པར་རང་གཞན་ཀུན་མཐུན་པར་རི་ལྟར་འདོད་བྱས།

རྟགས་དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
འཇུག་པའི་མདོ་བྲངས་ནས། རྣམ་ཀུན་མཆོག་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་དང་། དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་
ཡིན་ན། དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ།
དངོས་པོ་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་གཉིད་ལོག་པའི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་གང་
ཞིག །དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལྟར་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་
ཏོ། །ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས།
གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཉམས་སོ། །

ཁ་ཅིག །ལྟགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་

བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བཞི་ཀུན་
རྫོང་སྐྱུ་ལུས། རོན་དམ་འོད་གསལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
རྟོགས་པ་ནི། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་མ་བརྟེན་
པར། ད་ལྟ་ལམ་རིམ་པ་ལྷ་ལ་གོ་བ་རགས་པ་ཆགས་པ་ཅམ་ཡང་དགའ་ན། རོན་རི་
ལྷ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་ལྷ་ཅི་སྟོས་འདུག །

དེས་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཞེས་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་འདོག་གི། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་འདོག་པ་ག་ལ་
ཡིན། ཡང་རྗེ་ཀམ་པའི་ལྷ་ཀླུ། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་རོན་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བོ་ཀུན་བཏུས་
ལས།^༡ གཟུང་དང་འདྲིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། །རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་རོན་དུ་ཡོད། །སྒོ་
མཆོའི་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་གཞུང་དུ་བསྐྱབས། །ཞེས་པ་ཡང་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པ་འཆད་བྱེད་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བརྟན་པ་དང་མ་བྱུན་པ་དང་། གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའི་རོན་ཡིན་གསུངས།
གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རོན་དམ་པར་ཡོད་པ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
གསུམ་པའི་རོན་དུ་མཇེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གསུམ་པའམ།
ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་གཟུང་བ་མེད་ན་འདྲིན་པ་མེད་དོ་སྟེ་
དུ་ངེས་པར་སེམས་པས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་གཟུང་འདྲིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུངས། ༥༧། དབྱ་མ་ཆ། འཕགས་པ་ལྷ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བོ་ཀུན་ལས་བཏུས། ༤༤༣༡༥།

རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་འདི་རྣམས་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་
མ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམས་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པས་གཞུང་
འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་ཡུང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་ཞལ་གྱིས་བཞེས།

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅམ་པས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་
དམ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དམ་མི་འདོད། གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན། སྤར་བཤད་པ་རྣམས་
འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར། གལ་ཏེ་སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་པར་ཐལ། དེས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པར་
ཐལ། དེས་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྣང་པའི་རང་སྣང་དུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། གསེར་མདོག་ཅན་པས་^༡ གཞུང་དང་
འཛིན་པ་ལས་གྲོལ་བའི། རྣམ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་དུ་ཡོད། ཁྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་
རྣམ་ཤེས་ལ་མི་འཆད། ཡེ་ཤེས་ལ་འཆད་རྒྱ་ཡིན་པས། ཆོག་རྒྱུང་དང་པོས་དབུ་མ་
ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པ། རང་མི་འདོད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
གཞུང་བཅོས་པའོ། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་མི་འགལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
འདི་ལ་གསེར་མདོག་ཅན་པ་ན་རེ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པའི་བསྐྱེད་
པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཞུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་སློབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་
དང་བྲལ་བའི་དབང་གིས་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

༡ གཡུ་པ་ཉ་ཅན་པས། ༡༩༩༩་ལོ་ནས་༡༩༩༩་ལོ་ཅན་པས།

དོན་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ཞིང། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ལ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། སྐྱ་འབྲུལ་པ་
 བ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོས་ཉིད་འདས། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་
 བ། ཞེས་དང། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན། ཞེས་དང། སྐུ་ཅུ་
 པའི་རབ་བྱེད་ལས།¹ བདག་དང་ཚོས་སྐྱ་ཉེར་འདོགས་པ། །སྤྲ་ཚོགས་དག་ནི་གང་
 བྱུང་བ། །དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྱུར། །ཅེས་པས་རྣམ་ཤེས་ངོས་གཟུང་ཞིང། ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། ²གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་འཛིན་མེད། །དེ་ནི་སེམས་མེད་མི་དམིགས་
 བ། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས། །གནས་ཀྱང་གཞན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །གནས་
 ངན་ལེན་པ་སྤངས་པའོ། ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ངོས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དང། དབྱ་མ་ཆོག་
 གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དེ་ཡོད་པར་གང་གིས་དཔྱོད་པར་བྱེད།
 རྣམ་པར་ཤེས་པས་སམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་
 པར་རྟོགས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་
 མཚན་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མཚན་མ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་དགོས། དེས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དངོས་སོ་མ་ཡིན་ཞིང།
 དངོས་སོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བར་ངེ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། ཡེ་ཤེས་ནི་
 སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟན། ཞེས་ཟེར།

1 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 212 སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སྐུ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། 3་3

2 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 212 སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སྐུ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད། 6་9

རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་རྟོག་བཏགས་ཡིན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་མེད་ན། སངས་རྒྱུ་
ཀྱི་སར་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་གཏན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་སྟེ། མངོན་པ་གོང་ལོག་གཉིས་
ཀར། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཤད། དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
ལ་དེ་དང་མི་འཇུན་པའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། དབྱ་མ་ཆེན་པོའི་བསྟན་བཅས་དང་དེ་ཡང་ཐོགས་མེད་སྟེ་
མཆེད་གཉིས་ཀ་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འབྲེལ་བ་དོན་
གསལ་ལས།^༡ གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣམ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་
སྤྱད་པར་ཅན་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ་གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པས་གྱུར་པ། ཆོས་
སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྤང་དགོས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བསྟུ། ཞེས་
ཟེར་རོ། ཞེས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སར་སེམས་ཡོད་པར་གསལ་བར་བཤད་པས་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གྱུབ་པ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་འགལ་བ་འདི་
འདྲ་ནོར་བ་^༢ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་ངོ་
མཆར་ཆེ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩-༣༤།

༢ ག་༥༣་བ་ཉ་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། ༩༩༥་བ་༩་ནོར་བ། ༩༩༩༠༩་ནོར་བ།

བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ་ལས།^༡ སེམས་སྤྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན།
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་གསུང་རབ་སྟེ། འགྲོའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་མེད་ཞེས་
གྱིས་བཞེས་ཤིག །

འོ་ན་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་
བས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པའི་སྟོན་པ་ལུང་དུ་བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། ཡེ་ཤེས་
མ་འཁྲུལ་བས་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་བྱ་བ་པའི་སྟོན་པ་རྟགས་རུས་པ་ལུང་དེའི་
དོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་པའི་སྤྱོད་པ་ལས་འདས་པ་ལུང་དེའི་དོན་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རིགས་^༢ བས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་ཅོམ་གནས་ལུགས་སུ་མི་
འཛོག་། ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་སྤང་བ་དེ་ཉིད་གནས་ལུགས་སུ་འཛོག་ཅེས་པའི་དོན་
ཡིན། བྱང་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་དོན་གྱི་མདོའི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་དེ་གནས་ལུགས་
མཐར་ཐུག་ཡིན་པ་ནི། བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོན་དེས་དོན་ལ་རྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། གང་
ཟག་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྲགས་པ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་འདི་
འཐད་ཅེས་སྟེ་བར་མི་བུའི། གང་ཟག་དེའི་གསུང་ལ་རིགས་པས་བརྟགས་དབྱུང་བྱས་
ནས་འཐད་པར་ངེས་པ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༩ ཤེས་ཀྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ། ༤༣་༣།

༢ ག་ལ་༣་བ་ལ་རིག་པས་གཞོད། ༥་༤་༤་ན་ལ་རིག་པས་གཞོད། ༥་༥་༥་༥་རིག་པས་གཞོད།

ལ་རྟོན་པའི་དོན་ཡིན།

ཤེས་རབ་སྣང་པོ་ལྟ་བུར། གཞུགས་མེད་སྤྱི་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་དན་པ་ལྟ་
བུར་སྤང་བ་དང་། སྣང་པོ་མེད་ལ་སྣང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་
གནས། །ཞེས་སྤྱི་དན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་རྟོན་པའི་རྩིས་སུ་འབྱུག་པ་ནི།
ཆོག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་གསལ་གྱི་དོན་
ཡང་། སྤང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡོད་
པར་མི་འཛོག་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ལ་དམིགས་པ་
ཡིན་ལ། སྤྱི་དན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོད་མ་ཞི་བའི་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཙོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་འདས་དོན་དམ་
བདེན་པར་ཡོད་པར་མི་དཔྱད་དེ། དེ་ནི་གཉིས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པའི་དོན་ཡང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། གཉིས་སྤང་སྤྱོད་ཆོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། གཞུང་འཛིན་
རྩིས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུ་སྤྱོད་ཀྱིས་པའི་འཛིན་ཉེན་ལས་འདས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པ་གནས་སྐྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ཡང་། བདག་དང་ཆོས་སུ་ཉར་འདོགས་པ། །ཞེས་པའི་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་བའི་
དོན་འཆད་རྒྱ་ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་སོ་གང་རུང་ཡིན་

༡ ག་ལེན་ན་སྤང་ངན། ཏ་ལེན་ན་སྤང་ངན། ད་ལེན་ན་སྤང་ངན།

༢ ག་ལེན་ན་ཡིན་པའི། ཏ་ལེན་ན་མིན་པའི། ད་ལེན་ན་འོ་ཡིན་པའི།

དགོས་པར་འགྱུར་རོ། དེས་ན་དབུ་མ་རྒྱན་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་བསྟན་བཅོས་
མ་ཡིན་ན། ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟོག་ནས་སྟ། །རིག་པའི་སྤྲོ་བ་སྤྲོ་གས་འདྲུ་ཁྱེད་
པ། །ཞེས་པའི་སྤྲོ་བས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ཚུལ་མ་ཆང་བར་འགྱུར་ཞིང་།
དབུ་མ་སྤྲོ་བ་དང་སྤྲོ་བ་རིམ་སོགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་
བའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་བས། དབུ་མ་རྒྱན་རོ་བོ་
ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་གཞུང་དུ་བཞེད་དགོས་ཤིང་། བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་
སྤྲོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སྤྲོ་བ་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དབུ་མ་ཆེན་པོར་
བཞེད་པ་དང་འགལ་ཏེ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྤྱོད་མེད་ཅེས་པའི་སྤྲོ་བས་ཀྱི་བརྒྱད་སྤྲོད་
འགྲེལ་ཆེན་དུ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་སྤྲོད་ཉིད་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་ཐབ་ཅིང་། གོང་དུ་ལུང་བྲངས་པར་ལྟར། རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་ཆེ། བདེན་གྲུབ་གཏན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བརྒྱད་སྤྲོད་འགྲེལ་ཆེན་དང་། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གཉིས་ཀར་སྤྲོ་བ་
དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་འཆད་པའི་ཆེ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་
བཤད་ཀྱི། གཞན་སྤྲོད་རང་ལུགས་སུ་གཏན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རྗེ་ཀམ་པ་
དང་། ཆོས་རྗེ་གསེར་མདོག་ཅན་པས། རྣམ་པར་མེད་ལྟ་བ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པར་
བྱ་བ། ཅི་ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྤྱེས་ན། ཞེས་པས་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་འདིས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་
མཉམ་གཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཐྱོད་བྱར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་བ་འགྲེལ་
ཡོད་པར་ཡེ་མ་གོ་སྟེ། རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བཞེད་ལ། རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

དངོས་ལུ་ལ་ཤེས་པ་གཅིག་ལས་འོས་མེད་སྟུང་དཔོངས་པར་འདུག་ནའང་། མོ་
མོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་རྣམས་འབྱོར་པ་མོ་མོ་རང་རིག་པར་བྱ་བའི་ཡེ་ཤེས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་འགྲོ་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་འཛིན་རྣམས་ཁྱང་
པར་གསུམ་ལྡན་ལྟ་བུ་གཏན་མ་ཡིན་པས་འབྲེལ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ལེགས་
ལྡན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རྩེ་བྲག་སྤྲོ་བ་
སོགས་ཀྱིས། མཉམ་གཞག་མོ་མོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་རིག་
ཁས་མི་ལེན་པས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་མ་གོ་ལགས་ཏེ་རྩི་ལྟར་ལགས།

ལྟ་བའི་འཛིན་མཆོམས་གཙོ་ཆེ་བ་འདི་ལ་དབྱེད་ན། རྩོམ་པ་དང་། རྩི་ལྟར་
པ་དང་། ཆོས་རྩི་ལྟར་མཆོག་པ་རྣམས་ཞལ་འཆམ་པར་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་
ཀྱན་རྩོམ་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། ཀྱན་རྩོམ་བདེན་
པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་བྱུང་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་ཡིན་ཞིང་། དོན་དམ་
བདེན་པའི་མཆོན་གཞི་ཡང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་ལ་འདི་
མདོ་སྤེལ་དཔོངས་འབྲེལ་གྱི་དཔོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་པ་འདི་
རྣམས་མདོ་སྤེལ་དཔོངས་འབྲེལ་གྱི་དཔོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེལ་དཔོངས་
འབྲེལ་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་སྟོན་པའི་
ཆོག་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དཔོངས་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་གང་
གིས་བསྟན། ཞེས་ཞུས་ན་འདིས་བསྟན་ཞེས་པ་ཞིག་གནང་དགོས།

གཞན་ཡང་། དཔོངས་འབྲེལ་ལས། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོངས་བྱུང་དོན་དམ་

བདེན་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅུ་གི་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༡ གལ་ཏེ་འདྲ་བྱེད་གི་མཆན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་གི་བདག་མེད་པ་ཅུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅུ་ཉིད་རོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོས་བདག་རྣམ་པར་བཅད་ཅུ་གི་མེད་དགག་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་དག་ཅུ་སྐུའི་རྒྱས་པ་ལ་ཐུགས་རྟོག་རྒྱུ་བྱེད།

ཡང་དགོངས་འབྲེལ་གི་ལུང་འདིས། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྩོམ་གི་ཆོས་གིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་འདྲ་བྱེད་གི་ལུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདྲ་བྱེད་རྣམས་གི་བདག་མེད་པ་ཅུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅུ་ཉིད་རོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་འདྲ་བྱེད་དེ་འདྲས་བྱས་ལ་མི་བྱེད་ན་གཞན་ལ་འབྲུ་རྒྱུ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པ་དགོངས་འབྲེལ་གི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་གྲུབ་གི་དཔེ་འཆད་པའི་ཆེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༢ རོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་དེ་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་གི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅུ་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་རོན་དམ་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་ཆོས་བདག་མེད་པ་ཅུ་གིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དང་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩། མདོ་སྡེ་ཅ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༡༩༩༡
༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ས། ༩༩། མདོ་སྡེ་ཅ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༩༠༡༠༡

ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བུ་བྱ་སྟེ། ཞེས་ནས་མཁའ་ཐོག་ས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་
བཀག་ཙམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་དེ་ཡང་ཆོས་བདག་
བཀག་ཙམ་ཀྱི་མེད་དགག་དུ་བསྟན་འདུག་པ་འདི་ནམས་ལ་སྒྲིགས་བཤད་ཀྱི་འབྲུ་རེ་
ཙམ་བསྟན་པས་སྒྲོ་བ་ལྟ་བུ་བོར་གནས་པ་ནམས་མགུ་བར་མི་འགྱུར་བས་བསྟན་པ་
དཔང་བཞག་གི་འབྲུ་ཞིག་དགོས་པ་འདུག་པ་ནི་ལྟར་ལགས། ཡང་མདོ་བྲངས་མ་ཐག་
པ་ལས། རྣམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་དང་།
ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ནི་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བུར་ནི། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ལས་
ཆོས་བདག་མེད་པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཅིག་ལྟ་བུ་བྱ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བའི་དོན་གང་ཡིན། ཞེས་ཞུའོ།

གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་
གྲུབ་དང་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལགས་སམ། འཆད་
ཚུལ་གཞན་ཞིག་གནང་། དང་སོ་ལྟར་ན། རྣམ་མཁའ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་
ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ལྟར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སྟབས། ཁོ་བོ་ཅག་
ལྟར་ན། ཆོས་བདག་བཀག་ཙམ་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཁྲབ་བྱེད་
དུ་ཡོད་པ་ལ་འབྲུ་བསྟན་ཆོག་པས་ཡངས་པའི་སྒྲུབ་ཁམས་ཡིན་ལགས། དོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཐབ་མོ་མདོ་སྤེ་
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ནམས་ལ་དེ་བའདི་ཞུ་སྟེ། དགོངས་
འགྲེལ་དུ་གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་

གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་དམ་མ་བཤད། ཅེས་ཞུ།^༡ །

དང་པོ་ལྟར་ན། རོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པ། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བཞེད་པར་
འཆད་མི་རིགས་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས།
གཞན་དབང་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་གྲུབ་
ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ངོས་འཛིན་
པའི་ཆོ།^༢ རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་
བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ། ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་
དུ་མིང་དང་བརྟུང་རྣམ་པར་གཞག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་ངོས་བཟུང་།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ། ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གནས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆན་མ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་པས་
གཞན་དབང་ངོས་བཟུང་ནས། ཡོངས་གྲུབ་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ།
དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༣ རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཆན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་
མ་གྲུབ་ཅིང་། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཆོས་ལ་བདག་མ་
མཆིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་ཡོངས་
སུ་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ལགས་ཏེ། ཞེས་སྟོང་གཞི་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་

༡ ག་༥༩ན་པ་ཞེས་ཞུ། ༩༩༩ན་ཅེས་ཞུ། །ད་༣༠༣་༡༣་ཞེས་ཞུ།

༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩། མདོ་སྡེ་ཅ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༥༩་༩།

༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩། མདོ་སྡེ་ཅ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༥༩་༡༩།

བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་བྱུང་ཅེས་བརྗོད་པའི་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །

ལུང་དེའི་དོན་ལུང་དེ་བསྐྲགས་པ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་ན།
ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ཡུལ། ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆོན་མ་དེ་ཉིད་ཅེས་པས་གཞན་དབང་ཡོངས་བྱུང་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་བསྟན།
ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་པས་སྟོང་གཞི་
གཞན་དབང་དགག་བྱ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་བསྟན། རོ་བོ་ཉིད་ཁོ་
ནས་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ཞེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་གཞན་ཀྱི་རོ་བོ་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་
བྱེད་ཀྱི། དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་ཁོ་ནའི་རོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ལ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་
འཛོག་ཅེས་གསལ་བར་བསྟན་ནས། དོན་དམ་པ་གཞན་དབང་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་
རྗོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡོངས་བྱུང་ཏུ་འཛོག་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ཕྱོགས་
སྒྲ་ཡིན་པས། རོ་ནང་བ་དང་ཤུག་མཆོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལུང་འདི་ནམས་ལ་ཐུགས་
རྟོག་ཡེ་མ་བརྟག་པ་འདུག་ལགས། མདོར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་དེའི་དགོངས་
པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་མཁན་གངས་ཤིའི་ཁྱོད་འདིར་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་མ་གཏོགས་སུ་
ཡང་མ་བྱུང་འདུག་པ། རྗེ་ཀམ་པ་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་དང་ལྷན་པས་གང་གི་ལུགས་
ལེགས་བཤད་ཡིན་འདུག་གཟིགས་པ་ཞུ་ལགས། དེས་ན་དགོངས་འབྲེལ་ལས།¹
ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོན་ཡུལ་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
མཆོན་མ་དེ་ཉིད་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་ཅིང་། ཞེས་

1 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩ མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༥༩༥

ཡོངས་བྱུང་ལོ་ས་བཟུང་བ་དང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་། འདུ་
བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། རོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཐད་དང་པ་ཡིན་པར་གྱུར་ན། འདུ་
བྱེད་རྣམས་གྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཅམ་ཉིད་རོན་དམ་པའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་གྱིས་གཞན་དབང་
ཡོངས་བྱུང་གྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། སྟོང་ཚུལ་དགག་
བྱའི་ཀུན་བཏགས་གྱི་རོ་བོར་བྱུང་པའི་སྟོང་པ་ལ་གསུངས་འདུག་པས་རོན་དམ་
བདེན་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་ཡིན་ན། ཡོངས་བྱུང་ལོ་ས་འཛིན་པའི་ཆེ་བུར་ཅམ་བསྟན་དགོས་ནའང་། དེ་
འདྲའི་གཞན་སྟོང་སྟོན་པའི་ཆོག་དགོངས་འགྲེལ་ན་གཏན་མ་བཞུགས་པ་འདུག་པས།
གཞན་སྟོང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཀག་པ་མ་
གཏོགས་བསྐྱབས་པ་ཡེ་མི་འདུག་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ཞུའོ། །

དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གཞན་སྟོང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་གསུངས་ཏེ།
གཞན་དབང་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ལ། དེ་མ་
གཏོགས་པའི་གཞན་སྟོང་ནི་མ་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་གཞན་དབང་དགག་བྱའི་
ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་གཞན་སྟོང་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་རང་སྟོང་སྐྱབ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་གཞན་སྟོང་ཁས་ལྗངས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་གྱིས་གཞན་དབང་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གི་ལུགས་གྱི་དགག་བྱའི་ཀུན་བཏགས་གྱིས་སྟོང་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཁས་ལྗངས་པའི་བྱིར། གཞན་དབང་དང་ཀུན་བཏགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་བྱུང་གྱིས་སྟོང་པ་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་མདོ་སྡེ་

དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས། གཞན་དབང་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འབྲེལ་ལས།^༡ གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་
ཉིད་དང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡོད་ན་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་
རབ་ཏུ་ཞེས་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལ་གང་དག་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་།
ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་
བཏགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན། དེ་
དག་གིས་ནི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་འདེབས་^༢ བཤོ། །ཞེས་
ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་ཅིང་། རོ་བོ་ཉིད་ཐ་མ་གཉིས་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་ཡོད་མཉམ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་
འདེབས་སུ་འགྲོ་ཚུ་ལ་ནི། གཞན་དབང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་མེད་ན། གཞན་དབང་
མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གནས་གཞི་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་
མེད་དགོས་པས་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆར་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྲུར་ཞེས་
བཤོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཀུན་
བཏགས་མེད་པར་ལྟ་བུ་སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་
གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ་གཞན་དབང་རང་གི་རོ་བོ་བདེན་གྲུབ་གྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་
ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན། དགོངས་འབྲེལ་དང་བྱམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་ཀུན་
རྩི་བ་རང་སྟོང་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་སྟོང་དུ་འཆད་པ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོས་ལྡན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༤༩༡༩།

༢ གཤམ་པ་ན་པ་འདེབས་བཤོ། ༡༩་པ་༤་འདེབས་ཞེས་གསུངས་བཤོ། ༥་༣༡༡་༣་འདེབས་བཤོ།

ཏུ་བཞེད་པ་དང་ལག་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། དབྱས་མཐའ་ལས།^༡ ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀྱང་
རྟོག་ཡོད། །དེ་ལ་གཉིས་པོ་ཡོད་མ་ཡིན། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་འདི་ལ་ཡོད། །དེ་ལ་ཡང་ནི་
དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར་སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་རྟུན་གྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ལྷག་མའོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་རྟོག་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་པ་རྒྱུ་ལགས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་
རྟོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྟོན་མེད་
དོ་ཞེས་གསུང་ན། དེ་ལྟར་ན་ཆུ་འབྲོར་གྱི་སའི་སྐབས་སུ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་
གཉིས་ཀ་མིན། །ཞེས་སོགས་ལ་འབྲུ་མཛད་པའི་ཆེ། ཀྱང་བཏགས་དང་གཞན་དབང་
ཡོད་མིན་མེད་མིན་དུ་བཤད་པ་རྒྱུ་ལགས་ལགས།

གཞན་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་དང་། དུམས་ཆོས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་ལུགས་ལ།
དོན་དམ་བདེན་པ་གཞན་ཀྱང་རྫོབ་གྱི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་སྟོང་ཁོ་ན་གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པ། ལུང་འདིས་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་
འདིས་སྟོང་གཞི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀྱང་རྟོག་གི་སྟོང་དུ་གཟུང་འཛིན་རྩས་
གཞན་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར།^༢ རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་བྱ་
ཡང་རྩས་ཉིད་དུ་ཁ་ཅིག་སེམས་པ་དང་། གཞན་དག་ཤེས་བྱ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡང་ཀྱང་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྟུང་དུ་
སེམས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྲུལ་འདི་རྣམ་པ་གཉིས་དགག་པའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། སེམས་ཅམ་ཤི། རྒྱུ་ལགས་མགོན། དབྱས་མཐའ། ༤༠༥་༥།

༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༢། སེམས་ཅམ་ཤི། སྟོབ་དཔོན་སྟོབ་རྟུན་གྱིས་སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ༣༤༠་༡༡།

བཅུ་མ་སོ། །ཞེས་ཆུ་ལ་ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་འདུག་པ། སྒྲོ་བ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱི་བཞེད་པ་ལ་ཆུ་ལ་ཞེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་དོན་དམ་
དུ་ཡོད་པར་འགྲུར་བས། གཞན་དབང་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ཞིང་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཟུང་འཛིན་
གཉིས་མེད་ཀྱི་ཆུ་ལ་ཞེས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་དང་འགལ།

གཞན་ཡང་ཆུ་ལ་བཤད་རིག་པར། གཞན་དབང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
གསུངས་ཆུ་ལ་ཆུ་ས་པར་ཞུ་བྱ་ཡོད་ནའང་། ཆོག་མང་དུ་དོགས་ནས་མ་ཞུས་
སོ། །སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་དུ་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་པ་དང་།
གཞན་དབང་རང་གི་དོ་མོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རང་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་
ཏེ། ཆུ་ལ་འབྲེལ་དུ་མདོ་མེས་ཀྱི་སྐབས་དུ་མར་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་གཞན་དབང་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་བཞེད་དགོས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བས་འདྲུག་འབྲེལ་དུ། དགོངས་འབྲེལ་ལས་
གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཀའ་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཅ་བར།^༡ ཆུ་ལ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །བྱང་དོན་ཉིད་དུ་ལྷང་འདིས་
གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། འབྲེལ་བར་ཆུ་ལ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། རི་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངས་པར་འབྲེལ་བའི་མདོ་སྡེ་བརྟགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་
གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་^༢ ལེན་པའི་ཆུ་ལ་ཞེས་པ་ཟབ་ཅིང་
སྤ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བའི་རྒྱན་བཞིན་འབབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་གྱུར་ན་མི་

^༡ བསྐྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆེ་བ་གསལ་ན། དབུ་མ་འདྲུག་པ། ༤༢'ན་༡༠།
^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༤༤། མདོ་སྡེ་ཅ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ་སྡེ་དགོངས་འབྲེལ། ༣༡'༡༢།

བྱང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་མ་བསྟན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ།
འདི།^༡ ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྟན་པས་སྟན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་
བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་རབ་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་འདིས་
བྱང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་མཛོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དེས་ན་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ལ་མདོ་སྟེ་
དགོངས་འགྲེལ་དུ་བྱི་^༢ རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། གཞན་དབང་ཡོངས་
བྱུང་བའི་ན་བྱུང་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་
དུ་བཞེད་པས་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོར་བཞེད་ལ།
སྟོབ་དཔོན་ཀ་ལྷ་ལ་ཤྱི་ལ་སོགས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་དབྱ་མའི་བཀར་བཀའ་
ནས། མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་དེས་དོན་གྱི་
མདོར་གཞུང་བཅུགས་ནས་སྐྱབ་པར་བཞེད་ཀྱང་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འདི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པར་མི་བཞེད་ལ། དེས་ན་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ། འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་ལྷ་བ་གྲགས་པ། ལེགས་
ལྷན་འབྲེད། ཞི་བ་འཛོ། ཀ་ལྷ་ལ་ཤྱི་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཇི་སྟེད་
བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པའི་དེས་དོན་གྱི་མདོར་བཞེད་ཀྱི། བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པ་སྐུ་ཡང་མ་
བྱང་ཞིང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་འགྲེལ་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༩། མདོ་སྟེ་ཅ། ལྷན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། ཡང་ཀར་གཤེགས་པ། ༡༩༥་༥།

༢ ཀ་ལྷ་ལ་ཤྱི་ལ་སོགས་ཀྱི་དོན། ༥་༢་ན་༣་བྱི་རོལ་གྱི་དོན། ༥་༣་༡་༡་བྱི་དོན།

པར།^༡ རྒྱལ་པར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མདོ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྟོགས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་ཡུམ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་སྤྲེའི་བཞེན་པའི་རེས་དོན་གྱི་
མདོར་བཤད་པས་^༢ རྒྱལ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད། ཡུམ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱུས་
གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་སྤྲོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་
རྒྱལ་པར་མཛོད། འདི་ནི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛོད་པ་
བསྟོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་^༣ གྱུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་གྱིས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚུད་གཟན་པར་གྱུར་ཡང་སྤོམ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱངས་
ཤིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་འཛིག་རྟེན་ན་རི་སྤྲོད་
དུ་སྟོད་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་འཛིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །དེ་སྤྲོད་དུ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པས་འཛིག་རྟེན་ན་ཆོས་སྟོན་པར་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེ་འུ་ལས་བསྐྱུས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་
མདོ་ལས།^༤ ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་འདི་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་སྟོ་སྤྲོགས་སུ་དར་
བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ནས་ཡུམ་བར་ཏ་ནིར་དར་བ་དང་དེ་ནས་ཡང་བྱང་སྤྲོགས་སུ་
དར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་འདིར་དར་བར་འགྱུར་བར་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོར་གསུངས་ཤིང་། སྤུལ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་
སྟོང་ལྗེ་བཅན་གྱིས་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་ཀ་ལྷ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཤར་བཅད་

༡ བསྐྱུར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། འབགས་པ་ཐོགས་མེད། རྒྱུད་རྒྱ་མའི་འབྲེལ་པ། ༡༠༠༩་༡༡།

༢ ཀ་༥་འ་༢་བཤད་པས། ཏ་༢་མ་༤་བཤད་ནས། ད་༣༡༩་༡༡་བཤད་པས།

༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༤༡ ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༩་༢༥།

༤ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༤༡ ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༥༩་༢༠།

ནས་ཚྱོད་པ་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བའི་ཆེ། འདི་ཡུལ་འདིར་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་
བཞིན་གྱིས་ཤིག་། ཅེས་བཀའ་ཁྲིམས་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བས། ཤེས་རབ་
གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་སྤེ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྤར་ཡང་དར་རྒྱས་
ཆེར་བྱུང་ཞིང་། ད་དུང་ཡང་ཐུབ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་མཛོད། དུས་གསུམ་གྱི་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བསྟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའི་མདོ་སྤེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་དབུ་མའི་རིགས་ཆོགས་དང་།
དཔལ་ལྷན་ཆོ་བ་འགས་པའི་གཞུང་ཕྱགས་ཐབ་མོ་རྣམས་ཕྱོགས་དུས་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་ལ། རྗེ་ཀམ་པ་སོགས་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་བླུ་བ་
ཀུན་གྱིས་ཐུགས་བརྩོན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དུ་གསོལ།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཁང་བཟང་ཅིང་། ཁྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་མཐོན་པོ་བསྐྱེད་ས། ཤེས་པ་བཤད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཉོག་གིས་
མཛེས། དཔལ་ལྷན་འདོད་དགའི་ཆར་ཆེན་ཕྱོགས་བརྒྱར་འབེབས། རྒྱལ་བས་
ཤེས་པ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡི་དོན། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། རི་
བཞིན་གཟིགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཅོང་ཁ་བ། ཁྲོད་མིན་ཕྱོགས་འདིར་མཁས་པ་སུ་ཞིག་
བྱུང་། གངས་རིའི་ཁྲོད་འདིར་མཁས་པ་མང་བྱོན་ཡང་། ལ་ལ་རྟུ་ཤང་རིང་ཕྱགས་
འཛིན་པར་བྱེད། ལ་ལ་རྩོན་རྒྱུགས་འདི་འཐད་པར་སྤྲ། ལྷན་སྐྱབས་ཕྱགས་བཟང་
འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ། ཕྱགས་འདི་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནང་ཤིན་ཏུ་དགོན། ཁ་
ཅིག་རྟུ་ཤང་སྟོད་ཕྱོགས་འགོག་པ་འཁྲལ། ལྟ་བུ་རྟུ་ཤང་ཕྱགས་འདི་འཐད་ཅེས་
ཟེར། ཁྲོ་གསལ་དབང་པོ་བསྐྱེད་ངང་ཚུལ་གྱིས། རྟུ་ཤང་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་འགོག་པ་

ལ། སྒོམ་རིམ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མ་མཛད་དམ། སྒོམ་གསུམ་རབ་དབྱེར་
 ལྷན་ཆེན་རི་ལྟར་བཀག། རྟེན་བཞེན་རྫོགས་ལུགས་གྱི་ལྟ་བལྟ། རྟོན་དམ་བདེན་གྲུབ་
 ལྷ་བས་ཉག་ལྟར་ལྷུང་། རྒྱུ་རྫོབ་རང་སྟོང་ལྷ་བས་ཆད་ལྟར་ལྷུང་། རྟེན་ལྟར་གསུང་
 བཞུགས་མཁས་པ་རྣམས་ལ་གྲགས། རྟེན་ལྟར་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་གསུམ་པས། བཀའ་
 ལྷ་རྣམས་གྱི་སྒྲུ་ཆོད་བཀྲག་པའི་ལྟར། བཀྲིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་བཞེད་རྟེ་
 ལྟར། མཛད་པ་འདི་ནི་ཤར་དོན་ཡིན་པར་ངེས། རྟེན་ལྟར་འདི་ལ་དགག་བཞག་གིས་
 ཤེག་ཅེས། བཀའ་སྒྲུབ་ཤེབས་པ་དང་དྲུ་རབ་ལྷངས་ནས། ཤར་དོན་གསུང་ལ་
 དགག་བཞག་ཅུང་ཟད་ལུང། འདི་ལ་མཁུན་པའི་སྒྲུབ་གིས་གཞིགས་སུ་གསོལ། །

ཞེས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་ཟེ་ཀམ་པ་སྤྲུལ་སྤྱི་བསྐྱོད་དོན་མཆོན་
 ཅན་གྱིས་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་རྟེན་ཆེན་སྤྲུགས་ཅོམ་གནང་ནས། འདི་པ་ཁྱེད་
 རྣམས་གྱིས་དགག་བཞག་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བཀའ་ཤེབས་པ་བརྗོད་པར་མ་རུས་
 པར། རང་གི་གོ་ཚོད་ཅམ་ཞིག་སྤུལ་བ་འདི་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པའི་བཀའ་ལུང་གིས་
 བཏབ་པའི་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་ལྷ་སའི་གསེར་ཐོག་གི་འོད་གྱིས་ཁྲབ་པ་
 མོགས་བཟ་ཤིས་པའི་དགེ་མཆོན་དུ་མ་དང་ལྷན་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་། ཆོས་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་
 རྣམ་བཤད་མཛད་པའི་ཆོ། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་པའི་འབྲེམ་ཀར་བརྒྱ་
 ཅ་བརྒྱད་གསེར་བཅོམ་མ་ལྟ་བུའི་ཡི་གེའི་གཟུགས་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་ཁྲབ་པར་ཡང་ཡང་གཞིགས་པའི་གནས་མཆོག་སེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གླིང་གི་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ནས་ཟེ་ཀམ་པ་སྤྲུལ་སྤྱི་བསྐྱོད་དོན་མཆོན་ཅན་གྱི་བྱང་

དུ། རིགས་པ་སྤྲུལ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་གོ་བཞིན་གྱི་རྒྱ་བའི་ཡར་འོ་ཆོས་
གསུམ་ལ་ཕུལ་བ་དགེ་ཞིང་བཟ་གིས་བར་གྱུར་ཅིག །

བར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི།

བར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་བའི་མཁུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇུག་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་
འབྲེན་ཤུག་སེལླེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་
ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉན་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་
དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བ་སྟེའི་སྟོན་
ཆིག་ཏུ་ཤུག་འདི་དགོ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་
སྤྱར་བའོ།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གིས་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་ཞུ་སྤྱི་གསལ་གྱི་ལས་བྱེད།
ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མ་སྐྱོན་འབྱུར་ཆ་ཚང་དང་དབར་སྐྱོན་གནང་མཁན་

བཅས།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གི་བྲག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་བ།

ཞུ་སྤྱི་གསལ་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྟ་རམས་བ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྙིང་ཁག་དྲུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱེ་ལོ་(༢༠༡༢)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྙིང་།

དབུ་མ་གསར་རྙིང་གོང་ལོག །ཕར་བྱིན་འཛིན་བྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་

བྱེད་ནམ་བ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་གན་རྙིང་བ།

དཀར་ཆག་སྤྱི་གསལ་མཁན།

བྱེ་ལོ་(༢༠༡༣)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གི་ལྟ་རམས་འཛིན་བྲུ་

ཡིག་ཆར་དངས་བའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་གྱི་འདུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེ་བསྤྱི་གསལ་བ།

བྱེ་ལོ་(༢༠༡༣)ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་གི་འདུལ་རྙིང་འཛིན་བྲུ་དང་འདུལ་གསར་ལོག་

མའི་འཛིན་བྲུ་བཅས་ནས་འདུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་ནམ་བ།

ལས་དུས།

བྱེ་ལོ་(2012)ནས་(2015/08/07)བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དབར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་བྲུ་ཚང་།

བྱེ་ལོ་(2015)ལོར་སྒྲོག་ཁྲུད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་ཕར་གཞི་ཐོག་མར་བསྤྱི་གསལ་